

Onsdagen den 24 februari

Kl. 09.00–14.18

Välkomsthälsning

Anf. 1 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Innan vi inleder debatten vill jag gärna välkomna representanterna från den diplomatiska kåren till den utrikespolitiska debatten.

§ 1 Utrikespolitisk debatt

Utrikespolitisk debatt

Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman, ärade ledamöter, representanter för den diplomatiska kåren, kära åhörare!

Sveriges utrikespolitik ska i denna tid av både hopp och förtvivlan vara aktiv, orädd och konstruktiv. Med sikte på bred samverkan och diplomatiska vi bejaka och bygga vidare på de nya historiska framstegen i det internationella samarbetet, som klimatavtalet och hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Men vi måste också gripa oss an utmaningarna i en tid då aggression och splittring präglar världen. Kriget i Syrien har pågått i fem år. Över 125 miljoner människor världen över är i akut behov av humanitär hjälp på grund av krig, svält och fattigdom. Om de tillsammans utgjorde ett land skulle det bli världens elfte största.

Herr talman, ärade ledamöter! Sveriges säkerhetspolitiska linje ligger fast. Vår militära alliansfrihet tjänar oss väl och bidrar till stabilitet och säkerhet i norra Europa. Den förutsätter en aktiv, bred och ansvarsfull utrikes- och säkerhetspolitik i kombination med en trovärdig nationell försvarsförmåga.

Hot mot freden och vår säkerhet avvärjs bäst i gemenskap och samverkan med andra länder och organisationer. Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik bygger på sammanhållning i EU och på ökat samarbete på bred front: i Norden och Östersjöområdet, tillsammans med Finland, i FN och i OSSE, med Nato och genom en förstärkt transatlantisk länk. Dialog och förtroendeskapande åtgärder är viktiga instrument för stabilitet och avspänning.

Sverige kommer inte att förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett annat EU-land eller ett nordiskt land. Vi förväntar oss att dessa länder agerar på samma sätt om Sverige drabbas. Vårt land ska därför kunna ge och ta emot stöd såväl civilt som militärt.

Den försvarspolitiska överenskommelse som slöts förra året är mycket betydelsefull. Den visar det breda politiska stödet för behovet av att stärka vår nationella försvarsförmåga.

Vår tids ödesfråga – klimatet – utgör ett globalt säkerhetshot. Klimatförändringarna driver nämligen på krig, konflikter och fattigdom. Sverige kommer med kraft att ta sig an uppgifterna i det globala klimatavtalet, med sikte på målet att hålla den globala temperaturökningen väl under två grader och sträva efter att begränsa den till en och en halv grad.

Vi anpassar Utrikesdepartementets arbete till en bredare syn på säkerhet. Terrorism, klimat, migration, pandemier och människosmuggling utgör utrikes- och säkerhetspolitiska utmaningar. Särskilt migrationsfrågorna kommer att kräva mycket arbete på såväl lång som kort sikt. Inom UD stärks arbetet med europeisk säkerhet, liksom arbetet med FN och globala frågor. Vi förstärker även vår utlandsorganisation. Vi öppnar ett generalkonsulat i New York och ambassader på tre kontinenter. Regeringen arbetar med en nationell säkerhetsstrategi.

Situationen i världen manar till en feministisk utrikespolitik. Den syftar till att stärka kvinnors rättigheter, representation och tillgång till resurser. Sverige har under 2015 bidragit till att EU har tillsatt en högnivårådgivare för jämställdhet och till bildandet av ett kvinnligt medlarnätverk. Vi fortsätter arbetet enligt vår handlingsplan för att involvera kvinnor i fredsprocesser. Genom att göra kvinnor delaktiga i fredssamtalen i Syrien kan vi bidra till ett mer hållbart samhälle.

Herr talman, ärade ledamöter! EU är Sveriges viktigaste utrikespolitiska arena. I år utarbetas en ny global strategi för EU:s utrikespolitiska agerande. Sverige var initiativtagare till strategin och engagerar sig starkt i arbetet. En viktig del handlar om att utveckla EU:s externa krishanteringsförmåga.

Regeringen fortsätter stödet för fred, demokrati och ekonomisk utveckling i Europas grannskap. Den europeiska säkerhetsordningen måste värnas.

Rysslands olagliga annektering av Krim och militära närvaro i östra Ukraina utgör flagranti brott mot folkrätten. Detta är den största utmaningen mot den europeiska säkerhetsordningen sedan kalla krigets slut. Sanktionerna mot Ryssland måste vara kvar till dess att Minskavtalet uppfyllts. Ukraina ska åter kunna kontrollera sina internationellt erkända gränser. Det är viktigt att bidra till ett starkt, demokratiskt och stabilt Ukraina. Sverige stöder bilateralt och genom EU den ukrainska regeringens reformarbete.

Ett välfungerande samarbete inom Europeiska unionen är en förutsättning för fred och välbefinnande. Vi behöver ett starkare EU som fortsatt kan stå upp för grundläggande gemensamma värden och principer, inte minst i det europeiska grannskapet. Inre splittring måste motverkas. Det är centralt att Storbritannien stannar i unionen. Överenskommelsen mellan EU:s stats- och regeringschefer ger förutsättningar för detta. Regeringen arbetar för ett socialt Europa där tillväxt, hög levnadsstandard och goda arbetsvillkor förstärker varandra.

EU behöver en ny migrationsordning, baserad på solidariskt ansvar och internationella åtaganden, där asylrätten värnas. Det är möjligt om alla 28 medlemsländer tar sitt ansvar och samarbetet förbättras. Med 60 miljoner människor på flykt kan vi inte ha en situation där vissa länder köper filter

medan andra investerar i taggtråd. Vår EU-politik och utrikespolitik spelar en viktig roll när det handlar om att lösa dessa svåra frågor.

Sverige kommer fortsatt att stå upp för fred och frihet i Europa, som vi gjorde efter terroristdåden i Paris i höstas. Vi var bland de första att svara på Frankrikes begäran om assistans, och det svenska stödet är bland de större. Sveriges bidrag har välkomnats av Frankrike.

Herr talman, ärade ledamöter! Regeringen välkomnar FN:s ansträngningar att nå en uppgörelse i Cypernfrågan. En lösning skulle stärka FN:s auktoritet och EU:s förmåga att hantera utmaningarna i närområdet. Sverige har tagit ett unikt initiativ till samverkan mellan Cyperns religiösa ledare, för de spelar en viktig roll i försoningsprocessen.

Sverige är en drivande kraft för EU:s östliga partnerskap. En stark grannskaps- och utvidgningspolitik förblir ett av EU:s mest strategiska verktyg för att främja fred och välstånd. Genom att hålla dörren öppen för EU-medlemskap främjas viktiga reformprocesser till exempel på västra Balkan och i Turkiet.

Våldsutvecklingen och situationen för mänskliga rättigheter i Turkiet är mycket oroande. Stridigheterna mellan den turkiska regeringen och PKK har intensifierats. Civila, inte minst kurder, drabbas hårt av våld och utgångsförbud. Det upptrappade våldet förhindrar fred och utveckling inte bara i Turkiet utan i hela regionen. Sverige för en dialog med både regering och opposition i landet. Det är angeläget att Turkiet och EU kan visa på konkreta framsteg i genomförandet av den gemensamma handlingsplanen om migration.

Det ofattbara mänskliga lidandet i Syrien är en katastrof och ett allvarligt hot mot hela regionens säkerhet. Halva den syriska befolkningen är på flykt i eller utanför landet. Asadregimens liksom Rysslands bombningar av oppositionen är oacceptabla och hotar den sköra fredsprocessen. De måste upphöra. Alla parter måste nu acceptera det avtal om eldupphör som har slutits. Genom den nya svenska strategin för Syrienkrisen som omfattar 1,7 miljarder kronor arbetar vi för att människor i Syrien och dess grannländer ska kunna försörja sig och få utbildning. Vi ökar även vårt humanitära stöd till landet.

Vi ingår i kärngruppen i koalitionen mot Daish och bidrar med en svensk väpnad styrka för utbildning av försvarsstyrkor i Irak, främst kurdiska peshmergastyrkor. Inom EU arbetar Sverige för en långsiktig stabiliseringsinsats i Irak. Vi stöttar landets återuppbyggnad, bland annat genom att ge stöd till de områden som har befriats från Daish.

Rädslan och desperationen breder ut sig i Mellanöstern. Vi måste ge ungdomar både i Israel och i Palestina hopp om framtiden. Sveriges erkännande av Palestina syftar till att skapa momentum för tvåstatslösningen. Förnyade internationella ansträngningar krävs. Sverige välkomnar det franska initiativet till en internationell fredskonferens. Målet är att både Israel och Palestina ska kunna leva i fred och säkerhet inom ömsesidigt överenskomna gränser.

Herr talman, ärade ledamöter! I Nordafrika ger regeringen ökat stöd till FN-processen om Västsahara. Målet är att finna en rättvis och ömsesidigt accepterad lösning på konflikten som tillgodoser västsahariernas rätt till självbestämmande.

Sverige kommer att fortsätta stödja och uppmärksamma de demokratiska krafterna i regionen. Vi öppnar en ambassad i Tunisien i juni månad.

Sveriges band till länderna i Afrika är historiskt starka. De stärks nu ytterligare, och vi samarbetar kring ekonomi, utbildning och kultur. Samarbetet mellan svenskt näringsliv och de växande ekonomierna på kontinenten ökar.

Afrikanska unionen tar allt större ansvar för fred och säkerhet. Sverige stöder denna utveckling både politiskt och finansiellt. Tyngdpunkten i det svenska engagemanget för säkerhet och utveckling ligger på Afrikas horn, i Liberia, i Mali och i Stora sjöregionen. Det svenska styrkebidraget till FN-insatsen i Mali är uppskattat.

Den fortsatt starka och dynamiska ekonomiska utvecklingen i Asien erbjuder stora möjligheter. Regeringen fördjupar samarbetet med Indien, världens största demokrati. Vi öppnar en ambassad i Filippinerna. Kontakterna mellan Kina och Sverige blir allt fler. Kinas roll internationellt växer. Med detta följer också ansvar. Regeringen fortsätter den uppriktiga dialogen med Kina om mänskliga rättigheter.

Sverige behåller sitt civila och militära engagemang i Afghanistan. Regeringen stärker också samarbetet med Afghanistan i migrationsrelaterade frågor.

USA är en viktig partner till Sverige, och vi utvecklar och fördjupar vårt redan breda samarbete med landet.

Vi erbjuder ett omfattande stöd till utvecklingsländer för anpassning till ett mer extremt klimat och hållbar teknik. Vi stärker relationerna med de karibiska nationerna, som i likhet med andra små östater är särskilt utsatta för klimatförändringar. Regeringen kommer under året att anta en regional biståndsstrategi för Asien, inklusive Stillahavsländerna, med särskilt fokus på klimat.

Utöver det strategiska partnerskapet med Brasilien fördjupas relationerna med en rad länder i Latinamerika såsom Chile, Colombia och Peru. I Peru öppnas nu en ambassad. En handlingsplan för vårt arbete med Latinamerika är under utarbetande.

Herr talman, ärade ledamöter! Sveriges mångåriga erfarenheter av fred, jämställdhet och internationell solidaritet har skapat en nyfikenhet kring vårt land och det vi står för. Den svenska modellen väcker intresse världen över.

En stark Sverigebild, där kultur och värderingar hålls fram, är viktig för våra långsiktiga relationer med andra länder. Främjandet av export, import och investeringar i Sverige, i nära samarbete med företagen, utgör en integrerad del av utrikespolitiken liksom ett ansvar för hela regeringen.

Regeringens exportstrategi bidrar till att stärka svenska företags möjligheter på den internationella marknaden och att öka antalet exporterande företag. Detta bidrar till svenska arbetstillfällen. Av Sveriges utrikeshandel går två tredjedelar till andra länder i EU. Därför är en väl fungerande inre marknad i EU av största vikt.

Sveriges ekonomiska utbyte med omvärlden och långa frihandelstradition har bidragit till vår välfärd. Frihandel mellan länder lägger långsiktigt grunden för fred och demokrati. Därför motsätter vi oss protektionistiska tendenser i EU och övriga G20-länder, särskilt åtgärder som drabbar utvecklingsländer.

Sverige arbetar för att nå ett politiskt avslut i år på förhandlingarna om frihandelsavtalet TTIP mellan EU och USA. Ett avtal får stor betydelse för

tillväxt och jobb samt stärker den transatlantiska länken. Avtalet ska slutas med respekt för människor och miljö.

Sverige ska bli ett föregångsland för fri och rättvis handel. Hållbart företagande är en del av detta.

I en svår tid har vi som ett av få länder i världen lyckats behålla ett generöst och högkvalitativt bistånd. Enprocentsmålet uppnås och ligger fast. Under året återkommer regeringen till riksdagen med ett nytt policy-ramverk för det svenska utvecklingssamarbetet.

Vårt utvecklingssamarbete är ett uttryck för Sveriges övertygelse om att vi måste dela på världens välstånd. Inför det humanitära världstoppmötet i Istanbul i maj arbetar vi för ett starkare humanitärt system, med särskilt fokus på kvinnors rättigheter och inflytande. Jag ingår i Ban Ki Moons panel för humanitär finansiering, som har lagt fram nyskapande förslag om hur världens humanitära behov ska kunna tillgodoses.

Herr talman, ärade ledamöter! I en tid av globala hot krävs globalt samarbete. Världens ledare enades förra året om Agenda 2030 om globala utvecklingsmål och ett nytt klimatavtal. FN navigerar i en mycket svår terräng, men framsteg görs. FN är världens viktigaste plattform för internationell fred och säkerhet.

Sverige är en aktiv FN-medlem och en kritisk vän. Vårt engagemang gör skillnad och är efterfrågat.

Sverige driver på för en starkare koppling mellan utveckling och fred, ett ökat fokus på förebyggande av konflikt och en stärkt roll för kvinnor i fredsprocesser. Regeringen satsar också långsiktigt på medling.

Det är på denna grund som Sverige nu kandiderar till säkerhetsrådet. Vi tillför kunskap, inte minst om närområdet. Säkerhetsrådet måste ta ett än större ansvar för fred och säkerhet. Vi vill slå vakt om folkrätten och begränsa vetoanvändningen. Rådet behöver reformeras och bättre åter spegla världen av i dag.

Vi ser med oro hur världens befintliga kärnvapenarsenaler behålls och hur nya vapen utvecklas. Nordkoreas kärnsprängning tidigare i år understryker nödvändigheten av arbetet för internationell nedrustning och icke-spridning.

Det kärntekniska avtalet med Iran visar å andra sidan att det är möjligt att nå framsteg på icke-spridningsområdet.

Sverige arbetar i FN, inom den internationella organisationen för provstoppsavtal och andra multilaterala samarbeten som det humanitära initiativet. Regeringen har bland annat varit delaktig i arbetet inför Nuclear Security Summit i Washington i vår om ett förstärkt arbete mot nukleär terrorism.

Regeringen tillsätter en särskild ambassadör för arbetet med internationell nedrustning.

Herr talman, ärade ledamöter! Respekt för folkrätten är grundläggande. FN-stadgan befäster principen om territoriell integritet. Folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och andra grova övergrepp och kränkningar måste förebyggas och bestraffas.

Journalisterna har blivit måltavlor i världens väpnade konflikter. Förra året dödades över 100 journalister, och alltför många sitter fängslade. Vi stöder fängslade journalister och människorättsaktivister och arbetar för fria medier och starka civilsamhällen detta år då den svenska tryckfrihetsförordningen fyller 250 år.

Arbetsvillkor är i dag en europeisk och global fråga. Global Deal är statsministerns internationella initiativ i samarbete med bland andra ILO och OECD för förbättrad dialog mellan arbetsgivare och arbetstagare i syfte att skapa bättre jobb, mer jämlikhet och ökad produktivitet.

Att värna varje människas rätt till skydd mot diskriminering är vårt gemensamma ansvar. Det inkluderar antirasism och insatser mot till exempel antisemitism, islamofobi, afrofofi och antiziganism. Sverige är en global röst för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter och för varje människas rätt oavsett sexuell läggning eller könsidentitet.

Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer är grundläggande, och därför överlämnar regeringen en skrivelse till riksdagen om detta och tillsätter en särskild ambassadör för mänskliga rättigheter.

Stöd till svenskar som befinner sig i nöd- och krissituationer utomlands är alltid prioriterad verksamhet i utrikesförvaltningen. Vi arbetar med konsulära ärenden dygnet runt, årets alla dagar.

Herr talman, ärade ledamöter och åhörare! FN-stadgan slår fast att det är ”vi – de förenade nationernas folk” som ska rädda kommande släktled undan krigets gissel. Det betyder att ansvaret är vårt – vi som är Sveriges regering, diplomaten på läktaren, riksdagsledamoten som förbereder sitt anförande, ja, också ni som lyssnar vid radion. Det är också ”vi – de förenade nationernas folk” som ska betyga vår tro på de grundläggande mänskliga rättigheterna.

Tiden är knapp. Men de globala framsteg som sker parallellt med krigets gissel påminner om den kraft som skapas av gemensamma ansträngningar.

Regeringen kommer fortsatt att axla sitt ansvar i upprätthållandet av internationell fred och säkerhet – i politiskt samförstånd och med folklig förankring.

(Applåder)

Anf. 3 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Utrikesministern beskriver i utrikesdeklarationen utförligt hur vår säkerhet bygger på samarbete och samverkan – samarbete och samverkan med andra länder och andra organisationer.

Utrikesministern beskriver också en värld som är oroligare än på mycket länge och präglad av kriser och konflikter även i vårt närområde. Ett sådant nytt omvärldsläge kräver ledarskap och nytänkande. Vi ser framför oss förslag om bland annat avtalet om värdlandsstöd. Vi vet att det pågår en säkerhetspolitisk utredning som kommer att presenteras efter sommaren. Vi vet att det pågår en intensiv säkerhetspolitisk debatt.

Därför hade jag hoppats att regeringen i utrikesdeklarationen skulle ge någon indikation på eller några signaler kring att ompröva det kompakta motståndet mot att ens pröva och diskutera vad ett svenskt Natomedlemskap skulle kunna innebära. Jag undrar – jag har frågat utrikesministern detta tidigare, och jag kommer att fråga det igen – vad det är som gör att det tar emot så. Vad är det som gör att det är så svårt att diskutera? Man är öppen för samarbete och samverkan; det senaste exemplet är ju det kommande avtalet om värdlandsstöd. Så, utrikesministern, vad är det som gör att regeringen inte ens vill glänta på dörren till den större diskussionen om vad det skulle innebära för Sverige?

Vi från Moderaternas sida ser detta som någonting som skulle öka Sveriges säkerhet. Det är bättre att lita till försvarsgarantier än till förhoppningar. Jag önskar alltså att utrikesministern förklarar detta.

Prot. 2015/16:69
24 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Kära Karin Enström, tyvärr var detta förutsägbart. Det är väl så här: Om man bara har ett enda verktyg, nämligen en hammare, kommer alla problem att se ut som en spik. Svaret från Moderaternas sida är alltid Nato.

Vi anser att säkerhetspolitiken ska hanteras ansvarsfullt och med bred parlamentarisk uppslutning. Därför var det en tydlig signal till omvärlden när fem riksdagspartier, regering och opposition, i våras enades om försvars- och säkerhetspolitiken. Vi var överens om en översyn i inriktningspropositionen. Efter en månad gick Moderaterna ut och förespråkade Natomedlemskap. Vi var överens om att se över alla våra samarbeten, och vi tillsatte en utredare som skulle göra just detta för att tillåta ett ordentligt underlag och tillåta en debatt. Vi för också en aktiv debatt. Det dröjde en månad, och sedan hade Moderaterna gått ut och förespråkade Natomedlemskap.

Jag anser att en aktiv, bred och ansvarsfull utrikes- och säkerhetspolitik är vår främsta försvarslinje. Den bygger på sammanhållningen i EU, och den bygger på samarbete på bred front i Norden, runt Östersjön, i FN och i OSSE, med Nato och genom den transatlantiska länken. Nu har spänningarna ökat i vårt närområde, och vi lever i en väldigt orolig tid. Då är det viktigt att säkerhetspolitiken inte svajar och att vi inte plötsligt skickar nya budskap om vart vi är på väg. Nu håller vi ihop, tycker jag. Jag skulle önska att jag såg det också från Moderaternas sida.

(Applåder)

Anf. 5 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Ja, då får jag väl skicka tillbaka bollen och säga att även utrikesministerns svar var förutsägbart. Att vi har talat om detta tidigare innebär inte att det inte är värt att diskutera. Precis som utrikesministern säger är detta väldigt allvarliga frågor. Det handlar om hur vi på bästa sätt kan värna vår självständighet, vår suveränitet och att vår del av världen är säkrad och kan klara de stora, svåra utmaningar vi kommer att diskutera under hela den här dagen.

Det finns naturligtvis väldigt många aspekter på säkerhet, men det går inte att bortse ifrån att Nato är den centrala aktören för säkerhet och stabilitet i vår del av världen. Därför efterlyser jag fortfarande konkreta argument för att inte ens vilja och våga öppna upp diskussionen. Svaret blir: Nej, vi ska helst inte prata om detta, för vi måste hålla ihop. Där är utrikesministerns svar skyldig.

Anf. 6 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Det är bra om mitt svar är förutsägbart, säger jag. Vi ska inte svaja i säkerhets- och utrikespolitiken. Vi ska hålla en linje som är tydlig. Vi ska stärka vårt försvar, och vi ska hålla fast vid vår militära alliansfrihet.

Framför allt ska vi bygga på samarbeten. Det var därför vi gav en utredare i uppdrag att se över hur samarbetena ser ut och fungerar, vad vi kan

förstärka och vad vi kan göra bättre. Jag skulle förstås önska att Moderaterna ville ansluta sig till detta. Vore det inte bättre för vårt land, i den här osäkra tiden, om vi i stället samlades i utrikes- och säkerhetspolitiken? Debatten har vi ständigt och jämt. Vi möts ju ständigt i diskussioner om Nato. Det är bra och rätt, men vår politik måste signalera enighet och en fast linje. Det är nämligen det som skapar stabilitet och avspänning i området. Det skulle inte signalera om ett Natomedlemskap göra.
(Applåder)

Anf. 7 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Sverigedemokraterna ser med stor oro på den eskalerande knivintifadan i Israel. Runt 25 israeler, en amerikansk student och en palestiniere har hittills fallit offer för knivterror. På den andra sidan har runt hundra palestinska gärningspersoner dödats.

Den 17 januari knivhögs en sexbarnsmamma utanför sitt eget hem, och dagen därpå skadades en gravid kvinna i ytterligare en attack. Den misstänkta gärningsmannen, en 15-årig palestiniere, berättade i förhör att inspirationen till dådet kommit från palestinsk tv, vilken helt kontrolleras av den palestinska myndigheten. Jag vill därför fråga hur utrikesministern aktivt kan verka för att svenska biståndspengar används till att finansiera den palestinska myndigheten – samma myndighet vars propagandamaskin får 15-åringar att försöka knivmörda gravida kvinnor. Varför har Sverige inte ens försökt villkora stödet med att myndigheten slutar med den här typen av propaganda?

Anf. 8 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Jag tackar Julia Kronlid för frågan.

Jag har varit mycket tydlig i mitt fördömande, inklusive i FN:s säkerhetsråd och här i riksdagen, av de våldsdåd som har utförts av palestinier gentemot israeler. Användning av våld, även under ockupation, är strikt reglerat i folkrätten. Alla inblandade bör göra sitt yttersta för att undvika oproportionerligt våld. Den nuvarande situationen med stor desperation och en situation på marken som utvecklas väldigt negativt med ett besinningslöst våld måste få ett omedelbart slut. Alla parter har ett ansvar att inte bidra till uppvigling, provokationer eller hämnd. Det är därför det också är viktigt att Israels svar är proportionerligt och sker i enlighet med folkrätten.

Sveriges regering är i dialogen med palestinska företrädare mycket tydlig när det gäller vikten av att ta avstånd från våld. Det framför vi ständigt i våra kontakter, och det kommer vi fortsatt att göra.

Anf. 9 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Jag tycker inte att utrikesministern har varit särskilt tydlig i fördömandet av knivattacker, och jag vill ställa en konkret fråga.

Den 9 november förra året spreds en fruktansvärd övervakningsvideo över världen som visar en svartklädd, maskerad palestinsk kvinna som räcker över sitt id-kort till en israelisk säkerhetsvakt. När vakten tittar bort drar hon fram en kökskniv och hugger mot vakten som ryggar tillbaka, och han undkommer med en lättare skada. Vakten stapplar baklänges och

lyckas dra sitt tjänstevapen. Kvinnan fortsätter attacken trots varnings-skott, varpå hon skjuts till döds. Är detta, enligt utrikesministern, oproportionerligt våld och en utomrättslig avrättning?

Prot. 2015/16:69
24 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 10 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Det vi kan göra, Julia Kronlid, och det den här riksdagen och alla ansvariga politiker kan göra är att göra vårt yttersta för att förhindra att våldet eskalerar i Mellanöstern.

Jag har fördömt våldsdåd. Jag har fördömt våldsdåd på båda sidor och fortsätter att göra det tydligt. Jag vet inte hur många gånger nu som jag har gjort det. Så måste vi engagera oss i en politik för Mellanöstern som förhoppningsvis kan skapa förutsättningar för en tvåstatslösning. Det är det vi fortfarande har att hålla oss till. Då måste vi agera ansvarsfullt och försöka skapa ett klimat som tillåter att man återgår till fredsförhandlingar.

Anf. 11 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Centerpartiet kan på flera punkter instämma i utrikesdeklarationen.

Vi tycker att det är bra med en tydlig markering att Sveriges viktigaste utrikespolitiska arena är EU. Stödet för journalister och mänskliga rättigheter är naturligtvis centralt för oss alla. Klimatmål på max en och en halv grad är någonting som vi också gärna ser. Vi stöder självklart också en plats i säkerhetsrådet.

Men, herr talman, låt oss analysera lite mer vad som är Sveriges säkerhetspolitiska linje. Utrikesministern säger att den ligger fast, att det är en bred samling. Det är en bred samling med Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Sverigedemokraterna bakom den linjen. Jag tycker inte att den är bred.

Vad menar utrikesministern när hon säger att vår militära alliansfrihet tjänar oss väl? Beskriv gärna det! Hon säger att den bidrar till stabilitet och säkerhet i norra Europa. På vilket sätt anser utrikesministern att den bidrar till stabilitet och ökad säkerhet i norra Europa?

Jag har läst Finlands presidents nyårstal där han sa: Tillsammans har Sverige och Finland starka band till både väst och öst, och detta ger oss en särställning. Delar utrikesministern den åsikten? Beskriv i så fall på vilket sätt vi har denna särställning!

Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Tack, Kerstin Lundgren, för den här frågan!

Sverige kunde nyligen högtidlighålla 200 år av fred som har varat genom både goda och dåliga år. Och det är ingen slump. Det är resultatet av en klok politik av militär alliansfrihet, den som dessutom har gjort Sveriges röst respekterad i världen. Jag tycker att i dessa tider av oro ska vi stå fast vid vår militära alliansfrihet för att bidra till att minska spänningarna. Tror Kerstin Lundgren att det skulle bidra till avspänning om vi plötsligt signalerade någonting helt annat? Bidrar det till avspänning i vårt område?

Under åtta år satt Centerpartiet i en regering som sänkte försvarsanslagen, avskaffade värnplikten och drev att Sverige inte skulle gå med i Nato. Plötsligt svänger Centerpartiet. Ni avskaffade värnplikten hastigt och lustigt med tre rösters marginal, och nu ångrar ni er. Ändå vill ni lika hastigt som ni slängde ut värnpliktsförsvaret nu slänga ut Sveriges militära alli-

ansfrihet. Under mycket lång tid har ju Centern varit för en militär alliansfrihet, och så ändrades det på en kongress. Vi har gjort samma analys av läget i inriktningspropositionen. Nu slängs tydligen det också åt sidan.

Vi ska fortsatt hålla fast vid vår säkerhetspolitiska analys av läget. Vi ska fortsatt hålla fast vid de avtal och uppgörelser som vi har träffat och den proposition som också Centern var med på. Och vi ska fortsatt hålla fast vid vår säkerhetspolitiska linje, därför att den lämpar sig sällsynt illa för dåligt förankrade och plötsliga omsvängningar.

I Centern har ni visat förut att ni kan tona ned partipolitiken i tider av oro. Är det inte dags att visa det också när det gäller säkerhetspolitiken? (Applåder)

Anf. 13 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Men, utrikesministern, det är en ny verklighet vi upplever, och vi måste förhålla oss till den. Frågan är: Vad är det som tjänar oss väl, och vad är det som tjänar våra grannar väl? Vi menar gemensamt att solidaritet är viktigt.

Jag noterar återigen att vår samarbetspartner Finlands president konstaterade att Finland inte befinner sig i en sådan ställning att de kan ge andra militära säkerhetsgarantier som de inte ens själva har. Det gäller då frågan om stöd till Baltikum.

Från vår sida har vi sagt att vi vill ge säkerhet till Baltikum. Vi vill det därför att det bidrar till att skapa stabilitet och tydlighet och till att stärka freden i vår del av världen. Det gör vi genom att söka medlemskap i Nato, inte genom att vara alliansfria och gå den väg som Finlands president uttalade.

Anf. 14 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Jag tror att vi ska vara glada för att Centerpartiet med sitt beslut ställde upp så många villkor att ett Natomedlemskap nog blir i praktiken omöjligt.

Jag tycker att vår säkerhetspolitik ska vila på de tre benen: en fortsatt militär alliansfrihet, ett brett samarbete med alla dessa partner som jag redan har räknat upp, inklusive Baltikum – det är det viktigaste vi kan göra – och att bygga upp vårt eget försvar så att vi äntligen kan få ett försvar att försvara.

Anf. 15 HANS LINDE (V) replik:

Herr talman! Jag vill också börja med att tacka utrikesministern för en utrikespolitisk deklaration som är tydlig när det gäller mänskliga rättigheter, feminism, klimatfrågorna och FN-engagemanget.

Utrikespolitiska deklarationer är viktiga. Men vad som är ännu viktigare är hur de omsätts i det dagliga utrikespolitiska arbetet, hur de stora orden vi hört i dag omsätts i de svåra utrikespolitiska avvägningar som regeringen ställs inför varje dag på Utrikesdepartementet. Vad händer med den feministiska utrikespolitiken när budskapet börjar kosta på? Håller regeringen konsekvent fast vid de mänskliga rättigheterna när det engagemanget plötsligt står i konflikt med andra intressen?

Jag skulle därför vilja veta vad de högtidliga orden i dagens utrikespolitiska deklaration om att vi ska betyga vår tro på de grundläggande mänskliga rättigheterna betyder för regeringens förhållande och relationer till Turkiet.

Nu får vi dagliga rapporter om våld mot civila och brott mot de mänskliga rättigheterna i Turkiet. Det är uppenbart för alla som följer utvecklingen att president Erdoğan blir alltmer auktoritär och att demokratin blir alltmer avlägsen under hans styre. Samtidigt har EU utlovat 3 miljarder euro i stöd till Turkiet för att de ska stoppa flyktingar från att ta sig över Medelhavet in till EU. Sverige ska bidra med över 700 miljoner kronor av svenska skattebetalares medel.

Jag måste erkänna, Margot Wallström, att jag inte får det att gå ihop. Hur ska Sverige med trovärdighet kunna kräva att president Erdoğan ska respektera de mänskliga rättigheterna samtidigt som din regering är beredd att ge honom 700 miljoner kronor?

Anf. 16 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Tack så mycket, Hans Linde, för frågan! Det är en mycket viktig och svår fråga. Den innehåller alla de komplexiteter som Hans Linde har räknat upp.

Det handlar om att skapa momentum i kontakterna med Turkiet, och det pratade vi om här i går. Vi måste fördöma det som vi ser är brott mot mänskliga rättigheter, en tillbakagång för yttrandefriheten och många problem som har att göra med hur Turkiet hanterar inte minst journalisters ställning, och det hade vi en bra debatt om här i går.

Vi har sett vad som händer i sydöstra Turkiet, där kurderna och den övriga befolkningen är hårt drabbade av utgångsförbud, stridigheter och våld. Det måste vi förstås ta avstånd ifrån, och vi måste engagera oss mer i Turkiet. Och vi måste ibland försöka att göra både och. Vi ska diskutera med hur Turkiet hur vi ska hantera den svåra flykting- och migrationsfrågan, därför att de har en så viktig roll. Vi kommer inte undan detta, utan det måste vi göra.

Vi måste samtidigt hålla Turkiet på EU-spåret för att det finns en process för att se till att man också lever upp till det som är EU:s grundläggande värderingar.

Jag tror att det bästa vi kan göra är att se till att det finns politisk press. Det gör vi till exempel med toppmöten där EU:s ledare träffar president och politiskt ansvariga i Turkiet. Vi måste också se till att det finns en process för hur vi ska driva frågorna framåt. Ibland måste vi också använda ett ekonomiskt stöd för att trycka på för att få rätt resultat.

Ibland måste vi göra både och. För Vänsterpartiet är kanske allt svart eller vitt, men för oss handlar det om att hantera just den komplexa situation som råder i Turkiet. Vi måste därför försöka trycka på och samtidigt driva utvecklingen i rätt riktning. Det tjänar också vi på.

Anf. 17 HANS LINDE (V) replik:

Herr talman! Nej, jag tror inte att utrikespolitik alltid är svartvit. Ofta är den komplicerad och snarare en mosaik av olika färger. Men det kommer också lägen då vi ställs inför vägval och tvingas välja sida.

För ett år sedan stod jag och Margot Wallström här och diskuterade Saudiarabien och det militära samarbetsavtalet. Margot Wallström visade

prov på mycket stort mod när hon kritiserade Saudiarabien hårt och när hennes regering därefter valde att avbryta samarbetsavtalet. Då gjorde man ett vägval.

Jag hade önskat att i dag se samma mod och samma tydliga vägval för demokrati och mänskliga rättigheter när det gäller Turkiet.

Vilken signal tror regeringen att man skickar till president Erdoğan och till människorna som lider under våldet i Turkiet när man skickar 700 miljoner kronor till den turkiska regeringen?

Jag ska berätta vad jag tror att man skickar för signal. Jag tror att Erdoğan känner att EU är berett att blunda för övergreppen så länge han förhindrar att flyktingar tar sig in i unionen. Jag tror också att människorna som lider under våldet känner att EU är på väg att förhandla bort deras grundläggande rättigheter.

Anf. 18 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Pengarna ska användas för att lösa ett problem med flykting- och migrationsströmmar. Människor lider och behöver humanitärt stöd i dag. Tar du bort dessa pengar, Hans Linde, lämnar du människor i sticket som verkligen behöver vår uppbackning och hjälp. Vad är alternativet? Är det att säga att vi inte ska föra någon dialog med Turkiet och inte heller ge några pengar för att lösa akuta, konkreta problem?

Vi måste fortsätta dialogen och sätta politisk press på Turkiet. Vi måste alltså fortsätta på EU-spåret men även hjälpa till när det gäller att lösa flykting- och migrationskrisen.

Anf. 19 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Herr talman! Berlinmurens fall gör sig bra på bild, men allt började på de polska varven. Det är det postkommunistiska Polens första president Lech Wałęsa som står för detta uttalande. Nio år innan Berlinmuren föll startade som bekant fackföreningsprotesterna vid Gdanskvarvet och ett helt Europa började att förändras.

Jag är därför glad att det för första gången med den rödgröna regeringen tas upp i utrikesdeklarationen att EU är Sveriges viktigaste utrikespolitiska arena.

Då vore det också klädsamt om man ägnade tid åt det inrikespolitiska värderingsförfall som just nu sker i Polen, Ungern med flera EU-länder. Jag saknar detta i utrikesdeklarationen. Svepande ord om grundläggande värderingar räcker inte för mig som liberal.

Det som händer i Polen kastar en sorglig skugga över frihetskampen där, och Polen är inte ensamt. Det är ett slags Ungern i repris, där populistiska idéer får frodas fritt och domstolarnas oberoende utmanas, pressfriheten urholkas och tonen skärps mot minoriteter dag för dag.

EU:s akilleshäla är kontrollen av hur medlemmarna lever upp till respekten för mänskliga fri- och rättigheter. Kommissionen har nu inlett en granskning av Polens övergrepp mot rättsstaten. Detta arbete måste backas upp bättre av medlemsstaterna så att man kan syna, granska och straffa de länder som inte lever upp till idealen.

Vad är utrikesministern beredd att göra för att se till att pressfriheten säkras i EU:s samtliga 28 medlemsländer? Vi firar som bekant 250 år av svensk pressfrihet i år; det är den äldsta pressfrihetslagen i hela världen.

Våra europeiska systrar och bröder förtjänar också detta, så vad vill ministern göra?

Prot. 2015/16:69
24 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 20 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Jag tackar Birgitta Ohlsson för frågan. Det är helt riktigt att svepande ord inte räcker, inte heller att bara tala högt.

Vi har förstås uttryckt oro och arbetar inom EU för att se till att EU:s värden respekteras och inte ifrågasätts. Jag anser att alla medlemsstater har ett ansvar att leva upp till dessa värden, däribland respekten för rättsstaten och de mänskliga rättigheterna.

Vi välkomnar EU-kommissionens beslut att inleda en strukturerad dialog med Polen. Det är det sätt vi har att verka inom EU för att fortsätta att sätta press på Polen att också leva upp till EU:s grundläggande värderingar. Vi stöder också granskningen som har inletts av Venedigkommissionen inom ramen för Europarådet.

Vi följer förstås alla utvecklingen i Polen och Ungern mycket noga. Själva grunden för EU-samarbetet handlar om att se till att EU:s värderingar respekteras. Det är inom EU vi ska göra detta, och vi ska driva det hårt, vilket vi också gör. Vi har också rapporterat till EU-nämnden våra mått och steg och positioner i denna fråga.

Jag har beskrivit vad regeringen gör för att försvara mänskliga rättigheter, inklusive att inrätta en ambassadör för dessa frågor. I en tid när det rapporteras om hur mänskliga rättigheter och demokrati trycks tillbaka har vi vidtagit en rad olika åtgärder.

Jag tror att Liberalerna är lite avundsjuka på oss, för det stöd de hade för dessa frågor i den förra regeringen var nog inte alltid hundra procentigt. (Applåder)

Anf. 21 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Herr talman! Det är sant att utan liberaler i den förra regeringen hade det inte blivit en europeisk politik på denna front. Vi drev på trots stundom konservativt motstånd i denna fråga.

Jag efterlyser ändå en mycket tydligare politik. När Liberalerna ibland hade motstånd och uppförsbacke i alliansregeringen var Socialdemokraterna i opposition en klar och tydlig röst för att vilja syna, granska och straffa de länder som inte respekterade de mänskliga rättigheterna.

För drygt en månad sedan debatterade jag detta med Margot Wallströms regeringskollega Gustav Fridolin. Hans svar var både vaga och svaga. Därför undrar jag om Margot Wallström i regeringen vill lyfta upp det arbete som många av oss har startat, nämligen att EU ska få ett bättre regelverk med ekonomiska och tydliga politiska sanktioner mot EU-länder som totalt trampar på den grund som gör att vi har kunnat ha en union i så många år.

Anf. 22 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Det är en viktig fråga hur vi använder de instrument som inte minst Birgitta Ohlsson har drivit på för i EU-sammanhang. Det är det vi gör, och vi måste hålla oss till dessa instrument och agera i EU. Säger vi att det är vår viktigaste utrikespolitiska arena är det också dessa instrument vi ska använda.

Vi är mycket aktiva i denna fråga, och vi kommer att fortsätta att vara det. Vi kommer att ha ännu bättre förutsättningar med en ambassadör som driver dessa frågor öppet. Vi kommer givetvis att fortsätta att agera i EU-sammanhang – med gott stöd av Liberalerna, hoppas jag.
(Applåder)

Anf. 23 SOFIA DAMM (KD) replik:

Herr talman! Det är med glädje Kristdemokraterna noterar att utrikesministern hörsammat vårt krav på att öppna ambassad i Tunis. Tunisien behöver vår närvaro så att vi kan stötta längs resan på den väg de har valt, den demokratiska.

Det gläder mig också att Margot Wallström så tydligt i deklarationen betonar vikten av frihandel.

Men, herr talman, det är såväl ledsamt som förvånande att den röd-gröna regeringen inte heller i år talar om religionsfrihet. Det är ofattbart när en så stor andel av flyktingarna är människor som tvingas fly just på grund av sin tro. Hur kan man då bortse från det?

När utrikesministern börjar ange skäl till diskriminering talar hon om antisemitism och islamofobi men nämner inte religionsfrihet som övergripande begrepp. Hon nämner inte kristofobi trots alla kristna som fördrivs från kristendomens vagg i Mellanöstern och trots rapporter om hur kristna flyktingar hotas till livet också här i Sverige av andra medmänniskor som flytt.

Herr talman! Det märks att regeringen inte följer alliansregeringens tydliga linje mot förtryckarstaten Eritrea. Dawit Isaak namnges inte, trots att Sverige firar att tryckfrihetsförordningen fyller 250 år, trots att han har suttit fängslad i 5 268 dagar och trots att han är den enda EU-medborgare som sitter fängslad för sina åsikters skull. Varför nämns han inte?

Lika anmärkningsvärt är det att regeringen tiger om Etiopien – ett land där minst 10 miljoner människor är i desperat behov av mat, ett land vars ledning vår statsminister har mött tre gånger det senaste året.

Om landet är så viktigt att ha topprelationer med, varför nämns det då inte här? Vad hjälper det att utrikesministern talar om fängslade journalister i generella termer om statsministern samtidigt umgås med stater som fängslar dem?

Anf. 24 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! På många sätt har Sofia Damm rätt. Jag önskar att jag kunde gå igenom de övriga 192 länderna. Jag önskar att jag kunde räkna upp alla mänskliga rättigheter varje gång. Jag önskar att vi hade plats för allt som borde finnas i en utrikesdeklaration och som gäller allt som vi håller på med.

Vi arbetar oförtrutet för att få Dawit Isaak fri. Det ska ingen behöva tvivla på. Vi rapporterar till de övriga partierna om arbetet och framstegen när det gäller att få Dawit Isaak fri.

Jag kan bara säga att jag tycker att det finns en poäng i allt som Sofia Damm sa. Vi har inte olika åsikter om dessa frågor, utan allt handlar om hur vi arbetar gemensamt för att se till att vi kan försvara grundläggande mänskliga rättigheter. För mig hör religionsutövning till dem.

Vi diskuterade i går hur konflikterna i Syrien och Irak har lett till att minoriteter, inte minst kristna grupper, förföljs och dödas och hur viktigt

det är att vi försvarar dessa människors rättigheter och förstärker skyddet för dem.

Jag kan bara hålla med Sofia Damm. Jag menar att vi ska arbeta ännu intensivare för att se till att vi försvarar journalisters rättigheter att tala och verka fritt och att vi arbetar för religionsfriheten och respekten för den.

Vi arbetar med Etiopien just nu för att hantera en mycket svår situation med torka och svält. Vi fortsätter att engagera oss för de fängslade journalister, inklusive Dawit Isaak, som finns runt om i världen.

Anf. 25 SOFIA DAMM (KD) replik:

Herr talman! Jag tackar för svaret. Låt oss hoppas att dessa ord blir verklighet.

Det är lite tragikomiskt att i utrikesdeklarationen höra utrikesministern tala om ett momentum för tvåstatslösningen då hon samtidigt gjort sig ovälkommen i Israel. Om det är en diplomatisk triumf, hur ser då ett nederlag ut?

Wallström väcker en hel del frågor med anförandet. Sveriges regering sägs vara en moralisk stormakt som för en feministisk utrikespolitik, men verklighetens avvägningar tycks alltför ofta krocka med slagordspolitiken.

Två timmar härifrån ligger Vitryssland. Där kränker staten mänskliga fri- och rättigheter. Finns det någon plan för Vitryssland nu när sanktionerna gått i sank? Det är ytterligare något jag saknar i deklarationen.

Är det feministiskt att tala om Nordkoreas kärnvapen och tala om grova MR-brott, exempelvis alla kvinnor som tvingas till sterilisering? Är det feministiskt att tala om Irans kärnvapenprogram men helt utelämna mänskliga rättigheter och kvinnor som stenas till döds?

Anf. 26 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Dessvärre hinner jag inte svara på alla sakfrågor, men jag vill säga en sak. I detta allvarliga världsläge, där vi ser en växande främlingsfientlighet och ett EU i gungning, har jag dragit en slutsats: Det är viktigare än någonsin att låta våra värderingar utgöra ryggraden.

Den svenska utrikespolitiken måste utgöra en blandning av kontinuitet och en ambition att göra skillnad. Demokrati och kamp för mänskliga rättigheter utmanar alltid starka intressen. Att kritisera att en ung man straffas för sin blogg eller verka för att göra två parter i en konflikt lite mindre ojämlika har av somliga kallats för odiplomatiskt, men modern diplomati handlar inte om att stryka alla medhårs.

Kritik är ett kvitto på att jag tillhör den skara politiker som tror att politik är ett verktyg för att uppnå förändring. Det kommer jag att fortsätta att verka för.

(Applåder)

Anf. 27 KARIN ENSTRÖM (M):

Herr talman! Det var decennier sedan händelser i vår omvärld så konkret grep in i vår svenska vardag som de gör i dag.

Vi är en del av en alltmer integrerad och globaliserad värld. Och på samma sätt som vi skördar frukterna av globaliseringen måste vi hantera dess utmaningar. Det gör vi bäst tillsammans med andra som delar vår värdegrund och som liksom vi tror att samarbete gör oss starkare.

Mänskliga rättigheter, demokrati, yttrandefrihet, internationell rätt och en fungerande rättsstat är alla värderingar som vi fortfarande måste kämpa för. De är inte bara europeiska värderingar, utan de är universella.

Vi har kanske aldrig behövt EU så mycket som i dag. I tider när auktoritära vindar åter drar över vår kontinent behöver vi mer av våra gemensamma värderingar och friheter, inte mindre. I tider av global finansiell och ekonomisk osäkerhet behöver vi mer av ekonomiskt samarbete och frihandel, inte mindre. I tider när terrorismen sprider skräck i världen behöver vi mer av gränsöverskridande samarbete för att hålla vårt land, våra institutioner och våra medborgare säkra, inte mindre.

Samtidigt skakar det europeiska bygget, som under decennier har tjänat oss väl, i sina grundvalar. Eurokrisen har inte blåst över, bara överskuggats av migrationskrisen och hotet om ett brittiskt utträde ur unionen.

EU har misslyckats med att hitta gemensamma lösningar. Kostnaden för det är ökad EU-skepsis och extremistpartier på framväxt. Det är uppenbart att vi behöver ett EU som är bättre rustat än det är i dag för att möta dagens många och svåra utmaningar. Det vi har uppnått så här långt kan vi inte ta för givet.

Här tror vi moderater att Sverige har en större roll att spela. Genom en mer aktiv EU-politik, skicklig diplomati, goda personliga relationer och alliansbyggande kan vi göra skillnad i EU-samarbetet här och nu. Bara genom att försvara de värderingar och de principer som framgångsrikt har byggt Europa kan vi hindra att det undermineras.

Vår vision för Europa består – ett enat, fritt Europa i fred. Men vägen dit behöver ständigt anpassas och justeras. När Europa står starkt står Sverige starkt. När Europa försvagas försvagas Sverige, och riskerna för Sverige ökar.

Herr talman! Vi lever än en gång i en tid då militärt våld och hot om våld har blivit vardag i vårt närområde. Rysslands agerande är inte bara ett hot mot dess grannar utan mot den ordning och det internationella regelverk som har gällt sedan efterkrigstiden.

Detta får naturligtvis säkerhetspolitiska konsekvenser för världen, för Europa, för Östersjöområdet och för Sverige. Vår omvärld är i dag osäkrare och oroligare än på mycket länge.

Rysslands illegala annektering av Krim och krigföring i östra Ukraina kan aldrig accepteras, inte heller ockupationen av Georgien eller den destabiliseringspolitik och propagandakrigföring som har blivit Kremles kännetecken.

Det finns många i dag, också i Europa, som ropar efter en återgång till den gamla relationen till Ryssland. Det finns flera argument. De går ut på att vi behöver Ryssland för att skapa fred i Syrien, för dess gas eller av helt andra skäl.

Men den dag vi inte längre är beredda att stå upp för principen att ett stort land inte har större rättigheter än ett litet land och att varje land har rätt att göra sina egna säkerhetspolitiska val har vår egen första försvarslinje fallit.

Jag ser fram emot den dag då vi åter kan välkomna Ryssland in i världen. Det är den dag då Ryssland med handling visar att man är beredd att respektera Parisstadgan, Minsköverenskommelsen och andra av Ryssland ingångna avtal och åtaganden.

Herr talman! Att närmare 60 miljoner människor i världen i dag är på flykt från sina hem har många orsaker. Syrienkriget är en av många krigshärdar och ett exempel på de sönderfallande stater som människor flyr för sina liv ifrån.

Kriget i Syrien har genom åren ställt det internationella samfundet och FN inför svåra prov – prov som man inte har klarat. FN:s säkerhetsråd har inte tagit sitt ansvar för internationell fred och säkerhet.

De som har fått betala det högsta priset för detta är Syriens befolkning. Vi är nu vid en punkt där det är svårt att se hur ens ett samlat säkerhetsråd skulle kunna föra landet ut ur mörkret.

Vi stöttar den politiska processen och hoppas på en snar lösning. Men de hoppfulla scenarierna är en bristvara. Vi får hoppas att den vapenvila som Ryssland och USA förhandlat fram och som den syriska regimen sägs ha accepterat kommer på plats och får effekt. Men frågan om hur Isil ska bekämpas och besegras kvarstår.

Herr talman! Också utvecklingen i Afghanistan visar att vägen till lugn och stabilitet där alltså är lång. Alla goda ambitioner till trots finns det inga enkla och färdiga formler för hur man lyfter ett helt land ur fattigdom eller för hur man bryter en våldsspiral som pågått i decennier.

Samtidigt, herr talman, har vi det senaste halvåret uppnått två historiska framgångar, som för inte så länge sedan verkade omöjliga: Vi har fått ett nytt ambitiöst klimatavtal och nya hållbarhetsmål i Agenda 2030. Det här har kunnat bli verklighet efter många år av hårt arbete, där Sverige haft en ledande roll. Vi har fått stort genomslag för våra prioriteringar. Nu är löften givna, och nu börjar det verkligt svåra arbetet, nämligen att implementera detta i praktiken. Här har Sverige fortsatt en mycket viktig roll att spela genom att vara en respekterad aktör och genom den kunskap och teknik som finns i Sverige.

Herr talman! Vad står vi inför? Vi måste markant öka det humanitära stödet till människor som lider av världens katastrofer. Vi måste effektivisera hela kedjan i det stödet, så att varje krona når fram och gör skillnad för de mest utsatta människorna. Vi måste vara förberedda på att människor kommer att fortsätta fly dessa trasiga länder och att de kommer att fortsätta söka sig till Europa. Vi måste söka dialog med våra likasinnade och fråga oss hur vår roll i bemötandet av Isils hot kan se ut och hur vi kan svara upp till den FN-resolution som nu finns på plats – den säkerhetsrådsresolution som manar alla medlemsstater att göra allt som står i deras makt för att besegra Isil.

Herr talman! Nato är en central organisation för Europas säkerhet. Vår säkerhetspolitik är i praktiken beroende av Nato när det handlar om att ge och ta emot hjälp i händelse av krig i vårt närområde. Vi måste fördjupa Sveriges samarbete med Nato och utveckla en färdplan för ett svenskt Natomedlemskap. För oss är inte frågan om Sverige ska bli medlem utan *hur*.

Vi står inför enorma utmaningar och kommer att göra det framöver under en lång tid. Vi vill att regeringen ska fokusera mer på EU-samarbetet för att hitta gemensamma lösningar, att regeringen ska vara beredd att göra mer för att bekämpa terrorism och att regeringen ska öppna dörren för ett Natomedlemskap.

(Applåder)

I detta anförande instämde Erik Ottoson (M).

Anf. 28 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Ett budskap från Moderaterna som på senare tid använts som ett skäl till att inte vilja samarbeta med Sverigedemokraterna har varit att Moderaterna löser samhällsproblem som SD inte klarar av. Med tanke på den här argumentationen och att Moderaterna också har sagt att man vill se åtminstone ett tillfälligt stopp för asylinvandringen, en paus för asylmottagningen i Sverige, undrar jag: Vad är det konkret som Moderaterna vill göra? Vilka exakta lagändringar vill Moderaterna genomföra? Vilka politiska förslag vill ni lägga fram här i riksdagen för att rent praktiskt stoppa asylinvandringen, åtminstone tillfälligt? Det räcker inte med lite uppmärksamhet i medierna och någon debattartikel här och var där man har kopierat Sverigedemokraternas förslag. Beslut fattas här i riksdagen, inte på Svenska Dagbladets förstasida. Det är här vi kan förändra konkret och genomföra lagändringar. Jag vill höra hur ni rent praktiskt vill genomföra er politik i flyktingfrågan.

Anf. 29 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Det vi kan konstatera är att de senaste årens konflikthärder och sönderfallande stater har gjort att vi har fler flyktingar i världen än på mycket länge. Uppemot 60 miljoner människor är på flykt. Vi måste se till att komma åt grundorsakerna till att människor är tvungna att fly. Det handlar om kris- och konflikthantering. Det handlar om att ge humanitärt stöd till de människor som är på flykt. Det handlar naturligtvis också om att engagera sig i utvecklingsarbete, så att man kan få en bättre framtid där man bor.

Det här har även inneburit stora utmaningar och påfrestningar, inte minst för EU, då en gemensam syn på hur man ska kunna lösa frågan har saknats och delvis fortfarande saknas.

Att jag för att på något sätt tillgodose Sverigedemokraternas önskemål ska stå och räkna upp alla de förslag som Moderaterna har utarbetat under de senaste året ställer jag inte upp på. Vi har en helt annorlunda syn på människors rättigheter, rätten att söka asyl och vårt ansvar för att bidra till en bättre värld.

Sverige ska vara ett öppet och generöst land. Just nu står vi inför mycket stora utmaningar. Det är därför vi har föreslagit ett antal åtgärder som gör att vi kan få ett andrum, en paus i flyktingmottagningen, så att det blir ordning och reda och så att det blir tydligt att alla länder i EU måste ta sitt gemensamma ansvar.

Men vi har inte samma utgångspunkt som Sverigedemokraterna. Vi tror att samarbete är lösningen, inte isolation. Vi tror på att vi ska kunna hjälpa människor både på plats och här i Europa, även i vårt eget land. Vi ser inte det här som ett hot mot vår framtid. Vi ser det som utmaningar.

Anf. 30 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! De förslag som Karin Enström nu pratar om att Moderaterna har skulle jag gärna vilja se på riksdagens bord, så att vi kan titta på dem. Hittills har jag inte sett dem. Kanske kommer då också Moderaterna att fortsätta stödja dem även om Sverigedemokraterna skulle rösta på dem.

Karin Enström talar om att gå till grundorsaken till att människor är på flykt. Ja, vi i Sverigedemokraterna har i många år drivit på för förebyggande arbete och ökat stöd i närområdet. Vi har föreslagit 9 miljarder till

krisens närområde. Moderaterna hade i sin budgetmotion 500 miljoner extra till UNHCR och sedan 500 miljoner ytterligare till olika organisationer. På vilket sätt kan Moderaterna med trovärdighet säga att de löser samhällsproblem som vi inte klarar av att lösa, när vi har en mycket mer utarbetad politik för förebyggande arbete i närområdet, med långt mycket mer humanitärt bistånd och långt mycket mer av konkreta förslag på det här området än vad Moderaterna har? Jag tycker att Moderaterna kanske ska vara lite försiktiga innan de anklagar Sverigedemokraterna för att inte ha lösningar på problemen. Vi har också väckt flera konkreta motioner på det här området.

Anf. 31 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Till skillnad från Sverigedemokraterna förhåller vi oss inte i första hand till olika partier i riksdagen utan till de samhällsproblem som man måste lösa. Det tycker jag att fler partier borde göra. Vi ska titta på vad vi har för samhällsproblem, arbeta med att utveckla vår politik och sedan naturligtvis vinna opinion för de förslag som vi har. Vårt syfte med det är självklart att vi ska komma till regeringsmakten för att kunna genomföra de förslag som vi tror på.

Att säga att alla människor ska hjälpas på plats när konflikterna redan har brutit ut, vilket är ett av Sverigedemokraternas förslag, tror vi inte är den rätta vägen. Det handlar om att komma åt grundorsakerna – inte till att man flyr från flyktinglägret, utan till att man är tvungen att fly från förtryck, krig och våld. Det är där vi moderater kan göra skillnad. Vi har som sagt en helt annan utgångspunkt. Vi vill lösa problemen. Vi förhåller oss inte till andra partier.

Anf. 32 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Jag instämmer i en del av Karin Enströms omvärldsanalys. Det är naturligtvis en styrka i ett så litet land som Sverige, med 1,4 promille av jordens befolkning, att vi faktiskt är eniga om en hel del, inte minst när det gäller den auktoritära Putinregimens repression inåt och aggression utåt. Där råder det stor enighet mellan våra partier.

Möjligen finns det lite större utrymme för ett vitalt tankeutbyte om vi tittar åt andra hållet. Det är inte så att USA blir helt oproblematiskt som stormakt bara för att Putinregimen är aggressiv. Jag har här ett nummer från januari av *The Economist*, som definitivt inte är någon radikal tidskrift. Den har god inblick i hur makteliterna tänker, inte minst i västvärlden. Där finns en ganska skrämmande artikel om hur Obamaadministrationen vill anslå 1 biljon dollar under den närmaste 30-årsperioden för att rusta upp de amerikanska kärnvapnen. De vill utveckla en ny typ av kryssningsmissil som kan bära både konventionella laddningar och kärnvapenladdningar.

Den tidigare amerikanske försvarsministern William Perry beskriver tillsammans med den före detta biträdande amerikanske försvarsministern Andy Weber, som hade ansvaret för de nukleära programmen, de nya amerikanska vapnen som unikt farliga – ”uniquely destabilising type of weapon”.

Jag hör aldrig Moderaterna problematisera den här sidan av upprustningsspiralen. Det skulle vara intressant att höra Karin Enström kommentera det.

Anf. 33 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Jag hoppas att vi är överens om att en värld utan kärnvapen och utan ett behov av så stora militära styrkor, där vi i stället kan lösa konflikter genom dialog och samarbete och inte genom hot och upprustning, skulle vara en ideal värld.

Nu ser inte verkligheten ut så. Då är det bland annat Sveriges uppgift att driva på frågor om nedrustning. Det gäller särskilt kärnvapen: spridning av kärnvapen och både taktiska och strategiska kärnvapen. Här gäller det att vara kritisk mot alla som man ska vara kritisk mot. Det som har varit tydligast under de senaste åren är den uppskruvade kärnvapenretoriken från Rysslands sida. Vi ser också exempel på att man faktiskt övar det här, mer eller mindre dagligen, i övningar som kanske inte är så stora och också i strategiska övningar.

Sverige ska naturligtvis försöka vinna vänner och allierade i den här kampen inom EU och FN för att fortsätta med det viktiga nedrustningsarbetet som ju, med tanke på att vi har en mycket oroligare värld, har kommit i skymundan. Sverige har dessutom unika kompetenser på det här området, inte minst när det gäller den övervakningsregim som finns för att upptäcka till exempel prov av kärnvapen. Det ska vi självklart fortsatt stödja, men det är ingenting som vi kan göra ensamma. På den punkten är vi nog överens.

Däremot ser vi inte det här som ett hinder för att samarbeta med länder som USA, eftersom USA är en central del av Europas säkerhet i och med den transatlantiska länken. Det är också därför som vi tycker att det är viktigt att världlandsavtalet med Nato nu kan komma på plats. Jag skulle vilja föra in det i debatten också.

Anf. 34 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Tack för ett ganska utförligt svar, Karin Enström! Jag skulle ändå vilja borra vidare i detta. Är Moderaterna för att vi ansluter oss till det här humanitära initiativet om total avveckling av planetens alla kärnvapen? Då kan det faktiskt bli lite svårt att vara Natomedlem. Norge är engagerat i de här frågorna, men när man röstade om det i FN:s generalförsamling lade de ned sin röst. Inget Natoland stödde detta. Det har rimligtvis något slags koppling till att Norge är med i en kärnvapenallians.

Ser inte Karin Enström en problematik i att verka för kärnvapennedrustning och samtidigt gå in i en USA-ledd kärnvapenallians?

Anf. 35 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Som jag sa i den första repliken måste vi ändå se världen som den är. Olyckligtvis finns det också en balans mellan och ett hot från olika länder som har kärnvapen i sin arsenal. Kärnvapen skiljer sig ju från många andra vapen i och med att när de väl används blir konsekvenserna mer eller mindre oöverblickbara.

För Sverige och Moderaterna är det viktigt att se vad som gynnar vår säkerhet bäst. Där har vi stora skillnader i synen jämfört med Miljöpartiet. Vi tycker att det skulle vara bra att ha försvarsgarantier och inte bara förhoppningar om att få hjälp och stöd. Vi tror också att ett Natomedlemskap skulle höja tröskeln för den som ens skulle fundera på att vara aggressiv mot eller angripa Sverige.

Det är alltså både någonting som höjer tröskeln för att attackera Sverige och någonting som höjer vår säkerhet. Därför tycker vi också att det värdlandsavtal som nu är på väg är någonting positivt.

Prot. 2015/16:69

24 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 36 HANS LINDE (V) replik:

Herr talman! Karin Enström gjorde föga förvånande ett stort nummer av Natofrågan i tidigare repliker och i sitt anförande. Det är lite oklart om det beror på att Moderaterna verkligen brinner för Natofrågan eller om det helt enkelt är så att Moderaterna efter Carl Bildt saknar andra utrikespolitiska frågor att driva i denna kammare.

Jag hörde Karin Enström här argumentera för att ett Natomedlemskap skulle öka säkerheten för Sverige. Men ett Natomedlemskap skulle också innebära att vi gick in i en försvarsallians med Erdoğan Turkiet och att vi undertecknade ömsesidiga försvarsförpliktelser mellan Stockholm och Ankara. Vi skulle alltså gå in i en försvarsallians med Turkiet som blir alltmer auktoritärt och som dagligen kränker de mänskliga rättigheterna, som nu förvandlar sina egna kurdiska städer till krigszoner, som ligger i konflikt med flera av sina grannländer, som har kränkt folkrätten i Irak det senaste året och som har spelat en entydigt destruktiv roll i det grymma kriget i Syrien.

Hur skulle det göra oss säkrare i Sverige att gå med i en försvarsallians med Erdoğan Turkiet, Karin Enström?

Anf. 37 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Jag håller med om mycket i den kritiska bild som Hans Linde målar upp kring hur det ser ut i Turkiet, inte minst inrikespolitiskt och när det gäller den auktoritära regim, den press och den minskade grad av frihet som råder i landet. Man är omgiven av flera konflikter, och, vilket är väldigt allvarligt, det är en ökad spänning mellan Turkiet och Ryssland.

Ja, vi vet att Turkiet är medlem i Nato. Det gör inte att jag tror att vi skulle bli mindre säkra av att vara Natomedlemmar. Alla Natomedlemmar har bestämt sig för att angrepp på ett enskilt medlemsland ska tolkas som ett angrepp på hela alliansen. Med tanke på hur osäkert det faktiskt ser ut i vårt närområde – jag försökte ge en bild av det i mitt anförande, och jag tror att alla håller med om den mörka bilden – är det, och det är vi överens om i kammaren, samarbete och samverkan med andra länder och andra organisationer som bygger säkerhet.

I dag är läget så pass allvarligt att vi tycker att skälen för att ytterligare stärka vår säkerhet är tunga. Det är också därför som vi är tydliga med att vi tycker att vi bör sätta upp en färdplan för hur ett svenskt Natomedlemskap ska kunna se ut.

Jag vet att Vänsterpartiet är emot det och alltid har varit emot det, och jag har svårt att se någon nyansskillnad i detta. Men man kan inte bara önska bort de problem och hot som vi står inför. Däremot innebär det inte att vi inte ska vara kritiska när det sker brott mot mänskliga rättigheter och när vi ser att utvecklingen går åt fel håll. Det ska vi göra med kraft. Det måste man kunna göra genom att vara tydlig och inte genom att sluta samarbeta.

Anf. 38 HANS LINDE (V) replik:

Herr talman! Det där lyckades Karin Enström sådär med. Det var inte riktigt glasklart varför Moderaterna anser att mina föräldrar hemma i Klågerup i Skåne, mina grannar i Majorna och mina vänner och bekanta runt om i Sverige blir tryggare i sin vardag och hur man garanterar vår gemensamma säkerhet genom att knyta Sverige närmare Ankara och president Erdoğan's alltmer auktoritära regim.

Nato är inte ett smörgåsbord. Går vi in i Nato är vi lika mycket allierade med Erdoğan som med våra nordiska grannländer. Det går inte att gå in i en allians bara med våra nordiska grannländer, utan det är lika mycket en militärallians med ömsesidiga försvarsförpliktelser med Turkiet.

Ja, vi befinner oss i ett allvarligt säkerhetspolitiskt läge i Europa. Det finns åtskilliga hot mot säkerheten. Ett av de hoten är det alltmer auktoritära styret i Turkiet. Jag har svårt att se att svaret på detta mycket allvarliga säkerhetspolitiska läge i Europa skulle vara att vi gick in i en försvarsallians med Turkiet.

Anf. 39 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Jag tror inte att det är det enda argumentet som Hans Linde kan rada upp för sitt eget motstånd mot ett samarbete med den centrala organisationen för Europas säkerhet.

Genom att samarbeta och genom att planera och öva ökar man sin militära förmåga, vilket vi kommer att dra nytta av. Samtidigt måste vi kunna vara en tydlig kritiker mot länder som vi samarbetar med, om det så är EU eller Nato, där utvecklingen går åt fel håll. Där är vi helt överens. Om det är en utveckling som vi inte vill se måste vi öka våra ansträngningar för att genom dialog och med kritik se till att man bryter den negativa utvecklingen.

Hans Linde och jag har helt olika utgångspunkter. Vi tror på samarbete. Vi tror på att det ökar vår säkerhet, som Östersjöstat men också som ett land i Europa.

I det allvarliga läge som vi befinner oss behöver vi som sagt garantier och inte förhoppningar.

Anf. 40 JULIA KRONLID (SD):

Herr talman! Det är mycket som händer i världen just nu, mycket mer än vad som ryms i det här anförandet. Jag vill därför börja med att nämna att Sverigedemokraternas utrikespolitiska program, med våra viktigaste ideologiska utgångspunkter och ställningstaganden, finns att läsa på vår hemsida.

Herr talman! Konflikten i Syrien har skapat oerhört lidande. Den hänsynslösa terrororganisationen IS måste stoppas, och Asadregimen måste omedelbart upphöra med sina övergrepp och att använda svält som vapen. Det är positivt att det görs försök till fredsförhandlingar i Genève. Vi får hoppas att den utlovade vapenvilan verkligen träder i kraft på lördag. Att det har givits ett visst humanitärt tillträde till utsatta regioner i Syrien inger också hopp, även om det finns mycket kvar att göra.

En viktig grundförutsättning för en långsiktigt hållbar lösning är att alla parter finns representerade vid förhandlingsbordet, förutom terroristgrupper givetvis. Även om det har funnits vissa enskilda representanter från kurder och kristna anser vi att kurder och kristna som grupper ska vara

bättre representerade i fredsförhandlingarna. En långsiktigt hållbar lösning i Syrien måste ta hänsyn även till deras situation.

Herr talman! Sverige och Europa behöver rikta om sin flyktingpolitik helt och satsa mångdubbelt mer i krisens närområde i stället för att skala av alltmer av biståndet för att bekosta en ohållbar asylopolitik i Sverige. Det är bra att regeringen har börjat ta efter Sverigedemokraternas förslag i vissa migrationsfrågor, men mer behöver göras.

I går deltog jag i en konferens i Bryssel tillsammans med utrikesutskottet i EU-parlamentet. Talmannen för Libanons parlament var där och talade. Han var tydlig med att bistånd till ursprungsländer och närområdet är oerhört viktigt och borde prioriteras i högre utsträckning. Han uttryckte stor besvikelse över att inte fler länder i EU har bidragit till att stödja Libanon.

Syrienkonferensen i London ledde till att betydande bidrag från olika länder utlovades. Det är positivt, men det är inte tillräckligt. Och uppvaknandet kommer på tok för sent.

Jag tror inte att regeringen och utrikesminister Margot Wallström förstår vidden av de problem som den irreguljära migrationen leder till. Rapporterna *The Mediterranean Sea: a front door to irregular migration* och *Organised crime and migrants* behandlades i Europarådets parlamentariska församling i januari, som jag deltog i. I rapporterna slås det bland annat fast

- att migranter på väg till Europa ofta rånas på färden, utsätts för tvångsarbete, sexuellt utnyttjande eller misshandel
- att smugglarna använder sig systematiskt av sjöodugliga fartyg och kastar loss i överfullt tillstånd och därmed medvetet riskerar människors liv
- att runt 30 000 personer i Europa arbetar med den illegala människohandeln just nu. Från andra källor vet vi dessutom att Islamiska staten tjänar hundratals miljoner dollar på detta.

I rapporterna slås det också fast att anledningen till att människor ändå väljer att ge sig ut på den här resan är att situationen i närliggande länder, som Turkiet och Libanon, där dessa personer ofta har bott i flera år, har blivit ohållbar. Det är mycket tack vare Sveriges och det internationella samfundets misslyckande med att bidra med tillräckliga medel.

Jag vill också tillägga att den irreguljära migrationen är starkt kvinno-diskriminerande. Ensamstående kvinnor, med eller utan barn, är ofta extra utsatta. Det är svårt för dem, om inte omöjligt, att lyckas ta sig till Europa på egen hand via smugglare. Därför kan hjälp i närområdet eller vidarebosättning via UNHCR vara deras enda möjlighet att få hjälp.

Av dem som kom till Sverige genom vidarebosättning via UNHCR, den grupp som har låg prioritering hos regeringen, var 75 procent kvinnor och barn. Av de asylsökande, som regeringen prioriterar, som kom på irreguljära vägar var siffrorna omvända. 67 procent var män, och 33 procent var kvinnor. Och av de ensamkommande barnen, som inte alltid är barn, var mindre än 1 procent kvinnor. Resten var män.

Därför är det dags att lägga om flyktingpolitiken. Det är dags att säga nej till alla former av irreguljär migration, att säga ja till planerad och säker vidarebosättning via UNHCR och att säga ja till kraftigt utökat stöd till närområdet.

Herr talman! Som sverigedemokrater tillerkänner vi varje nation rätt att bevara sin suveränitet, sin territoriella integritet, sin särart, sina traditioner och sin kultur. Vi fördömer starkt när en stat försöker kränka en annan stats territoriella integritet och bryta mot folkrätten. Med den utgångspunkten har det varit en självklarhet för oss att ställa oss kritiska till Rysslands agerande i Ukraina. Vi stöder fortsatta sanktioner gentemot Ryssland.

Samtidigt förstår vi att värnandet av nationen måste gå hand i hand med värnandet av demokrati och respekt för mänskliga rättigheter. En viktig fråga i vår utrikespolitik är också att stödja minoriteter och folk som med obestridlig historisk rätt till sitt territorium och med stöd i folkrätten strävar efter ökad autonomi eller en självständig demokratisk stat.

Vi är det enda partiet i Sveriges riksdag som vill uppmuntra och erkänna Somaliland, ett område i Somalia som fungerar och förtjänar självstyre. Vi stöder även kurdernas demokratiska strävan i Irak. Och vi stöder de kristnas strävan efter autonomi på Nineveslätten.

Herr talman! Majoriteten i den förra riksdagen, med Socialdemokraterna i spetsen, deklarerade att man ville se ett erkännande av den väst-sahariska arabiska republiken. Men samma socialdemokrater har nu ändrat sig och vill i stället vänta på att FN-processen, under Ban Ki Moons sista år som generalsekreterare, ska leda till ett fredsavtal. Ett fredsavtal samt att en folkomröstning kommer till stånd, där folket i Västsahara får rösta om sin självständighet, är naturligtvis den viktigaste målsättningen. Vi anser dock att processen har tagit så pass lång tid och att positionerna är så låsta att ett erkännande skulle kunna väcka hopp hos folket i Västsahara och sätta press på Marocko så att processen kan ledas framåt.

Jag vill till och med gå så långt som att påstå att regeringens agerande i frågan sätter ett farligt och potentiellt destabiliserande prejudikat.

Västsaharierna och Polisario har sedan vapenvilan trädde i kraft 1991 inte fört en väpnad kamp för sin självständighet. De har inte någon agenda med målsättning att döda alla marockaner och förinta staten Marocko, och de skjuter inte dagligen in raketer över Marocko. Vi har inte sett någon intifada av västsaharier som knivmördar marockanska kvinnor och barn. Den agendan har däremot Hamas och al-Fatah gentemot Israel. Ändå har regeringen erkänt Palestina men inte Västsahara.

Jag har pratat med folk från Västsahara som undrar om de måste ta till våld för att få Sveriges regerings erkännande. Utrikesminister Margot Wallström bör ta en stund och fundera över om våld verkligen ska löna sig.

Vad gäller Israel vill jag verkligen beklaga alla fruktansvärda knivdåd som har begåtts och beklaga sorgen för alla drabbade. Jag är ledsen att Israel, i sin kamp för att försvara sina medborgare, har anklagats av Sveriges utrikesminister för utomrättsliga avrättningar. Jag vill vara tydlig med att det är ett uttalande som jag inte ställer upp på.

Herr talman! Islamiska statens terrorkampanj är kanske den värsta som världen sett sedan Förintelsen. Jag är glad över att Europarådet i en resolution, *Foreign fighters in Syria and Iraq*, har erkänt att det som pågår i

Irak är ett folkmord. De kristna är en särskilt utsatt grupp, och förföljelsen och utrotningen av dem måste stoppas.

Kampen mot IS sker inte bara där. Den börjar också här i Sverige. Laggen måste skärpas för att stoppa människor från Sverige från att delta i strider och begå människorättsbrott i Syrien.

Prot. 2015/16:69

24 februari

Utrikespolitisk debatt

I detta anförande instämde Heidi Karlsson (SD).

Anf. 41 VALTER MUTT (MP):

Herr talman! Ärade ledamöter! Ärade ambassadörer och alla andra som på olika sätt följer denna debatt!

Vi lever i en tid då auktoritära machomän firar triumfer: Putin, Erdoğan, Orbán, grottmannen Donald Trump med flera. I en sådan tid behövs mer än någonsin en feministisk utrikespolitik som visar på andra vägar framåt för den säregna varelse som kallar sig själv homo sapiens, den tänkande människan. Det är hög tid att vi visar oss värdiga denna bjudande beteckning och börjar tänka framsynt och tar ut riktningen mot de stora möjligheter som finns inom räckhåll om vi förmår tänka i nya banor.

Vi behöver inte odla oförsonlighet och hat mot dem på andra sidan gränsen, vare sig det nu rör sig om politiska, religiösa eller kulturella gränser. Och om vi ersätter hat med tolerans och öppenhet behöver vi inte heller ständigt lägga mer pengar på vapen.

Mellanöstern ökade sin vapenimport under den senaste femårsperioden med hela 61 procent, mer än någon annan region i världen. Det extremt patriarkala Saudiarabien ökade under perioden sin vapenimport med närmast ofattbara 275 procent och blev därmed världens näst största vapenimportör. Denna tsunamivåg av vapen har emellertid inte gjort Saudiarabien till ett tryggt och stabilt samhälle utan tvärtom tilltar våldsspiralerna på ett oroväckande sätt med ökande repression inåt och tilltagande aggressivitet utåt. Det är svårt att se hur det saudiska samhället kan komma ut ur sin återvändsgränd utan att kvinnorna, som i dag utgör 60 procent av landets universitetsstudenter, börjar behandlas som människor.

Herr talman! Om någon importerar vapen är det någon annan som exporterar. Vi i västvärlden förser Mellanösterns auktoritära regimer med väldiga mängder sofistikerade vapen och mottar samtidigt stora flyktingströmmar från denna konfliktfyllda del av världen. Det är hög tid att vi börjar fråga oss om ett orsakssamband föreligger här. Hur smart är det egentligen att exportera vapen till diktaturer? Och hur smart är det att blunda för illdåd som begås av västvänliga autokrater? Har vi ingenting lärt av den arabiska våren? Efter vintermörker kommer alltid en ny vår.

I Turkiet har president Erdoğan återupptagit kriget mot kurderna och fängslar journalister, fackföreningsaktivister och oppositionspolitiker, men ändå behandlar stora delar av omvärlden denne skymningsgestalt med all den respekt han själv förvägrar sina motståndare.

Och i Egypten etableras nu något som alltmer liknar en klassisk militärdiktatur utan att västvärlden nämnvärt protesterar, och när alla demokratiska påverkansmöjligheter upphör rekryterar terrornätverken många nya medlemmar.

Kvinnor är överrepresenterade bland offren för krig och konflikter men kraftigt underrepresenterade bland diplomater och fredsmäklare och, som utrikesministern redogjorde för i utrikesdeklarationen, så arbetar nu regeringen systematiskt med att involvera kvinnor i fredsprocesser och har bland annat tagit initiativ till bildandet av ett kvinnligt medlarnätverk.

Militärt våld bygger sällan långsiktig säkerhet, tvärtom ser vi gång på gång hur en övertro på militära lösningar slungar ned länder i kaos och hopplöshet och skapar grogrund för terrornätverk. Afghanistan, Irak och Libyen åskådliggör hur vanskligt det är att med massiva militära insatser utifrån skapa en positiv utveckling och just nu ser vi hur ryska bomber i Syrien ger upphov till nya flyktingströmmar.

För att åstadkomma verklig utveckling är en smart utformad biståndspolitik ovärderlig, och senare i denna debatt kommer Miljöpartiets biståndspolitiska talesperson Pernilla Stålhammar att redogöra för våra idéer på detta centrala politikområde.

Herr talman! Under fjolårets FN-toppmöten i New York och Paris antogs nya globala hållbarhetsmål respektive ett nytt klimatavtal. Vi måste emellertid komma ihåg att dessa framgångar utgör startlinjer och inte mållinjer som det nu gäller att fylla med konkret innehåll. Och för att detta ska bli möjligt krävs en bred resursmobilisering. Vi har inte råd med att 7,6 biljoner dollar – ungefär 10 procent av globala bnp – ligger och skvalpar i skatteparadis till ingen nytta eller används till parasitär spekulation.

Det är dags att alla högtidliga löften om krafttag mot skatteparadiserna som under åren kommit från OECD, G20-gruppen med flera sammanslutningar äntligen förverkligas. Och utvecklingsländerna har definitivt inte råd att gå miste om 100 miljarder dollar årligen i uteblivna skatteintäkter på grund av att multinationella storföretag inte betalar skatt i de länder där vinsterna genereras.

Bindande internationell lagstiftning om land-för-land-rapportering av företagets vinster och skattebetalningar måste till. Det måste också bli lättare för människor i utvecklingsländerna som på olika sätt drabbas av västerländska företags verksamhet att lagföra dessa företag i deras hemländer. Den här sortens förslag utmålas ibland som företagsfientliga, men jag menar att det förhåller sig precis tvärtom och att förslag som försvårar för oseriöst företagande ger alla de sjysta företagen en komparativ fördel. En fotbollsdomare som ger fulspelarna gult eller rött kort är inte motståndare till själva fotbollen utan till dess avarter.

Utrikespolitik i vår tid handlar inte bara om högnivåkontakter mellan statsledningar, utan vi ser hur modern kommunikationsteknik gett rejäl skjuts åt folk-till-folk-kontakter mellan individer, föreningar, kommuner i olika länder. Inte minst för människor i auktoritärt styrda stater kan detta slå upp ett fönster mot omvärlden, något som var otänkbart i tidigare epokers diktaturer. Det är viktigt att vi kommer ihåg att det bortom maktägande eliter alltid finns samhällen befolkade av vanliga människor.

Herr talman! Avslutningsvis instämmer jag i allt det som utrikesministern framförde i utrikesdeklarationen.

Anf. 42 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! På sex minuter hinner man inte med att tala om hela världen, men Valter Mutts befann sig långt ute i stora världen. Men han duck-

ade för de frågor som vi närmast står inför. Jag tänker då på det värdlandsavtal med Nato som just nu inte bara diskuteras utan förbereds för att vi ska kunna fatta beslut här i riksdagen.

För oss moderater är värdlandsavtalet centralt för att Sverige solidariskt ska kunna ge och ta emot militärt stöd till och från våra grannländer. Syftet med avtalet är ju att säkerställa att Sverige ska kunna lämna effektivt stöd i samband med till exempel gemensamma övningar och krishanteringsinsatser. Det kommer att öka vår förmåga att både ge och ta emot militärt stöd, helt i linje med den solidariska säkerhetspolitik som vi har kommit överens om. Avtalet bygger på frivillighet, och all verksamhet som sker på vårt territorium ska vara godkänd av Sverige.

Men det är väl ingen hemlighet att det finns olika uppfattningar om avtalet, särskilt inom Miljöpartiet. Här sprids det myter om allt hemskt som skulle kunna inträffa om avtalet blir verklighet. Det har man full rätt att göra. I ett fritt land kan man uttrycka sig fritt.

Problemet är om man är en del av en regering, vars politik man ska representera. Valter Mutts sa att han helt och hållet instämmer i utrikesministerns anförande, men frågan är hur Valter Mutts ser på värdlandsstödsavtalet. Valter Mutts har spridit en hel del uppgifter om hur dåligt det skulle bli och vilket litet inflytande Sverige skulle få.

Hur hänger det ihop? Man måste välja sida ibland. Antingen är man med i regeringen eller också får man helt enkelt avgå. Hur ser Valter Mutts på detta?

Anf. 43 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Den här teatern spelas upp varje år. När ni fyra partier ingick i alliansregeringen är det klart att det fanns åsiktsskillnader. Det är ju därför som det finns olika partier. Under den parlamentariska historien har man presenterat sina idéer för väljarna och sedan – om man bildar en koalitionsregering – förhandlar man inom regeringen tills man kommer överens. Det är liksom inga märkligheter som det målas upp som här.

Det är riktigt. I valrörelsen 2014 sa vår dåvarande försvarspolitiska talesperson Peter Rådberg tydligt att vi inte tycker att Sverige ska sluta ett värdlandsavtal med Nato. Det är klart att vi står fast vid det. Hade jag varit statsminister hade det inte blivit något värdlandsavtal. Nu är det en bit bort till det. Därför får man förhandla för att avtalet ska bli minst dåligt.

Karin Enström talar om myter. I så fall talar också mycket erfarna diplomater som folkpartisten Hans Blix, före FN-ambassadören Pierre Schori, nedrustningsförhandlaren Rolf Ekéus om myter. Har Karin Enström läst den oberoende Natoutredningen som ju har skrivits av några av Sveriges mest kompetenta på området?

Det är klart att man ska titta på detta väldigt seriöst för att få ett avtal med så få risker som möjligt, om vi nu ska ha ett sådant här avtal. Det är väl inga extrema ståndpunkter.

Jag läste det som Christer Winbäck, som numera är vice ordförande i Parlamentariker mot små vapen, har skrivit. Han en av Folkpartiets skickligaste utrikespolitiker. Under förra mandatperioden satt vi båda i utrikesutskottet. Parlamentarikerna menar att det bästa vore att det blev en återremiss så att man hann titta på det här ordentligt.

Anf. 44 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Jag vet inte om jag blev så mycket klokare av det här. De största risker jag ser med detta och med det som Valter Mutt nu gör är snarare att man sprider osäkerhet kring vad regeringen egentligen tycker. Det tycker jag är allvarligt.

Självklart ska varje avtal med andra länder och andra organisationer gås igenom noggrant så att man vet vad det är för beslut man fattar. Men nu går man från det till att säga att detta i princip gör Sverige till någon form av avstjäpningsplats för både det ena och det andra, och det är inte sant. Det kan inte vara regeringens mening att skriva under ett sådant avtal.

Tillbaka till kärnan, Valter Mutt! Det finns en risk, som jag ser det, om alltför många i Miljöpartiet är tveksamma och sprider den här typen av osanningar – så skulle jag vilja kalla det – om avtalet. Det är farligare för Sverige. Jag är tvärtom säker på att avtalet ökar Sveriges säkerhet när det väl är underskrivet.

Anf. 45 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Vi kan ju redan i dag ha mycket stora samövningar med Nato, Karin Enström, om man nu gillar det. Det är inga problem. Det är många Natoländer som inte har världsavtal. USA har inte det.

Jag har därför egentligen svårt att se varför detta skulle vara så absolut nödvändigt, som Karin Enström beskriver det. Vi ser ju att vi redan i dag har återkommande stora Natoövningar, och det fungerar alldeles utmärkt.

Anf. 46 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Jag skulle vilja fråga Miljöpartiet hur det kommer sig att ni tillsammans med regeringen vill föra en kvinnodiskriminerande flyktingpolitik. Nuvarande flyktingpolitik från Miljöpartiet och regeringen gynnar, trots vissa skärpningar, starkt den irreguljära migrationen framför hjälp i närområdet och vidarebosättning via UNHCR.

Denna prioritering får svåra konsekvenser för kvinnor. För ensamstående kvinnor med små barn är det förenat med stora faror att via flykting-smugglare ta sig till Europa. Det kan till och med vara så svårt och till och med omöjligt att de i stället stannar i närområdet, där läget är allvarligt i och med den stora bristen på humanitärt bistånd. De riskerar också att på vägen utsättas för till exempel sexuella övergrepp.

Humanitär hjälp i närområdet och vidarebosättning via UNCHR kan vara den enda möjligheten för dem att få hjälp. Av de asylsökande som kom den irreguljära vägen 2014 var 67 procent män och 33 procent kvinnor. De som kommer via vidarebosättning är den lågt prioriterade gruppen av regeringen. Där prioriteras i stället de mest utsatta, och där är en majoritet av dem som kommer kvinnor och barn, ungefär 75 procent.

Hur kommer det sig då att Miljöpartiet fortfarande vill föra en politik som starkt gynnar och med ekonomiska resurser prioriterar den irreguljära migrationen framför hjälp i närområdet, där många kvinnor befinner sig, och framför vidarebosättning? Där har man mycket större möjligheter att hjälpa kvinnor och barn att på ett säkert sätt ta sig till Europa.

Anf. 47 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Julia Kronlid ställer alltid svaga grupper mot varandra. Men jag hör egentligen aldrig några ord från SD om hur man löser de stora

konflikter som har skapat de här tragedierna. Jag hör aldrig någonting om det. Jag hör aldrig någonting om resursmobilisering och om Tobinskatter och andra nya finansiella medel, kanske så småningom globala koldioxid-skatter. Jag hör aldrig några nya idéer och något annat än denna tröstlösa visa som går runt, runt och där man ställer olika förtvivlade människogrupper mot varandra.

Vår vision är naturligtvis inte att det ska vara en massa irreguljär flyktingtrafik, utan att det ska finnas öppna och lagliga vägar in mot Europa. Vi har antagit en i mitt tycke bra Syrienstrategi som är mycket ambitiös och som har väckt uppmärksamhet runt om i biståndssamhället också i andra länder.

Försök att lyfta blicken lite! Tänk några nya tankar! Det är inte farligt.

Anf. 48 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Jag var ganska tydlig i mitt anförande med hur jag ser på vikten av fredsförhandlingar i Syrien. Jag hade förslag på hur jag tycker att man bör finna långsiktiga lösningar för alla grupper i Syrien. Vi vill naturligtvis inte bara ha humanitära insatser i biståndet. Vi har också insatser för långsiktigt arbete, till exempel stöd till vatten och sanitet. Det kanske bara är Valter Mutt som inte har lyssnat.

Jag har en fråga när det gäller irreguljära vägar. Miljöpartiet vill inte att flyktingar ska behöva ta irreguljära vägar. Men hur ska dessa vägar stoppas? Det räcker inte att bara lägga fram ett alternativ och säga: Ni kan även välja den lagliga vägen. Det finns redan lagliga vägar via UNHCR. Men de prioriteras inte – inte av Miljöpartiet, inte av regeringen och inte av många andra länder i Europa. Så länge som smugglarna tjänar pengar på sina nätverk kommer de att fortsätta. Det räcker inte att säga: Vi tycker att ni ska sluta! De lyssnar inte på det. Så länge de tjänar pengar kommer de att fortsätta även om det finns alternativ.

De irreguljära vägarna måste stoppas. Hur tänker Miljöpartiet göra det?

Anf. 49 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Jag tillskrevs nu de mest fantasifulla åsikter: att jag är för kriminella nätverk och så vidare. Det blir lite svårt att bemöta den typen av argument. Det är ett klassiskt retoriskt trick att man tillskriver någon en åsikt och debatterar mot den i stället för det den andra står för.

Jag tycker ändå att den stora haken i SD:s hela argumentering och analys är att vi måste ha en annan värld. Ni står inte på den barrikad där vi har stått i många år när det gäller att skärpa vapenexportbestämmelserna och bara exportera vapen till demokratier. Jag ser att ni tvärtom är generösa och inte vill ha en restriktiv hållning. Ser ni inte sambandet? Vi har ett massivt utflöde av vapen till Mellanöstern och ett inflöde av flyktingar. Ser ni verkligen inte sambandet?

Anf. 50 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Allt ryms inte i en utrikesdeklaration; det är alldeles klart. En del är spännande att fundera över när man lyssnar på Valter Mutt. Jag skulle ha kunnat tänka mig att fråga om den kommande propositionen om skärpt exportkontroll, för när jag lyssnar på Valter Mutt låter det som att det kommer att bli en ny artikelserie från honom i frågan.

Jag lyssnade också på den fråga som ställdes tidigare av Karin Enström om världlandsavtalet. Där är det också en talande tystnad i utrikesdeklarationen. Det förstår vi när vi läser artiklar av Valter Mutt i frågan. Nu är jag ändå lite nyfiken just i denna fråga: Vill möjligen Valter Mutt avslöja om regeringen nu är enig om att lägga fram världlandsavtalet eller inte?

Herr talman! Jag har också en helt annan fråga. Jag hörde kritiken – och jag kan instämma i mycket av den – mot vad som gäller Saudi, mänskliga rättigheter, Erdoğans agerande i Turkiet och de övergrepp som sker där och övergreppen i Egypten.

Herr talman! När jag hör hur regeringens samlade röst nu låter funderar jag dock ytterligare lite grann på Valter Mutts hållning till exportstrategin. Den är viktig för regeringen, och det är just de länder som Valter Mutt så kraftfullt uttalar sig mot som har topplacering i exportstrategin. Hur går det ihop, herr talman?

Anf. 51 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Tack, Kerstin Lundgren, för frågorna! Jag diskuterar inte propositioner som inte är färdigarbetade. Det kanske blir intressant, men inte speciellt meningsfullt.

När det gäller exportstrategierna är vi motståndare till vapenhandeln i världen. Den behöver vi verkligen skruva ned. Men annars är vi inte motståndare till handel. Vi ser gång på gång hur repressiva regimer luckras upp av handel. Exportstrategifrågan förstår jag därför egentligen inte riktigt. Jag tycker att det finns en väldig empiri när det gäller hur hårda länder öppnas steg för steg genom handel som ett instrument. Kerstin Lundgren får gärna utveckla frågeställningen.

Anf. 52 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Den talande tystnaden fortsätter i de här frågorna från Valter Mutts och Miljöpartiet sida. Den kraftfulla retorik som användes i argumentationen mot de här länderna gäller uppenbarligen inte när det handlar om exportstrategin, de försök som görs från regeringen och de resor som görs för att öppna för handel.

Jag förstår nu att Miljöpartiet och Valter Mutt är varma anhängare av ekonomisk tillväxt och handel som en del av utveckling och möjligheter i hela världen. Det är naturligtvis välkommet. Jag hörde Valter Mutt säga att man behövde tänka nytt, och jag förstår att också här har Valter Mutt tänkt nytt.

Anf. 53 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Tack för berömmet! Vi har aldrig från Miljöpartiets sida ifrågasatt att det behövs tillväxt i de fattigaste länderna i vår värld. Kanske måste vi i den överrika delen då något bromsa in.

Jag kritiserade auktoritära ledare, Putin, Erdoğan, Orbán och så vidare. Vi i Miljöpartiet sätter aldrig likhetstecken mellan regimer och länder. Det finns samhällen bakom regimerna. Handel kan långsiktigt gynna breda befolkningsskikt.

Det känns väldigt udda att på något sätt ställa dem mot varandra. Det känns som om Åsa Nisse-marxisterna som en gång fanns i Centerns ungdomsförbund är i farten.

Anf. 54 HANS LINDE (V) replik:

Herr talman! Strax före jul beslutade Socialdemokraternas och Miljöpartiets regering att bryta det avtal som Sverige tecknat med Globala fonden och minska anslagen till Globala fonden med 300 miljoner kronor i år. Det är en neddragning med 35 procent.

Globala fonden är en väldigt viktig aktör när det gäller sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Den spelar en väldigt central roll när det gäller att bekämpa hiv, malaria och tuberkulos.

De 300 miljoner kronor som regeringen nu drar in motsvarar kostnaden för att förhindra 800 000 nya fall av de tre sjukdomarna och att ge livräddande medicinsk behandling för omkring 100 000 människor med hiv och 22 000 människor som har smittats med tuberkulos.

Samtidigt som man gör neddragningen väljer regeringen att göra andra satsningar. Den har beslutat att man ska ge 700 miljoner ur den svenska statsbudgeten till regeringen i Ankara för att Turkiet ska stoppa syriska flyktingar att ta sig över Medelhavet. Jag måste erkänna, Valter Mutt, att jag har svårt att förstå den prioriteringen.

Är det en smart utformad biståndspolitik, som Valter Mutt tidigare talade om? Jag skulle vilja att Valter Mutt förklarar varför hans regering väljer att ta pengar från arbetet med att ge hivpositiva i Afrika bromsmediciner för att i stället ge pengarna till Turkiets alltmer auktoritära regering.

Anf. 55 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Tack, Hans Linde, för frågan! Hans Linde är mycket väl medveten om att det har varit något av ett undantagstillstånd där vi har gjort saker som vi naturligtvis inte vill. Neddragningarna i hela biståndsbudgeten är det sista vi skulle vilja göra. Det är klart att vi har en väldigt stark ambition att återställa medlen till Globala fonden så fort det går. Men vi vet att det har varit en väldigt speciell situation. Det kan vi inte helt tänka ut ur analysen.

Anf. 56 HANS LINDE (V) replik:

Herr talman! Det förklarar inte riktigt regeringens prioritering i detta fall, Valter Mutt. Hade jag och Vänsterpartiet fått bestämma hade man sagt nej till de 700 miljonerna till Erdoğan och i stället ökat på anslaget till Globala fonden med 300 miljoner. Det är en besparing på 400 miljoner kronor.

Är det så att regeringen verkligen känner att det är viktigt att ge pengar till Erdoğan i det här läget kanske man skulle ha kunnat nöja sig med 400 miljoner kronor. Då hade man kunnat hålla det löfte man har gett Globala fonden.

Men ni valde aktivt att göra ett annat val. Ni gjorde en annan prioritering. Ni valde att skära ned på arbetet med hiv, malaria och tuberkulos runt om i världen. I stället valde ni att skicka 700 miljoner kronor till Erdoğan.

Det är ändå en prioritering som er regering och din biståndsminister har gjort som ni behöver förklara.

Anf. 57 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Det är inte så att vi skickar pengar till Erdoğan personligen. Det låter nästan så på Hans Linde. Vi har en situation i Turkiet där landet har tagit emot miljontals flyktingar från Syrien och Irak. Det ligger

naturligtvis inte i omvärldens intresse att Turkiet faller ned i totalt kaos. Man får någonstans kontextualisera det in i en större bild.

Anf. 58 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Herr talman! När jag läste Aftonbladet i måndags trodde jag nästan att de ryska statsmedierna hade fått en egen spalt. Men det var inte kalla-kriget-propaganda med Putin som avsändare, utan det var Miljöpartiets Valter Mutt.

Vi lever i en alltmer osäker värld. Där måste Sverige förstås både kunna ge och ta emot hjälp i händelse av kris eller krig. Det kräver att vi står upp för liberala samhällssystem genom ett starkt svenskt försvar. Det kräver också att vi utökar vårt samarbete med resten av den fria världen. Det är därför som vi som liberaler tycker att det är viktigt att Sverige blir medlem i försvarsalliansen Nato.

Det värdlandsavtal som flera av mina allianskollegor tidigare har lyft fram är därför oerhört centralt. Att godkänna det är ett bra steg på vägen. Det förbättrar vår förmåga att ge och ta emot militär hjälp. Det kommer att innebära att Natos snabbinsatsstyrka efter inbjudan – och bara därefter – kommer att ha möjlighet att öva på svenskt territorium, och i ett skarpt läge kommer Nato att kunna delta i Sveriges försvar.

Herr talman! Försvarsminister Peter Hultqvist har det sannerligen inte lätt. På Folk och Försvars konferens i Sälen i januari uppmanade han debattörerna att sluta att sprida myterna om värdlandsavtalet, som tyvärr florerar också i denna debattartikel av Valter Mutt. Vi liberaler delar försvarsministerns oro på denna front. Vem tjänar egentligen på att detta avtal smutskastas? Vem vill försvåra för samarbete mellan Sverige och resten av medlemmarna i Nato?

Herr talman! Jag vill fråga Valter Mutt: Kommer Miljöpartiet i regeringen att stoppa ett viktigt svenskt värdlandsavtal med Nato? Svenska folket förtjänar ett svar. Vad är det exakt som krävs ska förändras för att ni ska gå med på det? Jag tycker inte att svaren tidigare har varit tillräckligt tydliga.

Anf. 59 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Tack för frågan, Brigitta Ohlsson! Jag kan upplysa om att jag i hög grad har skrivit artikeln efter långa samtal med Hans Blix, som en gång i tiden var utrikesminister för Folkpartiet. Det fanns ett sådant parti en gång, och han är fortfarande med i Folkpartiet. Det är lite nonchalant att vad en av Sveriges allra mest respekterade experter på dessa områden säger avfärdas som myter. Det är en rätt låg nivå.

Det är ganska tydliga saker vi skriver i artikeln. Vi hänvisar till paragrafer i värdlandsavtalet. I 3.1 § talar man om att vi ansluter oss till Natos doktrin. Det tycker vi är djupt bekymmersamt, eftersom Natos doktrin ytterst vilar på kärnvapenavskräckning. Det står i 18 § i Natos så kallade strategiska dokument som antogs på Natotoppmötet i Lissabon 2010. Vi diskuterar i sak, precis som man gör i den oberoende Natoutredningen, där Hans Blix är med.

Jag tycker att vi ska ha en diskussion om detta. Vi ska inte bara avfärda saker på ett väldigt schablonartat sätt, som jag tycker att Birgitta Ohlsson gjorde här nyss. Det är klart att vi kan stå och tala om Putinpropaganda.

Det kanske har sina teatrala poänger. Men det är inte något som borrar på djupet. Har Brigitta Ohlsson läst den oberoende Natoutredningen?

Prot. 2015/16:69
24 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 60 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Herr talman! I denna debattartikel oroar sig Valter Mutt med flera för att Nato ska attackera Ryssland från svenskt territorium om Sverige skriver under värdlandsavtalet. Då undrar man om Miljöpartiet och Sveriges regering anser att det är Ryssland som ska oro sig för en attack från Nato.

Artikeln sprider flera lögner, som jag nämnde tidigare. Det gäller bland annat att kärnvapen per automatik ska placeras på svensk mark. För det första går det utmärkt att vara Natomedlem utan att placera kärnvapen. Norge är ett alldeles utmärkt exempel på det. För det andra är Nato en mellanstatlig organisation. Värdlandskapet kräver en inbjudan av Sverige. Nato gör ingenting som inte medlemsstaten eller värdlandet inbjuder till.

För oss liberaler och för hela Alliansen är det självklart att ett samarbete med Nato är den enda garanten för ett starkt försvar och för att vi ska kunna gå vidare på den här fronten. Det är intressant att detta blottar en stor klyfta inom regeringen inför en viktig fråga.

Anf. 61 VALTER MUTT (MP) replik:

Herr talman! Tja, stor klyfta – ni hade ju en mycket större klyfta i alliansregeringen på er tid när vissa partier var för Natomedlemskap och andra var emot. Det var en betydligt större klyfta i så fall.

Men det är klart att jag tycker att statsministern har en väldigt tydlig poäng i, om vi nu talar Natomedlemskap, att det är en fördel om Finland och Sverige stannar utanför. Där vilar hans argumentering på ganska tung freds- och konfliktforskning: att man ökar spänningarna i Östersjöområdet om det så att säga blir en 130 mil lång glödande Natogräns mellan Finland och Ryssland.

Vill vi verkligen ha det? Jag tror att det bara gynnar Putinregimen och de mest bakåtsträvande elementen, säkerhetsstrukturerna, i det ryska samhället om de kan peka på vad de då kan kalla ett hot västerifrån.

Det behövs inte färre alliansfria länder i vår värld utan fler.

Anf. 62 SOFIA DAMM (KD) replik:

Fru talman! Valter Mutt är en intressant utrikespolitiker och en flitig debattör. Jag vill här referera till en annan debattartikel som Valter Mutt skrev i höstas där han i mycket skarpa ordalag fördömde Egyptens ledning. Miljöpartiets utrikespolitiska talesperson uppmanade väst att helt ta avstånd från militärdiktaturen i Kairo. Även i dagens anförande kom detta upp.

På toppmötet i november skrev dock Mutts regering under ett samarbetsavtal med Egypten. Hur kommer det sig? Vi har tillsammans varit i Etiopien med andra ledamöter i utrikesutskottet, och där diskuterade vi just Khartoumprocessen och Vallettatoppmötet med EU-delegationen på plats.

Jag tycker dock att de svar vi fick var ganska vaga om vad detta kommer att innebära i praktiken, och därför skulle jag vilja fråga Valter Mutt hur Miljöpartiet ser på utvecklingen med avtal med den här typen av länder.

Anf. 63 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Carl Bildt sa att världen inte ser ut som Skövde. Det tycker jag var en ganska bra sammanfattning av tillståndet i vår värld.

Det är självklart så att man ibland kan tvingas ha kontakter med regimer som är djupt repressiva, men jag vidhåller faktiskt att jag ser det som djupt problematiskt att den nuvarande regimen i Egypten tillkom genom en kupp mot den folkvalde president Mursi. Sedan kan man tycka vad man vill om honom, men han borde ha avsatts i val och inte i en kupp.

Sedan blev det ju ett väldigt blodigt efterspel när fältmarskalk al-Sisi tog makten, med över 1 000 döda och 40 000 fängslade. Den förre presidenten, Mursi, och många runt honom är dömda till döden i rättegångar som måste beskrivas som skenrättegångar.

Om västvärlden inte tillämpar sina egna ideal utanför Europa tror jag att det verkligen göder terrorismen. Det är ju det vi ser i Egypten nu när stora delar av Sinaihalvön intas av terrorister, den egyptiske riksåklagaren sprängdes i luften och så vidare.

Det här kommer ofrånkomligen om man täpper till dörrar för något slags rimlig demokratisk verksamhet. Jag är väldigt rädd för den utvecklingen, och det var därför jag skrev artikeln.

Anf. 64 SOFIA DAMM (KD) replik:

Fru talman! Tack, Valter Mutt, för svaret! Nej, världen ser onekligen inte alls ut som Skövde. Realpolitik kommer också väldigt ofta i fatt plakatpolitiken.

Jag tycker ändå att Valter Mutt är mig svaret skyldig. Hur ställer sig Miljöpartiet till själva avtalet? Här handlar det om migrationspolitik till största delen. Vi kan titta på till exempel Eritrea. Utifrån den måttstock som Mutt använt vore det intressant att veta vad som finns kvar för att beskriva det landet, som ju också ingår i den här typen av samarbetsavtal, ett land som eritreaner flyr. Det är den största flyktinggruppen som kommer till Europa från Afrika, och här vill man alltså hindra människor från att fly.

Det är återigen ett exempel på realpolitik, men hur ser Valter Mutt på detta?

Anf. 65 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Det är svåra, angelägna och smärtsamma frågor som Sofia Damm reser. I den bästa av världar skulle mycket se väldigt annorlunda ut. Givetvis är det så.

Jag står naturligtvis bakom regeringens handlingar, ingångna avtal och så vidare. Så är det, så fungerar världen.

Anf. 66 KERSTIN LUNDGREN (C):

Fru talman! Sverige och Europa har alltsedan Berlinmurens fall burits av drömmen om fred, frihet och försoning, förenade i bygget av vårt gemensamma hus med demokrati, mänskliga rättigheter och på rättsstatens grund, med öppenhet mot omvärlden.

Vi trodde alldeles nyss att vi lärt läxan. Murar och taggtråd mellan våra länder stänger såväl ute som inne människor och försämrar välfärden i dag

och för kommande generationer. Politisk kortsiktighet riskerar nu att erodera de värden vi kämpat så hårt för att uppnå efter andra världskriget, både här hemma och inom EU.

Det är i tider av kris som vi och våra värden sätts på prov. Det är nu vi måste visa mod, stå fast vid humanism, mångfald, tolerans och öppenhet och visa att dessa inte bara är vackra ord vid högtidliga tillfällen.

Sveriges röst må enligt regeringen vara oberoende, men översatt i handling försvagas den nu. För Centerpartiet är det ingen tvekan. Vi bygger säkerhet för Sverige tillsammans med andra. Vi gör det på folkrättens grund. Vi ska utifrån våra förutsättningar medverka i internationella insatser, såväl fredsskapande och fredsframtvingande som fredsfrämjande. Vi ska svara skyndsamt och generöst när medlemmar i EU begär vår hjälp.

Centerpartiet är alltid berett att medverka till att Sverige tar sitt ansvar. Det handlar i grunden om solidaritet. Det är genom handling vi visar vad solidariteten är värd och också vad vi väntar oss av andra.

Fru talman! Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik är inte neutral. Militär alliansfrihet har historiskt tjänat oss väl, men i dag är det inte längre fallet. Vi bygger en solidarisk säkerhetspolitik tillsammans med våra grannar. Säkerhetspolitikens hårda kärna, vår militära förmåga, förutsätter samarbete.

Centerpartiet välkomnar bilaterala samarbeten med Finland och andra. Vi välkomnar världsansvalet med Nato som en del i att fördjupa vår samlade förmåga.

Men detta rätar inte ut frågetecknen som i dag karakteriserar Sveriges säkerhetspolitik. Centerpartiet hävdar att det nu är hög tid att göra vår uttalade solidaritet trovärdig genom att också starta en process för medlemskap i Nato. Vi vill se den processen starta under året som en förlängning av världsansvalet. Vi ser gärna att vi blir medlemmar tillsammans med Finland men ger dem självklart ingen vetorätt över våra beslut. Utrikesministern behöver här läsa på vad Centerpartiets stämman sa.

Genom tydlighet, transparens och garanterad solidaritet stärker vi gemensamt vår förmåga att driva på för fred, frihet och försoning i vårt Europa. Centerpartiet strävar tydligt efter nedrustning av kärnvapen. På samma sätt som vi arbetat för att bygga allianser mot personminor och klustervapen är vi beredda att göra det mot kärnvapen, både som EU-medlemmar och som Natomedlemmar. Här finns utrymme för framtida nordiska initiativ.

Fru talman! Vi ser i dag ett alltmer aggressivt, revanschistiskt och nationalistiskt Ryssland. President Putin och hans närmaste sökte folkrättsvidrigt rita om Europas karta med militärt våld. De söker ytterligare destabilisera såväl Ukraina som Georgien, Moldavien och Montenegro, och de driver ett brett och intensivt propagandakrig, detta samtidigt som det ryska civilsamhället tystas och stryps.

Nästan på dagen för ett år sedan mördades en av oppositionens färgstarkaste ledare, Boris Nemtsov, på öppen gata alldeles intill Kreml. Nu hotas andra på samma sätt. Hbtq-personer, journalister och oliktänkande trakasseras, fängslas och hotas till livet. Ryssland under Putin visar att de avtal och värden de själva skrivit under på inte är något värda.

Minskavtalet såg för ett år sedan dagens ljus. Det skulle inte bara ge vapenvila utan också en väg till att återställa Ukrainas territoriella integri-

tet. Det sista är avgörande för att kunna säkra en hållbar lösning. Den politiska utvecklingen i Ukraina kan inte läsas oberoende från den utveckling vi har sett i östra Ukraina. Ryssland ställer krav på regering och parlament i Kiev, men det ställer inte krav på sig självt att upphöra med sitt avgörande stöd till separatisterna. Kraven från regeringen och EU måste vara tydliga mot angriparen Ryssland – ut ur Ukraina och säkra att Ukraina får fullständig rätt till sina gränser. Det är handling, inte ord, från Ryssland som räknas. Här måste EU hålla samman och tydligt hålla sin sanktionslinje. Det handlar om vår gemensamma säkerhet.

Kriget i Syrien är nu inne på sitt femte år. Humanitärt är kriget helt förödande. Halva landets befolkning, 11 miljoner, är på flykt. Det är ett krig med många inblandade, med maktkamp på alla plan. Självklart ska det ges fullt stöd för försök till eldupphör och fullt stöd för Genève-samtalen som en knagglig väg till fred. Rysslands bombningar till stöd för al-Asad måste upphöra – likaså Turkiets attacker mot kurderna. Även i Syrien är det handling, inte ord, som avgör. Samtidigt måste det internationella samfundet klara att upprätthålla trycket på och fortsätta att agera för att effektivt stoppa Daish.

Fru talman! Risken är överhängande att vi nu går mot ett än mer splittrat EU, ett mer handlingsförlamat EU där de lägsta ambitionerna blir den gemensamma nämnaren samt att vi ser en ny delning i öst och väst. Det kommer allvarligt att skada EU:s och därmed Sveriges möjligheter att påverka. Populismen växer. Det är önskvärt från Moskvas horisont, men inte för oss som står upp för det fria ordet, för yttrandefrihet, för allas individuella mänskliga rättigheter, för ett oberoende rättsväsen och demokrati. Vi måste driva på för ett EU som förmår att agera som en politisk ledare och inte som en åskådare.

Fru talman! Sveriges utrikespolitik måste sikta till en global hållbar utveckling, bidra till att utrota fattigdom och förtryck, till att möta klimathoten och till en inkluderande tillväxt. Centerpartiet står upp för ett svenskt bistånd på 1 procent av bni. Vi är redo att prioritera för att värna biståndet till de fattigaste och minst utvecklade länderna. Vi vill se ett omtag på parlamentarisk grund som formar vår agenda 2030.

Afrika är en kontinent med mängder av möjligheter för framtiden. Sverige ska inte bara med hjälp av bistånd utan också genom att utveckla handel och investeringar medverka till hållbara lösningar. Här finns också en stor insikt om klimatets betydelse för allas våra livsförutsättningar. Det är något att samarbeta om. Att satsa på Afrikas jordbruk ska vara en del av vårt samlade bistånd till hållbar utveckling.

De humanitära krisernas omfattning måste mötas. Utmaningen blir att matcha dessa med långsiktiga insatser för att bryta onda cirklar och för att förebygga nya krig och kriser. Då räcker inte en feministisk utrikespolitik. Då krävs en utrikespolitik för global och hållbar utveckling.

Anf. 67 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Tack, Kerstin Lundgren, för ett inspirerande anförande. Jag instämmer i mycket av vad som har sagts, inte minst om möjligheternas Afrika.

Men nu tänkte jag komma tillbaka till Natofrågan. Jag förstår inte riktigt vad omvärderingen egentligen bygger på. Jag är tillräckligt gammal för att komma ihåg Sveriges första kvinnliga utrikesminister – Centerns

Karin Söder. Jag tyckte att hon var en mycket engagerad och skicklig nedrustningspolitiker.

Visst kan vi säga att vi inte lever i 70-talets värld, men vi lever ändå på många sätt i en värld där kalla kriget börjar gå i repris och där vi ser sväljande militärbudgetar. Nu vill man gå med i den ena alliansen, men de 28 Natoländerna skiljer sig från de 28 EU-länderna på det viset att i Natosammanslutningen är det ett land som är mycket större än de andra. Eller hur?

Under kalla kriget stod USA för 50 procent av Natoalliansens militära utgifter. I dag står USA ensamt för 75 procent. Det är inte fråga om någon jämlik förening, utan ett land är mycket större än de andra. Det landet har merparten av jordens kärnvapen tillsammans med Ryssland.

Jag har verkligen all respekt för Centerpartiets engagemang i nedrustningsfrågorna, men finns det inte ett tydligt problem med att gå in i en USA-ledd kärnvapenallians? Tappar man inte i trovärdighet i fråga om fredsmedling och nedrustningsinitiativ?

Anf. 68 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Jag förstår att Valter Mutt inte förstår. Valter Mutts perspektiv finns i den tid då kalla kriget rådde, då öst och väst var delat, då de baltiska staterna fanns i Warszawapakten och inte i EU och Nato, då Polen fanns i Warszawapakten och inte i EU och Nato, då Tyskland var delat och den östra delen fanns i Warszawapakten och inte i EU och Nato.

I dag ser verkligheten annorlunda ut. För mig, fru talman, handlar det om solidaritet som är trovärdig, inte bara i högtidstal utan också i verkligheten.

Fru talman! Jag frågar mig hur Valter Mutt vill säkra att de baltiska staterna tror på svensk solidaritet. Garanterar Valter Mutt och regeringen att Sverige ställer upp också militärt om olyckan skulle vara framme? Det är ett viktigt klargörande jag gärna vill höra.

Fru talman! Jag hör rädslan för USA. USA-skräcken lyser formligen omkring Valter Mutt. Men vi ska inte bygga vår säkerhetspolitik på rädsla och skräck, utan vi ska bygga den på trovärdighet, transparens och tydlighet. Sverige samarbetar med Nato. Centern hoppas att regeringen lägger fram världsavtalet även om Valter Mutt inte hoppas på det. Det finns mycket att göra, men Sverige är inte trovärdigt i sin säkerhetspolitik när vi inte vågar garantera våra grannar skydd också militärt om olyckan är framme.

Anf. 69 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! USA-skräcken lyser och så vidare! Så är det inte. Jag tar upp sådant som William Perry, amerikansk försvarsminister under många år på 90-talet, tar upp i den artikel jag läste i The Economist. Han varnar för att USA håller på att ta fram unikt farliga vapen. Det är en ny typ av kryssningsmissiler som kan laddas med både konventionella vapen och kärnvapen. Jag är i gott sällskap.

Jag nämnde i ett tidigare replikskifte att Norge kämpar för kärnvapenedrustning, men när Norge röstade i FN:s generalförsamling lade man ned sin röst. Det är just för att i ett Natoland har man inte samma frihet i de livsavgörande frågorna om kärnvapenedrustning som en militärt alliansfri stat har. Jag tycker att den ekvationen är enkel. Just det har inte ändrat sig så mycket sedan kalla krigets dagar.

Anf. 70 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Återigen är det en talande tystnad på mina frågor. Garanterar Miljöpartiet att Sverige ställer upp också militärt om det krävs i Baltikum? Det är tystnad på den frågan.

Fru talman! Våga visa mod också genom att gå med i Nato. Våga visa det som Norge gör, det vill säga modet att stå upp för nedrustning också som Natomedlem.

Fru talman! Vi är övertygade om att om Sverige, Finland, Norge, Danmark och Island tillsammans är Natomedlemmar och sitter med vid bordet, alla med en röst, kommer det att bidra till att utveckla Nato för framtiden och till nedrustning när förutsättningarna i världen finns. Vi hoppas naturligtvis att det inte ska ligga alltför långt bort i tiden.

Anf. 71 HANS LINDE (V):

Fru talman! Sverige står inför ett utrikespolitiskt vägval. Ska Sverige föra en konsekvent och modig utrikespolitik grundad i tydliga värderingar, eller ska det vara ett land som tystnar när det blåser motvind och kompromissar om sina värderingar när de hotar exportaffärer, strategiska allianser eller den goda stämningen under kristallkronorna?

Var Sverige stod under de åtta långa åren med borgerlig regering var uppenbart. Sverige företrädde av en utrikesminister som aldrig ens försökte tvätta bort oljefläckarna på sitt kavajslag. Kvinnors, flickors och hbtq-personers rättigheter lyste med sin frånvaro på den utrikespolitiska dagordningen. Och de stolta orden i denna kammare om frihet och demokrati glömdes snabbt när borgerligheten fick chansen att sälja vapensystem i Saudiarabien eller när brotten begicks av USA eller dess allierade.

När Margot Wallström tillträdde som utrikesminister och utlovade en feministisk utrikespolitik föddes ett hopp om att regeringsskiftet också skulle innebära ett skifte mot en mer värderingsstyrd utrikespolitik. Förhoppningarna förstärktes när regeringen erkände Palestina, talade klarspråk om diktaturen i Riyadh och till slut sa upp det militära samarbetsavtalet med Saudiarabien.

När Margot Wallström har omsatt retoriken om feministisk utrikespolitik i konkreta initiativ har det med rätta berömts – också långt bortom vårt lands gränser.

Men det finns också en annan sida av regeringens utrikespolitik. Löfena om att erkänna Västsahara har svikits. Samarbetet med Nato fördjupas snabbt, och den militära alliansfrihetens trovärdighet urholkas. Den svenska vapenexporten till diktaturer fortsätter. Näringsministern åker i skytteltrafik till förtryckarregimer för att kränga svenska varor. Här har utrikespolitiken känts färgad långt mer av Bildts cynism än av Wallströms feminism.

Regeringen står nu inför ett utrikespolitiskt vägval. Det är svårt att med trovärdighet hävda att man är en feministisk röst i världen samtidigt som Sverige säljer övervakningssystem till diktaturen i Förenade Arabemiraten. Det går inte att både vara en kraft för fred i världen och ingå ett världsavtal med Nato. Och Dambergs exportoffensiv i Teheran, Riyadh och Beijing står i tydlig konflikt med Wallströms retorik om mänskliga rättigheter.

Fru talman! På få områden blir detta utrikespolitiska vägval så tydligt som när det gäller regeringens förhållningssätt till Turkiet.

Sedan i somras har utvecklingen i Turkiet entydigt gått åt fel håll. Över 400 av oppositionspartiet HDP:s kontor har attackerats. Tusentals oppositionella, journalister, akademiker och aktivister har fängslats. I flera städer har man infört undantagstillstånd och utgångsförbud och förhindrat invånarnas tillgång till vatten, el och hälsovård. De centrala delarna av miljonstaden Diyarbakır har förvandlats till en krigszon. Hitintills har långt mer än 300 civila dödats.

Detta sker i ett europeiskt land, i ett land som befinner sig i en process för att bli medlem i EU.

Nu testas våra värderingar. Nu testas de stolta orden. Menar vi allvar med retoriken om demokrati, om mänskliga rättigheter och om fred och frihet måste EU och Sverige nu tala klarspråk om utvecklingen i Turkiet. Vi måste kräva att president Erdoğan upphör med våldet mot civila, att alla som fängslats på politiska grunder släpps fria och att regeringen i Ankara respekterar grundläggande mänskliga rättigheter.

Fru talman! Nu när behovet är som störst av en omvärld som står upp för demokrati och mänskliga rättigheter i Turkiet har EU:s röst tystnat. Och jag måste säga att den svenska regeringen inte har lyckats leva upp till de stolta uttalandena om demokrati och mänskliga rättigheter i sina utrikespolitiska deklARATIONER.

Den 29 november höll EU och Turkiet ett gemensamt toppmöte. Trots våld och allt fler övergrepp i Turkiet valde EU att utlova viseringslätnader och att fler kapitel ska öppnas i Turkiets medlemskapsförhandlingar. Man utlovade dessutom 3 miljarder euro för att Turkiet ska hindra flyktingar från att ta sig in i unionen. Av dessa ska Sverige bidra med 700 miljoner kronor. Det har uppenbarligen blivit så viktigt att förmå Turkiet att stoppa flyktingar från att ta sig över Medelhavet in i EU att EU är berett att kompromissa om de mänskliga rättigheterna.

Människorätsorganisationer har kritiserat det här avtalet. Amnesty rapporterade redan i december om att Turkiet använder stödet från EU till att spärra in flyktingar i interneringsläger och tvinga flyktingar att återvända till krigets Syrien.

Det är alltså inte nog att EU har valt att blunda för våldet mot civila och de allt grövre brotten mot de mänskliga rättigheterna de senaste månaderna. Med EU:s och Sveriges miljardstöd till Ankara är risken stor att vi kommer att bidra till ytterligare brott mot de mänskliga rättigheterna. Hade Sverige på allvar velat värna om de flyktingar som befinner sig i Turkiet hade den bästa vägen varit att i stället använda de här resurserna till att ytterligare förstärka FN:s arbete.

Fru talman! Regeringen har många gånger upprepat att EU:s förhållande till sitt grannskap ska utgå från en mer-för-mer-princip. Demokratiska framsteg ska belönas med fördjupat samarbete. Men när det gäller Turkiet är det helt uppenbart en helt annan princip som gäller: mer för mindre. Det vi har sett är ju att Erdoğan's alltmer auktoritära styre på punkt efter punkt har belönats.

Regeringen har inte genomfört det beslut som riksdagen fattade om att erkänna folkmordet 1915 på armenier, assyrier, syrianer, kaldéer och pontiska greker i dåvarande Osmanska riket. Mikael Damberg har – såklart – pekat ut Turkiet som ett av de mest prioriterade länderna i regeringens exportstrategi. Och nu ska som sagt 700 miljoner betalas ut till Ankara för att hindra att människor på flykt ska kunna söka fristad i Europa. Det är

inte svårt att se vilken signal detta skickar till president Erdoğan och till de människor i Turkiet som kämpar för en annan utveckling, för demokrati och mänskliga rättigheter och för fred.

Nu behöver Margot Wallström och regeringen göra sitt val. Gäller den stolta retoriken i dagens utrikespolitiska debatt även för Sveriges relationer till Turkiet? Då behöver man tala klarspråk om Erdoğans alltmer auktoritära styre, konsekvent kritisera brotten mot mänskliga rättigheter i Turkiet och frysa utbetalningarna till Turkiet fram till den dag då Erdoğan och hans regering respekterar mänskliga rättigheter och demokrati.

Fru talman! Behovet är stort – jag skulle till och med vilja säga enormt – av länder som har modet och viljan att vara en konsekvent och modig röst för mänskliga rättigheter, för solidaritet och för flickors och kvinnors rättigheter. Om regeringen vill att Sverige ska vara ett sådant land har man alla möjligheter. Men nu är det upp till bevis. Det är upp till bevis här och nu.

Anf. 72 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Ja, kritiken mot Erdoğans politik och mot Turkiets agerande när det gäller mänskliga rättigheter och mot journalister och oliktkänkande i största allmänhet är naturligtvis helt riktig. Utvecklingen i Turkiet går väldigt fel.

Men, fru talman, jag begärde egentligen inte replik på grund av detta, utan jag tänkte: Här kanske jag kan få svar som jag inte fick i ett tidigare replikskifte med utrikesministern. Vänsterpartiet är ju en del av den breda bas som finns för regeringens militära alliansfrihet.

Nu är jag lite nyfiken, fru talman, på att höra om Hans Linde kan ge en bild av på vilket sätt han ser att alliansfriheten tjänar oss väl.

Jag skulle också vilja höra, fru talman, om Hans Linde kan ge det svar som utrikesministern inte gav när det gäller på vilket sätt vår militära alliansfrihet bidrar till stabilitet och säkerhet i norra Europa.

Anf. 73 HANS LINDE (V) replik:

Fru talman! Det är trevligt att Centerpartiet instämmer i vår kritik mot Turkiet, men jag noterar att Centerpartiet kommer till en helt annan slutsats. Centerpartiet vill att Sverige ska gå in i en militär allians med Turkiet och att vi ska teckna ett värdlandsavtal med en militärallians där Turkiet ingår. Jag måste erkänna att jag inte någon gång har hört Centerpartiet kritisera de 700 miljoner kronor som regeringen har beslutat ge Turkiet. Men det kanske kommer längre fram.

När det gäller den militära alliansfriheten har Vänsterpartiet gjort upp med regeringen i ett par budgetar. Vi hoppas att det finns möjlighet att komma överens och att vi kan göra upp om ytterligare budgetar med viktiga satsningar på välfärden, bostadsbyggandet, infrastrukturen och klimatomställningen. Men Vänsterpartiet ingår inte i regeringen. Vi är ett parti i opposition.

Den utrikespolitiska deklaration som lästes upp här fick jag se samtidigt som övriga ledamöter i oppositionen. När Stefan Löfven tillträdde som statsminister valde vi att lägga ned våra röster.

Vänsterpartiets syn på säkerhetspolitiken är glasklar. Vi är ett parti som konsekvent står upp för militär alliansfrihet. Det är också därför som vi så

tydligt sagt nej till världsavtalet. Vi gör det av flera olika skäl. Vi ser att den militära alliansfriheten har tjänat vårt land väldigt väl.

Först och främst har vi haft mer än 200 år av fred. Jag tror att det hade varit mycket svårare att upprätthålla freden i Sverige om vi hade lyssnat på dem som genom alla dessa år hade velat att vi skulle gå in i olika militärallianser. Vi ser också att den militära alliansfriheten har gett oss ett utrikespolitiskt handlingsutrymme. Vi har kunnat vara medlare när andra har sökt konflikt. Vi har kunnat vara de som bygger broar och lägger grunden för fred när andra har sökt krig och konflikt. Det är en viktig roll som jag tror att Sverige behöver spela även i framtiden, också i vårt eget närområde.

Anf. 74 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Det är spännande att höra Hans Lindes och Vänsterpartiets kritik av hur regeringen använder sin budget, den budget som Hans Linde säger att han varit med och förhandlat om, och han säger att han gärna fortsätter att förhandla om regeringens budgetar framöver. Jag utgår från att Hans Linde då också kommer att hantera de pengar som utgör stöd till Turkiet i EU-uppgörelsen, antingen det är 700 miljoner eller mindre – jag har hört olika siffror. För det är väl Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet som förhandlar om den budgeten?

Det var ändå spännande att höra något konkretiserat om vad som gör alliansfriheten så viktig. Hans Linde nämnde 200 år av fred. Ja, vi ska lära av vår historia, men vi ska inte fastna i den. Det är ju en helt ny verklighet just nu.

Anf. 75 HANS LINDE (V) replik:

Fru talman! Den budget som ligger på riksdagens bord, som riksdagen också beslutade om i december, står Vänsterpartiet bakom. I den budgeten finns det inget om några pengar till Turkiet. Där finns inte något om neddragningar till Globala fonden. Det är beslut som regeringen själv har fattat och själv får ta ansvar för.

Jag är helt övertygad om att den militära alliansfriheten har möjlighet att tjäna oss väl lång tid framöver. Jag tillhör inte dem som är nostalgiska och blickar bakåt. Jag tror att Sverige har alla möjligheter också i detta mycket allvarliga säkerhetspolitiska läge att spela en viktig roll för nedrustning, försoning och för att hitta vägar ut ur spänningar och konflikter.

Vi ser nu i Europa en tendens, både i delar av väst men också i öst, att vilja återuppbygga gamla Berlinmurar och sänka en järnridå över vår kontinent. Då behövs det militärt alliansfria länder som kan stå upp för ett annat Europa.

Anf. 76 SOFIA DAMM (KD) replik:

Fru talman! I förra årets utrikespolitiska deklaration tyckte jag att Vänsterpartiets inflytande över regeringens politik var något tydligare, i alla fall för en utomstående. Där slogs med tydlighet fast att regeringen skulle återupprätta en bilateral dialog med Kuba och att detta var en hög prioritet.

Sverige och Kuba har nu ingått ett samarbetsavtal om utvecklingssamarbete och politisk dialog, detta i en tid då antalet godtyckliga arresteringar

av demokratiaktivister på Kuba har ökat. Kristdemokraterna anser att Sverige, som säger sig stå upp för demokrati och mänskliga rättigheter, sänder fel signaler genom detta avtal.

Pierre Schori besökte nyligen Kuba och gav sedan en historieskrivning som det går att ta del av på hemsidan för Sveriges ambassad i Havanna. Där beskriver han ett helt annat Kuba, där bland annat diplomatiska relationer återetablerats mellan USA och Kuba och en mur, rest av kalla kriget, har rivits.

Kristdemokraterna samarbetar sedan länge med oppositionen på Kuba och kan konstatera att sett till mänskliga rättigheter är det inte ett helt annat Kuba. För dem som står upp för mänskliga fri- och rättigheter har ingen mur fallit. Förtrycket är fortfarande ristat i sten.

Hans Linde ber många andra här att tala klarspråk om hur vi står upp för mänskliga fri- och rättigheter. Men varför hör man så sällan V stå upp för mänskliga rättigheter och tala klarspråk när det gäller vårt samarbetsavtal med Kuba?

Anf. 77 HANS LINDE (V) replik:

Fru talman! Vänsterpartiets inställning är att vi i grunden tror att det är mer effektivt med dialog för att förändra, även när det gäller demokrati och mänskliga rättigheter. Det är mycket mer effektivt än isolering och blockad.

Det har inneburit att vi har stått upp mot blockaden av Kuba. Vi tror att det är genom utbyte som vi kan påverka och förändra. Jag har också noterat att den blockad som USA upprätthöll mot Kuba under många decennier var något som den förra borgerliga regeringen konsekvent röstade emot i FN-sammanhang.

När det gäller Kuba kan jag tala klarspråk. Jag har inga problem med det. För oss är de mänskliga rättigheterna inte kompromissbara. Vi står upp och kritiserar varje brott mot de mänskliga rättigheterna oavsett var, när eller med vilka motiv de begås runt om i världen. Det innebär också att jag som Vänsterpartiets företrädare vid åtskilliga tillfällen har tagit upp och kritiserat de brott mot de mänskliga rättigheterna som begås på Kuba. Det handlar om inskränkningen av yttrandefriheten och pressfriheten, om politiska fångar och om den totala avsaknaden av fria politiska val och flerpartisystem. På dessa punkter är vi glasklara i vår kritik.

Men jag tror inte att det är genom isolering och blockad som vi förändrar Kuba. Det tror jag att vi gör genom dialog, och den dialogen ska vi använda till att lyfta frågor om demokrati och mänskliga rättigheter.

Anf. 78 SOFIA DAMM (KD) replik:

Fru talman! Tack, Hans Linde, för svaret! Att det är mer effektivt med dialog för att nå en förändring tycker jag låter bra. Jag hoppas att Hans Linde kan se det också när vi talar om andra regimer.

Vänsterpartiet har alltså framträdande politiker som inte drar sig för samröre med lydorganisationen, som Lars Ohly kallade Svensk-kubanska föreningen när han gick ur den. På Svensk-kubanska föreningens möte i Uppsala sa en kollega till Hans Linde: "Trots alla svårigheter är Kuba fortfarande ett socialistiskt land och att det finns en medvetenhet om att socialismen är värd att bevaras."

Kristdemokraterna hyser förhoppningen att det kubanska folket ska få leva i frihet, utan rädsla för en regim som inte drar sig för att trakassera och arresteras. Det är mitt partis mål att demokrati införs och att det är folket som väljer. Delar Hans Linde sin partikamrats syn, eller delar han min syn?

Anf. 79 HANS LINDE (V) replik:

Fru talman! Jag står till fullo bakom Vänsterpartiets syn när det gäller utvecklingen på Kuba. Den har tre viktiga delar som vi gång på gång har slagit fast i motioner i riksdagen och genom kongressbeslut i vårt parti.

För det första ser vi de grova och omfattande brotten mot de politiska och medborgerliga rättigheterna på Kuba, och vi vill se ett stopp för det. Vi vill se respekt för de mänskliga rättigheterna och ett flerpartisystem.

För det andra ser vi samtidigt att Kuba är ett land där man har gjort sociala framsteg. Till exempel är det ett av få länder i Latinamerika som har en fri abortlagstiftning i dag. Det finns delar av det kubanska samhällssystemet där man har nått framsteg.

För det tredje ser vi också att den amerikanska blockaden har varit oerhörd destruktiv. Den har försvårat möjligheterna till dialog och utbyte, och jag tror att den därigenom har försvårat möjligheterna till en demokratisering på Kuba. Därför välkomnar jag att man nu öppnar för dialog också mellan Washington och Havanna. Jag tror att det är vägen fram.

Anf. 80 BIRGITTA OHLSSON (L):

Fru talman! Fru utrikesminister! Winston Churchill sa en gång att demokrati är det sämsta statsskicket, det vill säga bortsett från alla andra som har testats.

Demokrati är ett statsskick där fria meningsutbyten inte slutar med en begravning. Demokrati är ett statsskick där en inte behöver vara orolig när det rasslar till vid dörren på natten, för det är bara tidningen.

Men för snart tionde året i rad backar friheten i världen. År 2015 var en mänsklig tragedi. Vi såg hur våldsbejakande islamister med kalasjnikovs mejade ned människor på en rockkonsert i Paris och sålde yazidiska småflickor som sexslavar för 1 350 kronor. Vi ser Daishs hänsynslösa islamistiska terrorism. Vi ser ett folkmord på kristna i Mellanöstern. Vi ser hur militärdiktatorn Asads oljefatsbomber mördar tusentals.

Vi har sett arabiska vårens drömmar om folkstyre grusas brutalt i Egypten. Vi har sett i Europa hur orbániseringen, urgröningen av demokrati i Ungern, har fått sin polska efterföljare. Landets högnationalistiska regering kör rakt mot ett populistiskt och antieuropeiskt dike. Vi ser hur högerextremister, rasister och olika nyanser av brunt växer på europeisk mark. Vi ser ett Europa som slits isär.

Vi såg i helgen hur Uganda misslyckades igen med att hålla val utan att samtidigt fängsla oppositionen. I Etiopien, som jag och några kamrater besökte för några dagar sedan, finns det inte en enda oppositionspolitiker i parlamentet.

Vi vet att 125 miljoner flickor och kvinnor har fått sina underliv könsstympade och drömmar krossade. Vi ser hur saudiska hbtq-personer riskerar kemisk kastrering, fängelse och dödsstraff. Vi såg i oktober hur den belarusiske diktatorn Lukasjenko genomförde ännu ett farsartat val och nu belönas med EU:s lyfta sanktioner. På samma sätt ser vi Turkiets president

Erdoğan utnyttja flyktingkrisen cyniskt och på kuppen komma närmare ett EU-medlemskap samtidigt som han slänger kurder, oppositionella, journalister och akademiker i fängelse.

Vi har hört Unicef rapporter om hur den folkrättsvidriga och grymma ryska invasionen av Ukraina allvarligt har skadat över 200 000 ukrainska barn. Vi har sett hur civila israeler drabbats av palestinska terroristers hänsynslösa knivdåd. Och vi har läst Amnestyrapporten om aktivisten i vänsterns nostalgiska paradiset Venezuela, kvinnan som i häktet dränktes med vatten och fick elektriska chocker på sina könsorgan, bröst och armar.

Fru talman! Vi vet att just i dag har Dawit Isaak suttit fängslad i 5 267 dagar. Och den svenska medborgaren, förläggaren Gui Minhai, sitter fängslad i Kina.

Vi liberaler vill se en demokratisk värld. Vi arbetar för människors frihet genom utrikespolitik, bistånd, handel och säkerhet. Vi vet att det leder till fred och framsteg både ekonomiskt och värderingsmässigt. Därför behöver Sverige en liberal utrikespolitik vid nästa val som står upp för demokratins värderingar och bygger säkerheten med andra likasinnade länder.

I går firades fäderneslandsförsvarens dag i Ryssland. Delar av den ryska armén marscherade på gatorna. President Putin lade blommor på minnesmonument för stupade. Man firar inte bara bortgångna utan också kommande krigshjältar.

Ryssland har på mindre än tio år anfallit två europeiska länder. Ryssland ökar sin militära förmåga för varje dag som går, och Ryssland bedriver ett storskaligt propagandakrig mot länderna kring Östersjön.

Nato avslöjade nyligen att Ryssland redan för tre år sedan övade på kärnvapenattacker mot Sverige. Försvarets forskningsinstitut bedömer att man troligen redan placerat ut kärnvapen i Kaliningrad. Det tar 18 minuter för ryska bombplan att nå Gotland.

Fru talman! Det är allvar nu. Vi talar om ett Ryssland som bombar den syrisk civilbefolkningen, som satt skräck i det georgiska folket och som jagar ukrainska barn ur deras hem.

Hur ska en regering, som här, kunna värna mänskliga rättigheter när det kan vara krig i vårt närområde inom bara några år? Hur kan en regering säkra svenskars rätt till frihet utan att ens i tanken överväga ett Natomedlemskap?

Vi i Alliansen står redo att förhandla om och diskutera Nato. Vi är samlade inför valet 2018.

Det är glädjande att regeringen i utrikesdeklarationen nämner att EU är Sveriges viktigaste utrikespolitiska arena. Men retoriken matchar sällan praktiken eller den utförda politiken.

Inom socialdemokratin i dag tycks det vara en Palmerenässans genom den så kallade oberoende rösten. Men världen stannade inte vid 1968 års tidsanda. Mycket har hänt sedan dess. EU-medlemskapet har tillkommit. Vårt Natosamarbete är tajtare än någonsin. Det handlar också om vetenskapen att demokratier blir starkare tillsammans och inte solo.

Att ägna oproportionerligt mycket tid åt att attackera Mellanösterns enda långvariga demokrati Israel inger inte förtroende. Att sända ärkesocialisten Pierre Schori i skytteltrafik till diktaturen Kuba, precis som för

40 år sedan, imponerar varken på mig eller på de kubanska före detta politiska fångar som jag talat med. Det inger inte heller förtroende att avvisa verkligt militärt samarbete med Nato.

De kommande månaderna avslutar regeringen kandidaturen till FN:s säkerhetsråd. Statsminister Stefan Löfven har tidigt deklarerat att man ska satsa allt – jag betonar ”allt” – på detta. Vad kampanjen har kostat värderingsmässigt får vi utvärdera längre fram när vi möts i denna kammare.

Fru talman! Knappt hade Storbritannien och Europeiska rådet häromdagen nått en överenskommelse förrän tunga brittiska politiker var ute och avfärdade avtalet. Det är vansinne, enligt mig. Det konservativa partiet verkar ha glömt att de brittiska öarna faktiskt är en del av Europa och faktiskt inte kan brytas loss från berggrunden, som Churchill en gång sa, och bogseras till Kanadas kust.

EU vore fattigt utan Storbritannien, och Storbritannien vore fattigt utan EU. Och Sverige skulle förlora en viktig allierad i fråga om globaliseringen och frihandeln.

Det finns sannerligen mycket som har blivit bättre i Europa och som kan bli bättre. Men kriserna har avlöst varandra det senaste året. Sveken mot världens flyktingar och mot varandra, när det gäller att inte dela solidariskt på ansvaret, är skrämmande. I kriser behöver vi mer samarbete, inte mindre. Därför får debatten om brexit inte resultera i att EU som union paralyseras. Vi måste våga gå vidare. Vill vi bekämpa sexslaveriet behöver vi ett europeiskt FBI. Vill vi stå upp för mänskliga rättigheter måste vi ekonomiskt straffa de länder som bryter mot dem. Det är otroligt viktigt att stå fast vid det.

En av liberalismens grundpelare är att varje individ har rätt att välja sitt eget liv. Men i många kulturer kan kvinnor aldrig vara mer än hushållsslavar, mammor eller hustrur. 19 flickor gifts bort varje minut mot sin vilja. Det händer också i Sverige. Vi behöver en feministisk utrikes- och inrikespolitik. Jag säger som suffragetterna i Storbritannien: Vi behöver handling, inte ord.

Om det är någon del av världen som behöver feministisk utrikespolitik så är det den där Daish verkar, där modiga kurdiska soldater försvarar irakiska och syriska civila och räddar flickor från sexslaveri. Där måste vi vara tydliga, fru talman.

(Applåder)

Anf. 81 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Tack för ett i vanlig ordning inspirerande anförande, Birgitta Ohlsson! Jag instämmer naturligtvis i mycket av det. Det känns som att vi i många stycken står på samma barrikad när det gäller kampen för mänskliga rättigheter.

Men det blir ju lite problematiskt med Natovurmen. Det var inte länge sedan det lades fram en 6 000 sidor lång rapport inför den amerikanska kongressen om ohygglig tortyr och övergrepp som CIA och delar av den amerikanska krigsmakten har begått.

Berör inte detta Birgitta Ohlsson? Drar du inte några slutsatser av att det kan bli knepigt att gå in i den USA-ledda allians som Nato är? Det är inte jag, Miljöpartiet, Vänsterpartiet eller andra som säger det här, utan det är amerikanska politiker som lyfter fram alla de illdåd som har begåtts i demokratins och frihetens namn.

Jag hör aldrig Birgitta Ohlsson ta upp den delen av problematiken. Det skulle faktiskt vara intressant att få höra lite mer om det.

Jag tänker på CIA:s tortyrfängelser för några år sedan i Polen, drönar-kriget som har drabbat tusentals oskyldiga civila och att vi har en frontrunner bland presidentkandidaterna på den republikanska sidan, vid namn Donald Trump, som säger: Jag kan mycket väl tänka mig att återinföra waterboarding – skendränkning. Vad i hela friden! Ska den så kallade fria världens ledare tala om att man ska skendränka människor?

Det är en för mig helt obegriplig paradox att Birgitta Ohlsson nästan aldrig talar om detta också.

Anf. 82 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Fru talman! Jag skulle vilja be Valter Mutt att gå tillbaka till riksdagens protokoll och se vad jag har sagt om brott mot mänskliga rättigheter som också USA har utfört de senaste åren.

Jag var en av dem som tydligast drev Guantánamofrågan när den var mest på tapeten. Jag tycker att det är skamligt att det fängelset har upprättats. Övergreppen i Abu Ghraib kan ingen människa någonsin försvara. Det är otroligt viktigt att vi har samma måttstockar för alla länder.

Jag försäkrar också: Under de år som jag var minister i alliansregeringen och träffade amerikanska företrädare lyfte jag alltid frågan om dödsstraffet, att det naturligtvis är oacceptabelt och måste avskaffas och att tortyr i olika former inte får utföras.

När det gäller det som kanske är symbolen för många av dessa övergrepp, nämligen Guantánamo, får jag ändå säga att det i går var glädjande att höra att den amerikanske presidenten aviserar att han ska göra allt han kan, försöka med all sin kraft – dock har han såklart stort politiskt motstånd – se till att Guantánamo avvecklas under hans sista tid som president.

Att USA är en av världens starkaste krafter för frihet, öppenhet och demokrati i världen innebär inte att vi måste vara tysta och inte får kritisera, utan vi måste kunna vara en klar och tydlig röst. Jag tycker att jag har varit det mot alliansministrar när jag har suttit som riksdagsledamot, när jag har varit minister och också nu efteråt.

Anf. 83 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Tack för det kartläggande svaret! Det är naturligtvis riktigt – jag uttryckte mig en aning onyanserat, för jag minns också att Birgitta Ohlsson verkligen har kämpat även på de barrikaderna ibland.

Men drar du, Birgitta Ohlsson, slutsatsen att det är klokt att gå in i Natoalliansen, när vi har ett land som är väldigt mycket starkare än de övriga Natoländerna och som gång på gång gör sig skyldigt till detta. Man ska inte vara historielös utan kan titta på Chilekuppen 1973, titta på Sukarno som avsattes 1965 och gå tillbaka till Iran, med Mossadeq som avsattes 1952. Det var USA-ledda kupper mot folkvalda presidenter.

En del amerikaner vill gärna se världen väldigt svartvit, med de goda mot de onda. Men i långa stycken är det de onda mot de onda. Om man inte lever upp till sina egna ideal blir det på något sätt en dålig västernrulle.

Jag tycker att det finns bättre filmer att titta på.

Anf. 84 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Fru talman! På tal om historielöshet verkar det som om Valter Mutts inte har noterat att det har varit en demokratisk president, Barack Obama, som har styrt Vita huset de senaste åtta åren och att det faktiskt har skett ett enormt skifte i den amerikanska utrikespolitiken på denna front. Vi ska inte stå och spekulera om vad som kommer att hända efter höstens val. Men det är väl enormt viktigt att Sverige är en tydlig och fast röst.

Jag tycker också att frågan kan vidgas. De länder i världen som är frihetens fanbärare har ett extra stort ansvar för att se till att de verkligen lever upp till mänskliga fri- och rättigheter: walk the talk, att man inte slarvar med idealen.

Det gäller USA, och det gäller Europeiska unionens medlemsstater, att det är viktigt att vi är en mycket tydlig profil.

Anf. 85 HANS LINDE (V) replik:

Fru talman! Vi är, Birgitta Ohlsson, långt ifrån eniga om allt, vilket kanske hör till saken, när man jämför en borgerlig liberal företrädare och en socialistisk feminist som jag. Då ska man inte vara överens om allt. Men jag vill ändå vara tydlig med att jag uppskattar att Birgitta Ohlsson är så tydlig när det gäller högerextremism, feminism och hbtq-personers rättigheter.

Jag kan dock inte låta bli att reflektera över att om Birgitta Ohlsson hade fått bestämma hade det inte varit Margot Wallström som hade läst upp dagens utrikespolitiska deklARATION utan Carl Bildt. Jag misstänker att det inte hade inneburit att det hade blivit mer feminism eller engagemang för hbtq-personers rättigheter. Mycket kan man nog säga om Carl Bildt, men han har inte skrivit in sig i historieböckerna för sitt starka engagemang för kvinnor, flickor och hbtq-personer.

Jag måste också säga att jag mycket uppskattar att Birgitta Ohlsson i debatten lyfter Turkiet och i synnerhet den mycket oroväckande utvecklingen i Ungern och Polen. Birgitta Ohlsson är tyvärr alldeles för ensam bland de borgerliga företrädarna när det gäller att lyfta de frågorna.

Men det jag inte riktigt förstår är hur Birgitta Ohlsson sedan kommer till slutsatsen att Sverige ska ingå i en militär allians med Erdoğan's Turkiet, Orbán's Ungern och den nya ärkekonserverativa regeringen i Warszawa. Varför tycker Birgitta Ohlsson och Liberalerna att vi ska ha ömsesidiga försvarsförpliktelser med Turkiet, Ungern och Polen?

Anf. 86 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Fru talman! Jag får väl återgå till Hans Linde att i vissa frågor som rör exempelvis minoriteters rättigheter, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, kvinnors rätt till fria, lagliga, säkra aborter och hbtq-personers rättigheter samarbetar vi ofta både i andra länder och här för att se till att de frågorna ska bli tydliga.

Jag kan väl också, om vi ska titta på en feministisk utrikespolitik, konstatera att det väl inte var så att herrar som Göran Persson eller Jan Eliasson skrev in sig så skarpt i den historieboken heller, utan det var faktiskt under Fredrik Reinfeldts och Carl Bildts tid som Sverige exempelvis ingick i Global Equity Fund, som är ett samarbete med USA, som nämndes i debatten tidigare, för att just stödja hbtq-personers rättigheter världen över.

Där har vi haft ett enormt starkt dragstöd av andra västerländska demokratier för att se till att de mest utsatta minoriteterna får stöd på många sätt.

Jag kan också konstatera: När Cecilia Malmström blev den första svenska minister någonsin som deltog i en prideparad i ett annat land genom att delta i Warszawa under mycket svåra förhållanden, då blev hon historisk på det sättet. Jag tror faktiskt att det var fler ministrar i alliansregeringen som hann vara med på den typen av aktiviteter för att stötta frihetskampen än vad vi har sett i den nuvarande regeringen. Det fanns tydliga guldkorn där vi gjorde enormt stor skillnad.

Fru talman! Jag instämmer i mycket av den kritik som Hans Linde för fram mot Turkiet. Jag och utrikesministern hade en mycket intensiv diskussion i går i denna kammare, en interpellationsdebatt där många partier deltog – jag hade gärna önskat att Hans Linde hade varit där också. Där diskuterade vi brotten vad gäller pressfriheten, de fasansfulla angreppen mot kurder, mot oppositionella, oberoende journalister och mot andra. Turkiet går käpprätt åt fel håll.

Men det viktigaste, om man vill trycka på Turkiet just nu, tror jag är att använda sig av EU-spåret. Jag får återkomma till det i nästa inlägg.

Anf. 87 HANS LINDE (V) replik:

Fru talman! Jag måste säga att det var ett tappert försök av Birgitta Ohlsson att försöka lansera Carl Bildt som något slags feministisk profil. Jag vet inte riktigt hur många som köper det, om man har följt Carl Bildts verksamhet som utrikesminister och politisk företrädare i Sverige.

Men Birgitta Ohlsson lyckas inte svara på frågan. Varför ska Sverige ingå i en militärallians med Erdoğan's Turkiet, Orbán's Ungern och den nya ärkekonservativa regeringen i Warszawa? Jag har sett att Birgitta Ohlsson har kallat Nato ”en ideologisk allians för att säkerställa liberala samhällssystem”.

Skulle alltså Birgitta Ohlsson säga att Turkiet, Polen och Ungern i dag är exempel på liberala samhällssystem? Och vad är grunden för den ideologiska allians som Birgitta Ohlsson vill att Sverige ska bilda med Viktor Orbán och Erdoğan?

Anf. 88 BIRGITTA OHLSSON (L) replik:

Fru talman! Ett svenskt Natomedlemskap handlar primärt om det som kanske är den absolut viktigaste uppgiften för alla som sitter i denna kammare. Vi är folkvalda i nationen Sverige och ska försvara nationen Sveriges gränser. Det är det absolut allra viktigaste.

Jag instämmer mycket i den kritik som Hans Linde för fram och som också många i mitt eget parti för fram. Men det är viktigt att se att Natoländer som Norge lyckas bibehålla en mycket tydlig kritik mot Turkiet. Natos nuvarande generalsekreterare, Norges tidigare statsminister, har flera gånger lyft upp den enorma problematik som vi ser i landet just nu. Det tystar alltså inte ens egen röst.

Ett Natomedlemskap handlar primärt om vårt lands frihet att säkra landet. Att puckla på Turkiet och påtala varje brott mot mänskliga friheter kommer vi att kunna fortsätta göra. Jag tror inte att ett Turkiet utanför, som lämnar olika organisationer, blir säkrare för de minoriteter som pressas oerhört hårt i dag.

Anf. 89 SOFIA DAMM (KD):

Fru talman! Ahmed har en stor grå huvtröja på sig. Han stirrar in i kameran med en blick som inte borde tillhöra ett barn. Men den är hans. Han är en 13-årig pojke i Aleppo i Syrien.

Ahmed berättar att han alltid älskat att få lära sig saker. Men skoltiden är förbi. Regimens oljefatsbomber har dödat hans pappa.

Det är inte bara tröjan som är för stor på Ahmed. Hans uppgift är också för stor. Han är familjeförsörjare. Ahmed tillhör de 13 miljoner barn som hindras från skolgång av Mellanösterns konflikter. Det är barn som i stället lär sig räkna genom att räkna sekunderna innan bomberna slår ned. Ahmed lär sig livet genom kriget. Men vad lär kriget i Syrien oss?

Fru talman! Kriget i Syrien borde lära oss flera saker, bland annat vad som sker när USA lämnar ett vakuum och när Europa är för passivt.

För fem decennier sedan talade Konrad Adenauer om EU:s framtid. Han sa: Den politiska unionen bör resultera i att en samordnad utrikespolitik utvecklas för det fria Europa och att den amerikanska partnern inom den euroatlantiska alliansen avlastas genom Europas ökade formering.

Det är ett högaktuellt budskap. Vår värld behöver ett starkt Europa. Vår värld behöver ett starkt USA. Vår värld behöver en fungerande allians mellan de krafter som tror på demokrati, mellan de krafter som tror på frihet och står upp för mänskliga fri- och rättigheter. Vår värld behöver denna allians för att stoppa etnisk rensning, förhindra folkmord och bekämpa en växande islamistisk extremism. Men vi är inte där.

Kriget i Syrien har lärt oss att USA inte förmår detta på egen hand, och vi ser att världen inte är mer än sitt politiska ledarskap. President Obamas tidigare försvarsminister Chuck Hagel gav i december en intervju där han påpekade hur Obamas tal om den röda linjen och presidentens egen villrådighet hade förstört den internationella tilliten. När USA inte agerar uppstår inget vakuum. Det finns andra aktörer, aktörer med ett helt annat motiv.

Kriget i Syrien lär oss att när EU:s förmåga att agera brister tycks världen bli en mindre säker plats. Världen behöver ett Europa som visar politisk vilja och handlingsförmåga, inte ett Europa där vi inte längre gemensamt står upp för mänskliga fri- och rättigheter och där krafter gör sitt för att upprätthålla bilden av att EU är en exklusiv klubb med Turkiet som inhyrd dörrvakt.

EU är och ska vara det centrala forumet för svensk utrikes- och säkerhetspolitik. Sverige är inte och ska inte vara en oberoende röst. Sveriges internationella samarbete får inte degraderas till det som sker i ett stängt rum i New York där stormakter blockerar varandra och inte vill komma överens, ett rum där Ryssland och Kina röstat emot att kriget i Syrien ska få ett slut och sett till att de som begår ett fruktansvärt folkmord inte ställs inför rätta.

Fru talman! Vi borde ha lärt oss att övergången från diktatur till demokrati är skör. Demokratien måste vårdas för att kunna växa sig stark. Det hopp som skulle ha blivit en frihetens oas i diktaturens öken är nu borta. Vi gjorde försök, men de fullföljdes inte. Irak visar vad som händer när man lämnar för snabbt, och Libyen visar vad som händer då det saknas en plan. I kaoset som uppstod efter Gaddafi har Islamiska staten, Daish, skapat en bastion i denna herrelösa oljestat. Islamiska staten lockar nu re-

kryter från Niger, Nigeria, Tchad och Senegal till Libyen med ett nytt kalifat. Konsekvenserna av denna brutala närvaro är tydliga. De har genomfört en rad större attentat. De har begått ett sprängdåd på ett lyxhotell i Tripoli och halshuggit 21 egyptiska gästarbetare bara för att de var kristna.

Med Libyen under kontroll kan nu IS attackera två kontinenter. Det är bara 35 mil från Malta och 70 mil från Italien som Islamiska staten nu bygger sin bas.

Fru talman! Det behövs en ny Marshallplan för att återuppbygga stora delar av Mellanöstern med långsiktiga och uthålliga satsningar på att skapa trygghet, arbete och utbildningsmöjligheter i och omkring fallerade stater. Det behövs framtidstro i området liksom goda krafter i Syrien, Irak, Jemen och Afghanistan som kan vara med och bygga upp fredliga, stabila och på sikt demokratiska länder.

I början av denna månad besökte jag Jordanien tillsammans med vår partiordförande Ebba Busch Thor. På Rädda Barnens skolverksamhet i en fattig stadsdel i Amman berättade en mamma från Syrien för oss att familjen efter tre år hade fattat beslut om att försöka ta sig till Europa. De fyra barnen hade fått möjlighet att gå i hjälpporganisationens skola. Men när besparingarna sinat, då de inte hade rätt att arbeta, hade de bestämt sig för att det enda möjliga var att åka till Europa. En del släktingar fanns redan på plats. En del hade överlevt resan, andra inte. Vi talade om de stora riskerna med resan, samtidigt som vi lekte med kvinnans barn och försökte hålla borta tankarna på vad som kunde komma att ske.

Så länge man inte har rätt att arbeta för att tjäna sitt uppehälle och så länge barn står utan skolgång kommer människor att ge sig av på undermåliga båtar i hopp om en bättre framtid i Europa. Vi borde ha lärt oss det som Hédi Fried uttryckte på Förintelsens minnesdag: Det handlar inte bara om att överleva. Det handlar om att leva.

Europa behöver en ny migrationspolitik.

Fru talman! Om Europa ska vara demokratins högborg ska man också göra allt i sin makt för att nå fram med hjälp till behovande, stötta upp länder i sin strävan efter säkerhet och demokrati och vara ett värn för människor som söker skydd.

Europa har konflikthärdarna runt sig. I öster har vi Ukraina där ett europeiskt land har styckats upp. Unicef rapporterar att 500 000 barn har påverkats av Rysslands agerande i Ukraina. Övergrepp av denna karaktär får aldrig accepteras.

Det är barnen som är förlorarna i en konfliktfylld värld. Ahmed i Aleppo har lärt sig att man inte kan räkna med politikernas tal.

Vi måste lära omvärlden att den kan räkna med Europa, att den kan räkna med oss. De får inte bli den förlorade generationen. För detta har vi alla ett ansvar.

(Applåder)

Anf. 90 JULIA KRONLID (SD) replik:

Fru talman! Sofia Damm, som nyligen besökte Jordanien – där har vi också varit på besök – talade mycket om vikten av hjälp till närområdet och hjälp för att bland annat göra det möjligt för barn att gå i skolan. Det är någonting som jag håller med om, och det är också någonting som kan förebygga att människor tvingas eller pressas till att ta de livsfarliga resorna över Medelhavet.

Men hur kommer det sig då att Kristdemokraterna i sin konkreta biståndsbudget inte har budgeterat för ett mycket mer kraftfullt stöd till närområdet? Jag vet att Kristdemokraterna till viss del har budgeterat för det. Men det är långt ifrån tillräckligt. Jag har inte heller hört något tydligt uttalande från Kristdemokraterna om vad de anser om att ta 30 procent av biståndet för att finansiera en ohållbar asylpolitik i Sverige. Kan vi förvänta oss att Kristdemokraterna kommer att ändra på det i en följdmotion till vårpropositionen? Eller kommer ni bara att låta det passera att så mycket av biståndet tas till flyktingmottagning i Sverige? Kan vi också förvänta oss en mer kraftfull ökning av biståndet till hjälp i närområdet för att göra det möjligt för fler barn att gå i skolan?

Anf. 91 SOFIA DAMM (KD) replik:

Fru talman! Jag tackar för frågan. Jag tycker att Kristdemokraterna visar mycket tydligt i budgetmotionen att vi prioriterar annorlunda än regeringen. Vi satsar en halv miljard mer än regeringen på humanitärt bistånd. Men humanitärt bistånd allena kommer aldrig att kunna ge människor framtidstro.

UNHCR och World Food Programme vittnar om att deras budgetar är stretchade, och vi måste alla verkligen satsa. Jag tror också att det är någonting som kommer att synas i vår kommande budget.

Men för att ge framtidstro krävs det privata initiativ. Det krävs att man kopplar samman entreprenörskapsanda och investerare och öppnar upp för frihandel med dessa länder, så att Jordanien och Libanon – länderna i närområdet – också kan öppna upp för arbetstillfällen. Nyckeln ligger inte bara i biståndsinsatser. Nyckeln ligger så att säga mycket bredare än så för att skapa hopp om framtiden.

Vi kommer absolut att fortsätta följa upp hur vi på ett bättre sätt kan vara effektiva med biståndet men också koppla det till andra områden framöver. Det kommer Sverigedemokraterna och andra partier här i riksdagen att kunna se.

Anf. 92 JULIA KRONLID (SD) replik:

Fru talman! Det är bra med 500 miljoner extra, men det är långt ifrån tillräckligt. Jag håller med om att det är viktigt att stödja både kortsiktigt och långsiktigt. Men här har FN ett program som heter 3RP som har en appell om att de behöver många miljoner. De vill hjälpa både långsiktigt och med humanitärt bistånd. Därför vill vi satsa mycket mer än 500 miljoner. Vi har föreslagit 9 miljarder i bistånd till närområdet.

När vi behandlade biståndsbudgeten senast hade alla allianspartier var sitt förslag. Därför blir det ingenting. Det blir bara pannkaka när vi inte kan fälla regeringen i budgetfrågor.

Min fråga till Sofia Damm är därför om hon tänker verka för en gemensam budget så att vi kan göra verklighet av denna politik, så att vi i denna riksdag kan besluta om en annan biståndsbudget som gör konkret skillnad och så att vi kan hjälpa fler flyktingar i närområdet i stället för att bara göra politiska utspel som inte gör någon skillnad över huvud taget på marken.

Anf. 93 SOFIA DAMM (KD) replik:

Fru talman! Självklart ska vi satsa på att stötta länder i konflikternas närområden, men det undantar oss inte ansvaret att se till att vi har ett humanant och rättssäkert mottagande av människor som har flytt till vårt land. Vi måste klara av att göra både och.

När det gäller budgetfrågan kommer vi att återkomma till den. Nu kommer vi i alla fall att se till att vi har bra biståndsbudgetar framöver, och jag hoppas på bra debatter här i kammaren och i utrikesutskottet kring detta.

Anf. 94 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Det har inte handlat så mycket om klimatfrågor i dagens debatt. Jag tänkte därför ta upp en sådan aspekt, och då med utgångspunkt i regeringens nya Arktisstrategi.

Det är ju så att en stor del av världens oljeresurser faktiskt måste stanna under mark om mänskligheten ska ha någon chans att klara tvågradersmålet – eller 1,5-gradersmålet eller, helst, ett ännu lägre mål. Det finns forskningsrapporter som antyder att så mycket som 80 procent skulle behöva stanna i backen. En hel del av dessa fossila fyndigheter finns uppe i Arktis och blir mer tillgängliga nu när polarisarna där uppe smälter.

I den Arktisstrategi vi har tagit fram i regeringen ingår som en punkt att vi vill att endast bolag som kan ta hela kostnaden vid en olycka ska kunna få tillstånd att utvinna olja i Arktis. Det är en ganska rejäl broms. Det är också någonstans sympatiskt att inte låta det som alltför ofta sker i världsekonomin ske, nämligen att vinster privatiseras och förluster förstatligas. Vi menar i stället att de stora oljebolagen, som dessutom är några av världens allra resursstarkaste företag, om de vill borra där uppe verkligen ska kunna ta kostnaderna. Olyckorna kan ju bli katastrofala.

Jag vet att KD har ett gammalt engagemang i klimatet och den typen av frågor, och det är därför jag ställer frågan. Jag vill höra lite om hur ni ser på detta att tvinga bolagen att ta hela kostnaden för eventuella olyckor.

Anf. 95 SOFIA DAMM (KD) replik:

Fru talman! Jag tackar Valter Mutt för frågan. Jag var nästan beredd på att få tala om min USA-linje efter anförandet, men även klimatfrågor hör absolut utrikesdebatten till.

Den arktiska strategin ska avhandlas i morgondagens debatt, och vi får alla ladda om i kvällens förberedelser inför den. Frågor som olyckor med oljespill och vad Arktiska rådet kan ha för organisationsstruktur så att det verkligen kan göra skillnad hoppas jag självklart att vi kommer att kunna komma tillbaka till. Rent generellt kan jag säga att Kristdemokraterna har gjort tydliga prioriteringar och satsningar i budgeten kring exempelvis anslaget till den globala fonden, som vi anser vara mycket viktig.

Anf. 96 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Jag tackar Sofia Damm för svaret. Jag vill gärna följa upp detta med företagens ansvar lite grann, för där har vi genom åren haft ett ganska bra samarbete med just KD.

En kanske lite mer principiell fråga är hur ni ser på detta med bindande regelverk. Det finns ju en hel del tecken på att det inte räcker att bara ha frivilliga överenskommelser om att de stora multinationella företagen ska

respektera mänskliga rättigheter och miljökrav. Att röra sig lite mer åt det bindande hållet, är det någonting också KD kan tänka sig? Det handlar till exempel om att stärka möjligheterna för utsatta människor i utvecklingsländerna att lagföra västerländska företag i domstolar i företagens hemländer, alltså i den rika världen. Är det någonting KD kan öppna dörren för?

Anf. 97 SOFIA DAMM (KD) replik:

Fru talman! Jag tackar Valter Mutt för följdfrågan. Han och jag har flera gånger här i kammaren diskuterat just företagets och handelns ansvar i utvecklingspolitiken, mer specifikt bland annat kapitalflykt.

När det gäller företagets ansvar kanske våra grundinställningar skiljer sig en del. Jag tycker att Valter Mutt ofta ser företagen som den stora botten och att han inte alltid ser företag och näringspolitik som en stor möjlighet till utveckling. När det gäller bindande eller inte bindande måste man se på de specifika frågorna, men vill man nå en förändring där bindande avtal är rimligt är det klart att det också är det som ska till.

Anf. 98 KENNETH G FORSLUND (S):

Fru talman, ledamöter och åhörare! En dag som denna, när den utrikespolitiska deklARATIONEN avges och utrikespolitiken debatteras, är det lätt att fastna i eländesbeskrivningarna. Därför tänkte jag ta en annan inriktning i mitt inlägg, fru talman, och ta fasta på att världen faktiskt blir bättre totalt sett. Trots det vi ser på tv och läser i tidningar om krig, svält, flykt och annat elände är det så att världen totalt sett blir bättre.

För den sakens skull ska vi inte glömma de problem som finns i världen. Dem måste vi arbeta med. Men låt oss söka hopp i det positiva vi faktiskt lyckats åstadkomma i världen!

I Myanmar/Burma har demokratiseringen inletts. På Kuba smälter inte längre bara isen i rom-och-colan, utan även den politiska isen börjar lossna. I Tunisien går den gröna revolutionen mödosamt vidare, och demokratiseringsprocessen har till och med fått Nobelpriset. I Tanzania börjar nu arbetet med att bygga upp sociala trygghetssystem för att stödja över 1 miljon hushåll. Det arbetet sker bland annat med svenska biståndspengar, som har satsas i detta.

FN aktiverar sig nu för det västsahariska folkets självklara rätt till självbestämmande. I Paris slöts i slutet av förra året ett globalt klimatavtal, och i New York slöts förra året ett avtal om hållbara utvecklingsmål – det vi kallar 2030-agendan.

Vi kan konstatera att det i dag, jämfört med för 20–25 år sedan, är fler i världen som har ett arbete. Det är färre som svälter, och det är fler som går i skolan – pojkar och, framför allt, flickor. Det är färre väpnade konflikter, men utvecklingen de senaste tio åren har tyvärr sett ut så att antalet dödade i de kvarvarande och uppblussande väpnade konflikterna har ökat.

Fler och fler människor i världen lever i demokratier och har sin rätt att rösta och sin rätt att fritt uttrycka sig. Det är totalt sett, fru talman, en värld som de senaste 20–25 åren faktiskt har blivit bättre.

Sveriges uppgift i världen är att bidra till och förstärka den positiva utvecklingen. Det kan och ska vi göra med utgångspunkt i vår militära alliansfrihet, vår 100-åriga tradition av demokrati, vår 200-åriga fred och vår 250-åriga tryckfrihet. Vi i Sverige har en god grund att stå på i vårt

internationella och globala arbete. Det är den grunden vi står på när vi globalt arbetar för demokrati, rättvisa, rättigheter, fred och välstånd.

Fru talman! Jag är stolt över Sverige, detta glest befolkade, avlånga land långt uppe i norr där barrskogsbältet breder ut sig – detta land där natten och mörkret sträcker sig så långt om vintern och där dagen och ljuset sträcker sig så långt om sommaren. Så mörkt om vintern, så ljust om sommaren – men året runt ett hopp och ett ljus i mörkret för världens fattiga och förtryckta. Detta Sverige, fru talman, är jag stolt över och vill ha som grund för vårt fortsatta internationella engagemang.
(Applåder)

I detta anförande instämde Valter Mutz (MP).

Anf. 99 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Jag delar förstas den uppfattning Kenneth G Forslund här ger uttryck för – det blir bättre i världen, så tillvida att det alltid har blivit bättre, i vilket fall de senaste 500 åren. Ekonomin har växt i världen. Vi har klarat av att hantera såväl epidemier som svårare åkommor. Vår hälsa blir bättre, och vi uppnådde väl nästan alla av milleniemalet, om jag inte minns fel.

Men jag tror att det är väldigt viktigt, fru talman, att vi är medvetna om de otroligt stora politiska risker vi står inför nu och inte viftar bort dem. Det kan vara så att om ett halvår vaknar vi upp och Donald Trump är president i USA, Vladimir Putin är president i Ryssland, Marine Le Pen är president i Frankrike, Tayyip Erdoğan är fortsatt president i Turkiet, Asad är kvar i Syrien och så vidare. Det där för oss till vad som är kärnan: Demokratien måste vinnas för varje generation. Vi får aldrig glömma detta och vifta bort det med slentrianmässigt, allmänt optimistiska propåer.

Anf. 100 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Fru talman! Jag utgår från att Fredrik Malm återkommer till någon fråga i sin andra replik.

Fredrik Malm pekar på att i ett 500-årigt perspektiv har naturligtvis allting blivit bättre. Nu tog inte jag ett 500-årigt perspektiv. Jag tog ett perspektiv på 20–25 år. Man skulle möjligen kunna förlänga det till 30 år.

Det är ändå så att världen totalt sett under de senaste decennierna har gjort väsentliga framsteg. När vi ska hantera de eländena som onekligen präglar vår värld tycker jag att det är viktigt att ha detta med oss för att inte tappa tron och hoppet på att det går att bygga en bättre värld, för det är när vi tappar tron och hoppet som extremismen växer och de enkla, snabba och farliga lösningarna får ett ökat stöd bland människor.

Anf. 101 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Det är ändå viktigt att vi inte fastnar i den slentrianmässiga beskrivningen att allt bara blir bättre, för det blir inte det just nu. Den politiska utvecklingen i världen är inne i ett av sina absolut mörkaste skeenden just nu, om vi jämför med de senaste 20–30 åren.

När jag engagerade mig politiskt var Boris Jeltsin president i Ryssland. I dag är det Vladimir Putin. När jag engagerade mig politiskt blickade man framåt och såg att det fanns en möjlighet efter kalla krigets fall. Pinochet var borta, apartheid hade försvunnit, Taiwan hade växt fram som den

första kinesiska demokratin och så vidare. Det var en helt annan optimism i världen för 20 år sedan än vad det är nu.

Det för oss tillbaka till den grundläggande frågan, den kanske mest slitna klyschan av dem alla, att demokratin måste vinnas för varje generation. Det finns en risk att vi glömmer det om vi bara har en allmän uppfattning att allt hela tiden bara blir bättre. Då är risken att vi inte ser de enorma utmaningar vi står inför.

Anf. 102 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Fru talman! Jag uppfattade tyvärr fortfarande inte någon fråga i Fredrik Malms replik.

Jag håller med om att demokratin måste vinnas av varje generation. Men jag håller inte med Fredrik Malm när han säger att världen bara blir sämre just nu, för vi har faktiskt en dubbel utveckling. Det går åt fel håll på vissa delar av den här planeten, medan det på andra delar av planeten går åt rätt håll. Det går åt rätt håll på Kuba, i Myanmar och i Tanzania, exempelvis. Det tas små steg framåt för människor till att komma dithän att de får leva i den demokrati och den frihet som både jag och Fredrik Malm står upp för, hyllar och vill att hela världens alla människor ska dela.

Anf. 103 MARGARETA CEDERFELT (M) replik:

Fru talman! Jag har en fråga till Kenneth G Forslund som kanske handlar om hopp och ljus. Jag tänker på tryck- och yttrandefriheten. Den ser mörka tider i dag. Jag vill gärna höra en kommentar från Kenneth G Forslund till detta.

Jag refererar till dagens radionyheter, där det tydligt talades om att i Kina ska minsann medierna numera förmedla statens politik, nyheter och visioner. Det var ytterligare ett inslag som handlade om Iran och två unga hårdrockare, 21 och 23 år gamla, som har fängslats med motivet att de utgör ett hot mot regimen.

Jag tycker att detta är ytterst allvarligt. Det handlar om tryck- och yttrandefriheten, inte i Sverige men världen över. Vi har en skyldighet och ett ansvar i ett land där tryck- och yttrandefriheten är 250 år gammal att arbeta och verka internationellt för att den ska finnas.

Anf. 104 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Fru talman! Jag delar Margareta Cederfelts oro över hur bristen på tryckfrihet tenderar att breda ut sig.

Margareta Cederfelt tog upp Kina och Iran. Tyvärr kan vi lägga länder till den listan som ligger betydligt närmare oss. Vi ser en oroande utveckling till och med i ett antal av EU:s medlemsstater vad gäller tryck- och yttrandefrihet och pressfrihet.

Därför är det viktigt att Sverige, som i år firar sitt 250-årsjubileum av tryckfrihet, står upp för tryckfriheten och pekar på fördelarna och nyttan med den för att bygga demokrati och välförstånd.

Precis som Fredrik Malm i det tidigare replikskiftet här pekade på att demokratin måste vinnas av varje generation tror jag att också tryckfriheten måste försvaras av varje generation. Vi kan aldrig ta den för given och självklar. Vi måste alltid vara beredda att stå upp för och kämpa för den.

Anf. 105 MARGARETA CEDERFELT (M) replik:

Fru talman! Tack för svaret, Kenneth G Forslund! Då uppfattar jag Kenneth G Forslunds svar som att regeringen kommer att använda sitt mandat inom EU, FN och andra organisationer för att aktivt arbeta för tryck- och yttrandefrihet.

Låt mig nämna ytterligare ett exempel, Turkiet med över 100 000 stängda hemsidor på internet. Detta är naturligtvis inte acceptabelt. Så här ska det inte gå till.

Sverige kan, om Sverige vill, lyfta fram de här frågorna – det är ytterst viktigt – i de politiska församlingar där Sverige verkar. Kommer så att ske?

Anf. 106 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Fru talman! Det sker i alla kontakter som Sverige har med länder som bryter mot yttrandefrihet, mänskliga rättigheter och demokrati och som tillämpar dödsstraff. Oavsett om det är en socialdemokratiskt ledd regering eller om det är en moderatledd regering är Sverige konsekvent i detta, och det är viktigt att vi är det. Det gör att vi åtnjuter respekt till och med bland dem vi kritiserar för att vi är just konsekventa. Det är inte bara så att vi är konsekventa oberoende av vilken regering som för tillfället styr Sverige, utan vi är också konsekventa i vår kritik mot brott mot mänskliga rättigheter, oavsett vem som begår dem. Det väcker också respekt.

Detta arbete har vi alla från alla partier i den här riksdagen ett ansvar att fortsätta, och jag kan försäkra att Sverige och den nuvarande regeringen fortsätter det arbetet.

Anf. 107 SOFIA ARKELSTEN (M):

Fru talman! Svensk utrikespolitik präglas av en stor samsyn, och så har det varit under en längre tid. Vi står upp för viktiga värderingar, mänskliga rättigheter, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, hbtq-rättigheter, yttrandefrihet, journalisters möjligheter att utöva sitt yrke och en grundläggande positiv syn på ett demokratiskt och inkluderande ledarskap med en balanserad syn på institutionernas roll. Vi står upp för ordning och reda och väljer dialog framför konflikt och konfrontation. Och i dag, i den här debatten, är den dag på året då vi är som mest osams.

Samsynen är viktig för att ansvarsfullt kunna regera med stöd av en majoritet i Sveriges riksdag men också för att kunna regera med stöd av en minoritet eller, som nu, med stöd av en mycket svag minoritet i riksdagen. Som konstruktiv opposition är det viktigt att svensk linje håller över tid och att vi inte backar. Det slår vi vakt om.

Världen saknar inte utmaningar. Konflikter, klimatförändringar och sjukdomar som hiv, zikavirus och ebola påverkar människor, regioner och länder. Sverige försöker bidra till att världen ska bli bättre genom handel, diplomati och bistånd.

En del av Sveriges utrikesengagemang handlar om det konfliktförebyggande arbetet och fredsbyggandet. Det är knepigt, skört, långsamt och svårt att mäta. Fortfarande är flest män involverade i processerna. Motsatsen är vårt bidrag till vaccin och medicin i världen. Det är förhållandevis enkelt, stabilt, snabbt och mätbart, och det involverar främst kvinnor.

Stödet till vaccinalliansen Gavi och Globala fonden mot aids, tuberkulos och malaria är en viktig del i vår biståndspolitik. Effekten är tydlig. Små barn dör inte längre av sjukdomar som går att förebygga. Det bygger

motståndskraft på flera plan och stärker samhällen. Sjukdomarna som är hälsohot i fattiga länder kan förebyggas och behandlas. Vissa sjukdomar kan till och med utrotas.

Resurserna räcker aldrig till när det gäller bistånd, även om Sverige som land är en stor givare och ska fortsätta att vara det. Biståndet har också stort stöd i Sverige, särskilt det humanitära och särskilt när vi varje dag ser hur världen brinner.

Omvärlden förändras, och de humanitära katastroferna pågår under längre tid. Biståndet står inför stora utmaningar. Hela det globala biståndssystemet behöver bli bättre. Det handlar om samordning, ökad effektivitet, nya finansieringsformer och bättre koppling mellan ren krishantering, alltså det humanitära biståndet, och det mer långsiktiga utvecklingsbiståndet.

Samtidigt måste vi hantera världen som den ser ut just nu. Regeringens uppdrag måste vara att prioritera så att svenskt bistånd gör så stor skillnad som möjligt. De nya hållbarhetsmålen är en riklig möjlighet till nystart, men då krävs struktur och styrning också i Sverige.

Som konstruktiv opposition är jag väldigt orolig över hur Sverige tappar fart i viktiga motvindsfrågor, att regeringen inte tar upp SRHR på mötena och att Miljöpartiets politik leder till att Sveriges bistånd handlar mindre om vaccin och att Globala fonden får minskade anslag trots att Sverige redan har lovat annat.

Just detta spelar roll lite bredare eftersom Sverige har varit ett föredöme, och om vi öppnar upp för att bryta löften kan andra länder också göra det. Det har uppmärksammats av bland annat 159 civilsamhällesorganisationer runt om i världen i en gemensam artikel.

Till detta kommer en mer än lovligt luddig strategi för Syrien, den största humanitära krisen just nu. Normkritiken är möjligen inte det värsta problemet utan snarare utvecklingen mot en geopolitisk mardröm. Den ryska aggressionen och stormaktsambitionerna bidrar till det.

Utvecklingen är möjligen inte regeringens fel. Dock går Miljöpartiet och en del socialdemokrater till storms mot svenskt samarbete med Nato och odlar omsorgsfullt myter om bland annat kärnvapen på svensk mark – trots att vi bygger säkerhet tillsammans med andra och Sverige är värt att försvara.

Det finns en rejäl otydlighet om vad som ska gälla för biståndet, inte så mycket prioriteringsmässigt eftersom tänket från den biståndspolitiska plattformen ännu ligger kvar även om den ska uppdateras med de nya hållbarhetsmålen. Men ekonomiskt är det mycket otydligt.

I höstbudgeten uppgick medel till flyktingmottagning i Sverige till omkring 20 procent av biståndsramen. Sedan kom uppgifter i medierna om uppemot 60 procent, och Sida meddelade att de räknade med 50 procent. Det skapade en stor oro i det civila samhället.

Så landade det på ett slags tak på 30 procent. Beskeden från regeringen var att detta skulle hanteras med senareläggning av redan bortlovade utbetalningar. Men sedan kom information i ett pressmeddelande från Vänsterpartiet att 2 miljarder extra skulle tillföras och betalas före årsskiftet.

Hela denna hantering är nu KU-anmäld.

Men det handlar inte bara om stora pengar utan om principer – som det futtiga i att ta bort skatteavdraget för gåvor nu när världen brinner.

Anf. 108 JOHAN NISSINEN (SD):

Fru talman! Förra veckan besökte delar av utrikesutskottet Etiopien och Tanzania. Det var en lärorik och mycket intressant resa, särskilt då Afrika är en fantastisk kontinent som det är svårt att inte bli kär i. Den har också en stor framtida potential.

Både Etiopien och Tanzania har växande ekonomier och strävar efter att en dag kunna stå utan bistånd. De vill samtidigt fortsätta att ha goda relationer till Sverige och ser gärna att svenska investeringar och företag etablerar sig där. Det påpekades flera gånger att svenska företag och investeringar ger länderna större möjlighet att komma ur biståndsberoendet och fortsatt goda relationer till Sverige.

Det var glädjande för mig att se deras ambition att kunna stå på egna ben. Sverige har då lyckats skapa rätt förutsättningar och incitament för dessa länder. Det visar också att sverigedemokratisk politik är verklighetsanpassad och i linje med ländernas egen vilja.

Sverigedemokraterna har ett politiskt område som vi kallar utvecklingshandel. Det innebär att ett generöst bistånd för att bekämpa extrem fattigdom och att bidra till lösandet av humanitära kriser är viktigt.

Vi ser dock brister med dagens traditionella bistånd. Det riskerar att försätta länder i bidragsberoende trots att många utvecklingsländer, särskilt i Afrika, har växande marknader.

För att lyfta dessa länder långsiktigt och för att bidragsberoendet ska upphöra behövs hjälp till självhjälp genom företag och handel. Sverigedemokraterna vill hjälpa svenska företag att investera mer i utvecklingsländer. Fler företag och ett ökat entreprenörskap leder till fler arbetstillfällen och ökade skatteintäkter för biståndsländerna.

Vi vill också främja många små entreprenörer i utvecklingsländer. Det gäller inte minst kvinnor, som det är viktigt att stödja med exempelvis utbildning och mikrolån. Vi såg ett tydligt och bra exempel på detta i Tanzania. Det är en organisation som hjälper kvinnor som av någon anledning inte får gå i skolan eller måste hoppa av skolan att starta företag eller få andra möjligheter att ta sig in på arbetsmarknaden.

Exempel på verksamheter som redan stöder företagande är Swedfund, Business Sweden, Exportkreditnämnden och Svenska institutet.

Detta är något vi vill prioritera och vidareutveckla till ett eget område som vi som sagt kallar utvecklingshandel. Att knyta handel och bistånd närmare varandra är något som också Nederländerna har genomfört.

För en hållbar utveckling är det också av vikt att kombinera stöd till företag och handel med åtgärder för att stävja korrupktion och att inom ramen för utrikespolitiken stödja en demokratisk utveckling där makthavare respekterar mänskliga rättigheter och tar ansvar för den egna befolkningen.

Fru talman! När vi ändå är inne på utvecklingshandel vill jag redogöra för vår generella syn på handel. Sverigedemokraterna har en positiv syn på handel med varor och tjänster. Handel minskar protektionism, förmedlar kontakter och kompetenser mellan länder och världsdelar och är en stor bidragande faktor till minskad fattigdom och ökat välstånd.

Sverigedemokraterna är i grunden ett frihandelsvänligt parti. Vi anser att Sverige inom såväl EU som internationella forum såsom WTO ska verka för en fri och öppen handel och för att motverka protektionism.

Sverigedemokraterna är generellt positiva till ett handelsavtal mellan EU och USA, det så kallade TTIP. Vi tror att det kommer att stärka den

svenska industrin genom borttagandet av icke-tariffära och tariffära handelshinder men även genom att förebygga tillkomsten av nya handelshinder.

Sverigedemokraterna ser positivt på USA:s uttalade indikationer om transparens, deltagande och ansvarstagande. Vår förhoppning är att framtagna standardiseringar styr mot redan befintliga mekanismer inom WTO:s avtal. Avtalet innehåller dock många faktorer, och komplexiteten är påtaglig när det gäller tekniska och icke-tariffära regelhinder.

Anf. 109 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP):

Fru talman, ärade riksdagskollegor och ni som ser på detta via tv-apparaten där hemma! Tack för att ni lyssnar! Jag talar här i dag i min roll som bistånds- och säkerhetspolitisk talesperson för Miljöpartiet.

Fru talman! Vi lever i en orolig tid. Världen befinner sig i en av de största humanitära katastroferna någonsin. Aldrig har så många människor befunnit sig på flykt i världen som nu.

Ryssland fortsätter sin olagliga annektering av Krim. Spänningarna har ökat i Östersjöområdet.

Terrorgrupper som IS i Syrien och Irak och Boko Haram i Nigeria härjar besinningslöst. Oskyldiga dödas i stora antal. Sexuella övergrepp är en del av en vidrig krigföring.

IS fruktansvärda terrorhandlingar sätter skräck i människor världen över. Många är de oskyldiga människor som har fått sätta livet till. Paris, Beirut, Ankara och Bamako – listan kan göras lång.

Fru talman! Vi måste stå enade, och vi måste stå starka och visa handlingskraft, tillsammans. För att kunna göra detta på ett bra sätt måste vi se till helheten. För allt hänger samman: fattigdom och konflikt, brist på MR och demokrati och konflikt, klimatförändringar och fattigdom, klimatförändringar och konflikt. Allt länkar samman i en kedja som kan bygga såväl positiva som negativa spiraler beroende på hur vi agerar.

Fru talman! Därför är jag stolt över att Sverige är det land i Europa som tar emot flest asylsökande. Därför är det viktigt att vi samtidigt värnar biståndet och fortsätter att vara den största givaren per capita, också i en svår tid. Därför är det viktigt att regeringen skjuter till ytterligare pengar till det humanitära biståndet i en tid då människors, inte minst kvinnors och flickors, liv står på spel i underfinansierade flyktingläger.

Vi satsar 1,5 miljarder på bistånd till Syrienkrisen, där vi på ett nytt sätt gifter samman det humanitära biståndet med det långsiktiga. Sverige har även tillsatt en ambassadör för humanitära frågor och nu en för mänskliga rättigheter.

Fru talman! År 2015 har det hållits inte mindre än tre stora och mycket viktiga globala konferenser: om utvecklingsfinansiering i Addis Abeba, om hållbara utvecklingsmål i New York och om ett bra klimatavtal, som vi fick till i Paris.

Nu gäller det bara att världen tar dessa mål och omsätter dem i konkret handling. Regeringen har tillfört 4 miljarder till den gröna klimatfonden, som ska hjälpa utvecklingsländerna att klimatinvestera och klimatanpassa.

Detta i sin tur var en viktig komponent i Sveriges framgång i Paris, där Sverige och vår gröna klimatminister Åsa Romson genom sin viktiga roll bidrog till att världen nådde det ambitiösa målet om en maxökning med

1,5 grader. Världen har enats om 17 globala och gemensamma mål för utveckling.

Regeringen kommer nu att fokusera på genomförandet av Agenda 2030, och med detta kommer en omarbetning av policyramverket för utvecklingssamarbetet att spela en viktig roll. En struktur för ökad samstämmighet mellan politikområden har satts upp i Regeringskansliet.

Fru talman! Vår alliansfrihet har tjänat oss väl i 200 år. Det är klokt och ansvarsfullt att hålla fast vid den politiken, särskilt nu när spänningarna i världen är större än på länge. Då måste Sveriges roll vara att verka för avspänning och säkerhet, såväl i vårt närområde som i omvärlden. Alliansen tycks tro att ett Natomedlemskap är en ultimata lösning för det mesta. Jag vill mena att ett Natomedlemskap är en osäkerhetspolitik, inte en säkerhetspolitik.

Vår säkerhetspolitik ska i stället vara en fredspolitik. Visst, Sverige behöver ha ett fungerande försvar. Och vi håller just nu på att återställa det svenska försvar som Alliansen kastade i soptunnan under sin tid i regeringen. Och visst, vi behöver öva med andra länder. Där är vi överens.

Men fokus i Sveriges globala säkerhetspolitik ska vara fredsskapande. Då behöver vi spela på många strängar på vår lyra, såsom den mix av insatser vi har beslutat om för att bekämpa Daish. Humanitära, politiska, militära och biståndsrelaterade delar – alla behövs.

Sverige ska bli mer aktivt internationellt vad gäller att medla vid konflikt, att förebygga konflikt och att finnas kvar i post-konfliktländer och hjälpa den sargade befolkningen med återuppbyggnad.

Vi ska verka för nedrustning och avveckling av kärnvapen och utser nu en ambassadör för nedrustning.

Och inte minst, utan i stället viktigast: Sverige för en feministisk utrikespolitik. Det ska inte längre gå att utesluta 50 procent av världens befolkning från fredsförhandlingar och beslutande forum. Så länge det görs kan man inte tala om demokratiska beslut. Världens kvinnor och flickor ska inte behöva utsättas för hot, förtryck och sexuellt våld. Barnkonventionen ska respekteras överallt.

Anf. 110 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Det är tur att det var Alliansen som hade ansvaret för budgeten under de förra mandatperioderna. Om det hade varit Miljöpartiet hade försvaret förlorat ännu mer. Det ser man om man läser deras budgetar.

Det är också tur att vi nu har gjort upp med regeringen om försvarsbudgeten. Tack vare det kunde vi öka anslagen jämfört med Miljöpartiets och Socialdemokraternas utgångsbud.

Men, fru talman, det som är intressant är om Miljöpartiet och du, Pernilla Stålhammar, kan svara på hur ni gör solidariteten med de baltiska staterna trovärdig. Kan de räkna med att Sverige ställer upp militärt om olyckan är framme?

Anf. 111 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:

Fru talman! Återigen: Det finns många olika sätt man kan ställa upp på.

Jag tror att om Sverige skulle bli angripet på ett eller annat sätt skulle vi inte bara vilja ha hjälp militärt. Det finns andra saker som finns med i

våra solidaritetsförklaringar och som också behöver uppfyllas. Sedan kommer vi såklart att göra allt för att inte något sådant ska ske.

Det handlar också om att inte öka spänningarna i Östersjön och att inte spä på den säkerhetspolitiska oro som exempelvis ett Natomedlemskap skulle innebära.

Anf. 112 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Nu hörde jag ett svar: De baltiska staterna kan inte räkna med svenskt militärt stöd.

Regeringen verkar inte beredd att garantera de baltiska staterna det stöd som utlovats genom solidaritetsklausulen. Det gör att regeringen, här företrädd av Miljöpartiet och Pernilla Stålhammar, uppenbarligen talar om solidaritet med våra grannar men menar något helt annat. Det måste de baltiska staterna naturligtvis planera utifrån.

Det ökar otryggheten. Det ökar osäkerheten. Det bidrar till att göra Sverige till en säkerhetspolitisk risk, för oss själva men också för våra grannar i Östersjöområdet. Det är illa, fru talman.

Anf. 113 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik:

Fru talman! Jag skulle vända på det och säga att den politik som Alliansen och Kerstin Lundgren företräder med ett Natointräde – för det är vad ni vill ha – skulle öka spänningarna och riskerna för de baltiska staterna. Jag ser det så.

Vi behöver arbeta tydligt med avspänning i närområdet, fredsskapande konfliktåtgärder, dialog och en politik som är väldigt tydlig.

Anf. 114 LOTTA JOHNSON FORNARVE (V):

Fru talman! Kära riksdagskollegor och åhörare!

Jag har i mitt anförande valt att koncentrera mig på en fråga i dagens debatt, nämligen Västsahara.

Jag besökte de västsahariska flyktinglägren i södra Algeriet strax före jul förra året. I 41 år har de västsahariska flyktingarna bott i lägren under mycket svåra förhållanden, sedan de tvingades bort från sitt land av ockupationsmakten Marocko.

Det är en ockupation som strider mot FN och den internationella domstolen i Haag. Inget land i världen har heller erkänt Marockos rätt till landet.

De västsaharier som bor kvar i den ockuperade delen av landet utsätts för systematiska och väl dokumenterade brott mot de mänskliga rättigheterna, såsom godtyckliga fängslanden, tortyr, våldtäkter, mord och förföljelser. Naturresurserna utvinns av ockupationsmakten, och västsaharierna tillåts inte organisera sig.

Precis nu inleder 21 västsahariska politiska fångar en hungerstrejk för att de ska få sin sak rättvist prövad i en civil domstol.

De 21 fängslades i samband med en massprotest under 2010 i det ockuperade Västsahara. De utgör ett tydligt exempel på de brott mot de mänskliga rättigheterna som ständigt pågår i Marocko.

Vart jag än kom under mitt besök i flyktinglägret möttes jag av en stor tilltro till Sverige och ett starkt hopp om att Sverige som första västland skulle erkänna Västsahara och göra gemensam sak med ett stort antal länder i Afrika, men även Sydamerika.

Men i januari kom beskedet om att Sverige inte tänker erkänna Västsahara i nuläget. Detta är inte bara ett historiskt misstag, utan också ett stort svek mot det västsahariska folket. Det är också ett svek mot de svenska väljarna, riksdagens majoritet och regeringspartiernas egna kongresser.

Ett svenskt erkännande skulle ha kunnat leda till att fler länder i framför allt EU hade kunnat följa det svenska exemplet. Ett ökat erkännande skulle ha gett det luttrade västsahariska folket en ökad tro på framtiden. Det skulle befästa fred och säkerhet och flytta fram Västsaharas position i FN.

Vad som är orsaken till denna kovändning från den svenska regeringen är svårt att få grepp om eftersom stora delar av den utredning av Fredrik Florén som ligger till grund för beslutet är sekretessbelagda. Jag kan tyvärr befara att den svenska regeringen har lyssnat till påtryckningar från Marocko och dess allierade, framför allt Frankrike. Jag hoppas dock innerligt att jag har fel.

Ett av de huvudargument som används av ambassadör Florén är att kriterierna för ett erkännande inte är uppfyllda eftersom den västsahariska regeringen inte har en effektiv territoriell kontroll över hela det västsahariska området. Vad Florén då bortser från är att detta kriterium inte alls har tolkats på samma sätt när vi har erkänt andra länder under liknande premisser.

Så sent som i november skrev tre av världens främsta experter i internationell rätt och folkrätt, professorerna Ove Bring, Pål Wrangé och Said Mahmoudi, på DN Debatt att folkrätten inte hindrar ett erkännande av Västsahara. Tvärtom är de legala förutsättningarna liknande dem som har rätt när vi har erkänt Bosnien-Hercegovina, Kroatien och Palestina.

Regeringen säger sig i stället vilja öka sina ansträngningar i FN. Jag vill då påminna regeringen om att FN i dag står tämligen handfallet när det gäller Västsahara och att FN:s ansträngningar hittills inte har varit särskilt framgångsrika.

Marocko gör allt för att sabotera och försvåra FN:s arbete. Marocko försöker med alla medel hindra att den av FN beslutade folkomröstningen ska äga rum, och försöker i stället få världen att erkänna det ockuperade Västsahara som Marockos södra provinser. Marocko har blockerat FN:s särskilda sändebud för Västsahara, Christopher Ross, från att besöka landet under lång tid. Man försöker även stoppa FN:s generalsekreterare Ban Ki Moons planerade besök till landet.

Fru talman! Det är av stor vikt att Sveriges regering utövar påtryckningar på Marocko samt agerar i FN och andra internationella sammanhang så att både FN:s sändebud och generalsekreterare snarast får möjlighet att besöka Västsahara.

Folkomröstningen är det naturliga instrumentet för västsaharierna för att utöva det självbestämmande de har rätt till, enligt FN:s system för avkolonialisering. Ett svenskt erkännande hade kunnat bryta det stillestånd som just nu råder i avkoloniseringsprocessen och gett Västsahara en ökad möjlighet att möta Marocko som en jämlik part.

Jag vill därför vädja till regeringen att ompröva beslutet och snarast erkänna Västsahara. I väntan på detta är det helt nödvändigt att Sverige med kraft intensifierar arbetet för att FN ska genomföra den folkomröstning som parterna kom överens om 1991. FN-styrkan Minurso bör få ett

utökad mandat till att även omfatta övervakning av de mänskliga rättigheterna. Självfallet måste vi också öka biståndet till de västsahariska flyktinglägren.

Prot. 2015/16:69
24 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 115 FREDRIK MALM (L):

Fru talman! Just nu är 4 718 230 personer registrerade Syrienflyktingar hos FN:s flyktingkommissariat UNHCR i grannländerna, i huvudsak i Turkiet, Jordanien, Libanon och irakiska Kurdistan. Av dessa lite drygt 4,7 miljoner människor är 20 procent ännu inte fyllda tolv år. Det betyder att vi har nästan 1 miljon barn under tolv år som sitter i flyktinglägren eller bor under ofta mycket svåra omständigheter i trädgårdar och parker och inneboende i överfulla lägenheter, i källare och så vidare i grannländerna.

Vi kan därtill, fru talman, lägga till internflyktingarna i Syrien eller människor som på olika sätt är beroende av humanitär nödhjälp och som har flytt sina hem från en by till en annan, från en stad till en annan och så vidare. De är ungefär 7 miljoner. Vi har några miljoner – oklart exakt hur många – som fortfarande är interna flyktingar i Irak. De befinner sig i huvudsak i norra Irak, i Bagdad eller i södra Irak, och de har flytt från andra områden. Därtill har vi 5 miljoner palestinier som är en del av FN:s palestinska organs Unrwass försorg. Det finns ytterligare människor som har flytt från Jemen, Libyen och så vidare.

Summan av allt detta är att Förenta nationerna i dag fungerar som någon sorts god man åt kanske 15 miljoner människor i Mellanöstern. Om vi ser det ur detta perspektiv förstår vi att detta är fullständigt ohållbart. Det är det redan nu, med sönderfallande och sviktande stater som ligger där bredvid och så vidare. Det kommer att leda till en total kollaps på sikt om man inte på något sätt klarar av att hantera detta. Det är ungefär 900 000 syrier som har sökt asyl i Europa, att jämföra med nästan 5 miljoner i grannländerna och därtill alla interna flyktingar.

Vad kan man göra åt detta, fru talman? Först och främst: Det som givetvis är det absolut viktigaste är att kriget tar slut. När det gäller den vapenvila som nu har aviserats, som USA och Ryssland har enats om och så vidare, är det möjligt att den är en väg framåt. Jag är egentligen tveksam till det, för Syrienkriget har pågått så pass länge att det på något sätt följer sin egen dynamik. Det är svårt från grannländernas och världssamfundets sida att på något sätt medla fram en fred. Möjligen kan vi hoppas på att vissa områden stabiliseras och att man lappar ihop det på något sätt och kallar det för en federation i framtiden. Men jag har svårt att se att omvärlden egentligen kan få slut på det här kriget nu.

Vi måste givetvis stärka den humanitära hjälpen. År 2015 täcktes det totala humanitära hjälpbehovet till Syrien till 62 procent av donationer. Ungefär 40 procent av det behov som fanns kunde man alltså inte täcka.

Låt mig, fru talman, peka på ytterligare tre aspekter på detta. Det är viktigt att Sverige, både regeringen och riksdagen, och inte minst Utrikesdepartementet, vår diplomatiska apparat och så vidare tittar på dessa alltmer noggrant.

För det första måste vi se till hur stabiliteten kan garanteras i de sviktande stater som ännu står på benen. Dit hör till exempel Jordanien, Libanon, irakiska Kurdistan och även Algeriet och Egypten. De står näst på tur om detta sönderfall fortsätter att sprida sig. Det är inte Guds bästa barn som styr i de här områdena. General al-Sisi är inte vår bästa vän. Men på

något sätt måste vi se till hur sönderfallet kan hejdas och att man kan skapa stabilitet.

För det andra, fru talman, bör Sverige initiera en givarkonferens av det slag vi gjorde för ungefär tio år sedan. Den hette International Compact with Iraq. Där kan man på olika sätt samla Världsbanken, FN och olika stater – inte bara för att ha någon sorts insamling till det nu akuta hjälpbehovet utan för att blicka lite mer framåt. Det kan specifikt handla om att när områden i Syrien, till exempel Kobane, har stabiliserats men fortfarande är kraftigt sargat av alla strider som har pågått går en sådan här hjälpfond in med mer massiv hjälp. Det kan vara som någon sorts Marshallplan för att hjälpa till att bygga upp områdena så att i alla fall några av flyktingarna har möjlighet att återvända.

Det tredje, tycker jag, herr talman, är att Sverige som engagerad biståndsnation och med en långvarig tradition av att kunna förnya bistånd när det så krävs bör börja titta på hur vi kan initiera en biståndsstrategi för flyktinglägren. Det handlar om samhällelig, individuell och demokratisk utveckling i de här flyktinglägren, som inte är temporära utan kommer att bli permanenta och utvecklas till städer. Det behövs för att människor inte i generationer ska tvingas att leva i en tillvaro där FN är någon sorts god man som kommer med matkuponger en gång i månaden utan att skolgång, beslutsfattande, utbildning, kvinnors rättigheter och så vidare kan garanteras i de här lägren.

Anf. 116 OLLE THORELL (S):

Herr talman! Jag brukar i de här utrikespolitiska debatterna fokusera på ett ämne. Vi är flera socialdemokrater som deltar i debatten, och vi ägnar oss åt olika delar av utrikespolitiken. Det är ju bra det, därför att utrikesministern är begränsad i tid när det gäller utrikesdeklarationen.

Jag skulle gärna tala om Burma och den blandning av demokratiska framgångar och stora utmaningar som väntar där. Behandlingen av rohingyafolket, som är en av världens mest förtryckta och diskriminerade folkgrupper, förtjänar uppmärksamhet.

Jag skulle kunna debattera kärnvapenedrustning. Det gjorde vi i kamraren i går, och det är ett annat viktigt område. Jag skulle då med glädje kunna redovisa den stora kursändring som den nya regeringen gjort. Vi står bakom det humanitära initiativet, och vi driver återigen på i olika internationella forum för nedrustning och icke-spridning.

Regeringen meddelade också i dag att man tillsätter en särskild ambassadör för nedrustning, vilket är mycket välkommet. Jag skulle kunna tala länge om hens viktiga uppgifter. Men jag väljer ett annat ämne.

Jag vill säga något om Sveriges kandidatur till FN:s säkerhetsråd. Det är en stor händelse under det utrikespolitiska år som nu pågår. Vi ansöker alltså om en plats i säkerhetsrådet, som en av de icke permanenta medlemmarna för perioden 2017–2018. Sverige, Italien och Nederländerna är de tre europeiska länder som konkurrerar om två platser, och i juni faller avgörandet.

Om Sverige väljs in kommer det att vara 20 år sedan landet senast var medlem i säkerhetsrådet. Gud förbjude att vi skulle missa den här chansen, för då kommer det att dröja minst lika länge till innan vi får chansen igen.

FN är en viktig pelare i svensk utrikespolitik. Det är inte den enda förstås, men den kompletterar andra pelare i utrikespolitiken.

Det finns de som har fört fram kritik som handlar om att det stora engagemang som regeringen visar för FN skulle vara på bekostnad av vårt engagemang för EU. Det stämmer inte alls. De här två engagemangen kompletterar varandra. Det visar sig i rankningen av hur inflytelserika de olika länderna i EU är i utrikespolitiken. European Council on Foreign Relations har mätt detta, och Sverige kommer återigen på plats två efter Tyskland. Det är ett gott betyg, och det ska vi vara stolta över.

Jag är glad över det breda stöd som kandidaturen har haft i utrikesutskottet men också i hela riksdagen.

Vi är måhända ett litet land i utkanten av Europa, men i FN-sammanhang har vi en stolt historia och ett imponerande cv. Ända sedan Folke Bernadottes tid har svenskar spelat en viktig roll i FN, inte minst de närmare 100 000 svenskar som genom åren har tjänstgjort i 120 internationella uppdrag i runt 60 länder. Andra personer som vi ska vara mycket stolta över och som har varit framstående genom åren är Dag Hammarskjöld, Rolf Ekéus och Hans Blix. Aktuella och framstående personer är Jan Eliasson, visselblåsaren Anders Kompass, Staffan de Mistura, som medlar i Syrienkonflikten – han är till hälften svensk i alla fall – och Birgitta Holst Alani som ska bistå de Mistura i medlandet.

Vi är också en av de största bidragsgivarna till FN per capita men även i faktiska tal. Vi bidrar med mycket så kallat kärnstöd, vilket är pengar till olika FN-organ som inte är öronmärkta för särskilda insatser. Det är mycket uppskattat och ger organen frihet att snabbt kunna agera när kriser uppstår. Det är vi med rätta stolta över. Sveriges cv kommer att hjälpa oss när vi konkurrerar med Italien och Nederländerna om en plats i säkerhetsrådet.

Vi kan i den här kammaren ha olika meningar om delar av utrikespolitiken – huruvida JAS-plan är allena saliggörande, hur vi ska prioritera i biståndet och så vidare. Men att FN är en viktig arena för Sverige och att FN har en vital roll att spela i världspolitiken står utom allt tvivel för alla partier i den här riksdagen.

Vi kandiderar för att vi vill bidra med vår röst för fred och rättvisa och för en starkare koppling mellan fred och utveckling. Vi vill se ett ökat fokus på förebyggande av konflikt och en stärkt roll för kvinnor i fredsprocesser. Vi vill se större framgångar än hittills på nedrustningsområdet, inte minst kärnvapennedrustning.

Det här är några anledningar till att vi vill vara med i säkerhetsrådet. Vi vill helt enkelt vara med och påverka så mycket vi kan i de forum som har störst betydelse. FN har förstås sina brister, det vet vi. Säkerhetsrådet behöver reformeras. Effektiviteten är dålig på sina håll. Syrienkriget visar den förlamning som säkerhetsrådet drabbas av emellanåt när man inte enas om en väg framåt. Men FN är det forum vi har, och vi måste ha rimliga förväntningar på FN.

Jag vill avsluta med något som Dag Hammarskjöld sa. FN skapades inte för att föra oss till himlen utan för att rädda oss från helvetet. (Applåder)

Anf. 117 MARGARETA CEDERFELT (M):

Herr talman! Jag ska i mitt anförande fokusera på två områden. Det har sagts mycket klokt och intressant här under den utrikespolitiska debatten,

och jag ansluter mig naturligtvis till det som Karin Enström, moderat vice ordförande i utrikesutskottet, har anfört.

Jag ska börja med att tala om utvecklingen i Turkiet. Det som händer i Turkiet i dag är oroande. Jag har på uppdrag av OSSE deltagit som valobservatör vid de två senaste valen. Vid båda dessa tillfällen påtalade OSSE det eskalerande våldet och att den avbrutna försoningsprocessen mellan regeringen och PKK behöver återupptas för att nå en fredlig lösning mellan kurder och regimen i Turkiet.

Det som vi nu ser är en eskalering av våldet där oskyldiga civila kurder, framför allt boende i de sydöstra delarna, utsätts för ett förfärligt våld som inte borde förekomma i ett europeiskt närliggande land. Omvärlden har ett stort ansvar för att upplysa om och ta upp frågan om våldet mot kurderna i Turkiet vid EU:s förhandlingsbord och på den internationella arenan inom FN. Våldet måste få ett stopp. Civila ska inte utsättas för det våld som de drabbas av i dag.

När vi nu pratar om Turkiet vill jag också nämna vad som hände under valrörelsen i form av övergrepp mot tryckfriheten.

Fyra dagar före valdagen – det är valet i november jag talar om – stängdes en av Turkiets största mediegrupper. Tidningen stängdes. Det gällde även tv-kanaler och radiokanaler. Det ska inte gå till på det sättet i ett demokratiskt land. Det är viktigt att regimer respekterar medborgarnas rätt att ta del av oberoende medier. Det är också viktigt att regimer ser till att det finns mångfald när det gäller medier och att de inte försöker begränsa.

Jag skulle vilja säga att den tid då det gick att begränsa det fria ordet är över nu. Internet bidrar till att det finns tillgång till nyheter, tillgång till åsiktsfrihet. Det förekommer att regimer stänger hemsidor. I till exempel Turkiet är fler än hundra tusen hemsidor stängda. Men det begränsar inte medborgarnas möjligheter att uttrycka sig; det försvårar. Och det är inte acceptabelt.

När jag talar om tryckfrihet och yttrandefrihet tänker jag också på alla fängslade journalister världen över. Det finns mycket att göra när det gäller det. Dawit Isaak är en av dessa fängslade journalister. Men det finns många fler. Det har nämnts tidigare i dag. Vitryssland är ett exempel. Det är bra att oppositionella har frigetts och att journalister har frigetts. Men det är inte tillräckligt. Det gäller att regimer visar också på en bredare front att det råder frihet – mediefrihet och yttrandefrihet.

I dag på morgonen kom ett nytt bakslag mot det fria ordet, vilket jag nämnde i ett tidigare replikskifte. Kina, en stor regim som inte är känd för att värda det fria ordet, deklarerade ytterligare inskränkningar. Medierna ska ägna sig åt att stödja regimen. Medierna ska stödja den marxistiska regimen.

Det ska inte gå till på det sättet i en fri värld. Omvärlden måste ta tydligt avstånd från den utvecklingen.

I Sverige har vi under 200 år haft en tryckfrihetsförordning som garanterar det fria ordet. Det är bra. Det är positivt. Men vi har också en skyldighet att ta upp och driva frågan, att våga föra ordet vidare på den internationella arenan så att fler länder och fler medborgare får möjlighet att, utan risk för sina liv, ge uttryck för det fria ordet.

Anf. 118 MIKAEL JANSSON (SD):

Herr talman! Man kan spela säkerhetspolitik med dåliga kort på hand. Men det är inte att rekommendera. I dåliga tider kan säkerhetspolitiken komma att synas, och då vill man inte sitta med bara par i tvåor på hand.

I verkligheten blir vi synade hela tiden. Därför ska man aldrig ha en för svag militär förmåga. Den ska vara relevant för sin tid, och den ska kunna utgöra ett fundament för vidare upprustning vid snara behov.

I modern tid har vi inte alltid varit i takt med tiden. Vår beredskap var inte särskilt god när andra världskriget bröt ut. Däremot rustade vi så snabbt vi kunde i och med krigsutbrottet och under kalla kriget. Vi blev välrustade och var det fram till mitten av 1990-talet. Vårt försvar var krigsanpassat och skapade därför en tröskeeffekt till skydd för freden. Krigsspel låg till grund för en krigsplanering där vi skulle ha få svaga länkar i kedjan och ingen riktigt svag länk. Skillnaden mot i dag är markant.

Försvaret är i dag fredsanpassat, vilket gör att kedjan egentligen inte ens sitter samman. I fred räcker det att några system kan producera under ett antal timmar, till exempel hur många timmar vi har stridsflyg i luften oaktat hur många plan vi har uppe samtidigt. Däremot fungerar inte ett fredsanpassat luftförsvar som helhet mot en avancerad motståndare i skarpt läge.

Frågan om behovet av upprustning av det svenska försvaret har vi sverigedemokrater drivit hårt alltsedan den drastiska nedrustningen tog fart på 1990-talet. Vi har kämpat ensamma i frågan. Så var det när vi tog plats i riksdagen 2010. Men sedan kom det som kallas trendbrottet i och med försvarsbeslutet 2015.

I dag är SD inte längre ensamma i försvarsfrågorna. Det finns majoritet för att vi åter ska bygga ett invasionsförsvar. Det finns i dag majoritet för att vi åter ska ha värnpliktsutbildning. Det är bra. Det saknas bara en faktor; försvarsanslaget måste höjas kraftigt. I den kampen är vi fortfarande ensamma.

Försvarsministern har troligen slagits inom regeringen för högre anslag, men det är trots allt en rödgrön regering. Och det kan förklara en hel del.

Det är tråkigare att vi är ensamma i oppositionen om att vilja höja försvarsanslaget kraftigt. Förlåt, herr talman, men när jag lyssnar på Moderaternas försvarspolitiska företrädare förs tanken till ansvarslös pacifism.

Vi kan bara konstatera att med nuvarande anslag viker försvarsförmågan fortfarande i stället för att stegra. Det är pinsamt.

Sveriges försvarsförmåga är viktig för den säkerhetspolitiska balansen. Oavsett om Ryssland och Kina bildar allians eller inte är det tydligt att USA kommer att få balansera Kina och att Europa kommer att få balansera Ryssland. Sveriges och Finlands roller i det förra kalla kriget kan komma att bli ungefär likadana i ett kommande kallt krig. Ett rustat Sverige och ett rustat Finland, gärna i allians med varandra och neutrala i förhållande till stormakter, kan vara en avspännande faktor, en fredsfaktor.

En viktig fråga som vi ska ta ställning till i denna kammare är världsavtalet med Nato, Host Nation Support. Sverigedemokraterna har inte slutligt bestämt sig om detta avtal, men vi granskar frågan mycket kritiskt.

Jag ska avsluta med att förtydliga hur vi har analyserat avtalets delar, genom att svara på några frågor om världlandsavtalet som jag tycker fångar in ämnet bra.

Fråga 1: Om riksdagen ratificerar världlandsavtalet, har Nato sedan rätt att sätta upp en militärbas i Sverige när de vill utan Sveriges tillstånd? Svar: Nej, det bestämmer Sverige i så fall självt.

Fråga 2: Kan Sveriges regering eller dess valda ombud säga ja till eller be om en Natobas i Sverige utan att förankra detta i riksdagen? Svar: Ja, i princip. Jag förutsätter dock att en samlingsregering bildas om det är ett skymningsläge. Om det är lugnare förutsätter jag att riksdagen eller åtminstone krigsdelegationen äger frågan.

Fråga 3: Påverkar ett svenskt världlandsavtal den militära balansen i Östersjön? Svar: Ja. Att Nato eventuellt kan sätta upp en militär bas i Sverige, relativt fort och enligt förberedda rutiner, påverkar styrkebalansen.

Fråga 4: Om Nato har upprättat en militär bas i Sverige, gäller då deras rättskipning på basområdet? Svar: Ja, något annat är inte rimligt.

Fråga 5: Om Nato har upprättat en militär bas i Sverige med hjälp av världlandsavtalet, har Nato då rätt att bedriva krig, utan Sveriges tillstånd, mot vem de vill och med basen som stöd?

I detta anförande instämde Heidi Karlsson (SD).

Anf. 119 AMINEH KAKABAVEH (V):

Herr talman! Tack, allesammans!

I dag har man lyft fram mänskliga rättigheter på flera områden, kurder-
nas situation och Turkiet. Jag vill här använda mina minuter för att särskilt lyfta fram Mellanöstern där utvecklingen är mer oroväckande för varje dag som går. Det är oskyldiga människor, barn och kvinnor som får betala priset.

Herr talman! Förra veckan åkte jag till Diyarbakır i Kurdistan i Turkiet. Jag bevittnade då själv det pågående kriget i staden Diyarbakır i Surkom-
munen. Det förekommer skottlossning i sex stadsdelar. När man kommer dit möter man militära pansarvagnar, tankvagnar och militära posteringar i miljonstaden. Jag vaknade till ljudet av raketer och bomber och somnade också till det ljudet. Jag kunde inte tro mina ögon att det pågår ett krig i en miljonstad som Diyarbakır och att omvärlden blundar för detta.

Om vi i Sverige och EU inte tvingar Turkiet till fredsförhandling med kurderna kommer vi snart att ha 400 000 människor som redan i dag är på flykt i sitt eget område Kurdistan i Turkiet. Det var FN:s rapportör som presenterade denna siffra för EU-parlamentet. Det finns alltså 400 000 kurder som är internflyktingar på grund av krig och på grund av det utegångsförbud som Turkiet har infört i 40 procent av de kurdiska områdena.

Vad gör vi i Sverige och EU? Jo, vi bidrar till att Turkiet ska få miljoner euro för att stoppa flyktingar som Turkiet har medverkat till att orsaka i 40 procent av de kurdiska områdena. Vi vet att Turkiet spelar ett maktspel. Sverige och kanske andra länder har en god ambition. Man vill faktiskt göra något konkret, men problemet är: Det finns ingen dialog och ingen lösning. Turkiet spelar ett maktspel när det kommer till förhållningssättet mot kurderna, mänskliga rättigheter och yttrandefrihet. Om man stöder fred och kurderna är man terrorist.

Senast var det 1 000 människor – professorer och akademiker – som skrev ett upprop om att de vill ha fred. Enligt Erdoğan skulle samtliga vara terrorister och åtalas för att de hade nämnt detta. Så när vi i talarstolen här i dag pratar om fred och kurderna är vi enligt deras definition terrorister. Så är problemet med Turkiet.

Turkiet har också bombat kurderna i Syrien, de som, trots alla brister och alla hot från regimen, Isis och andra militanta jihadister, har lyckats skapa ett annorlunda samhälle där kvinnorna och andra minoriteter har skapat fred. Men sedan en vecka tillbaka bombar Turkiet även där varje dag.

Om kurderna skulle få en någorlunda självständighet i regionen skulle det skapa osäkerhet och instabilitet, enligt Iran. Därför ska Iran och Turkiet till varje pris förhindra kurderna, och detta är oroväckande. Kurderna krigar inte om de får mänskliga rättigheter. Det finns inga minoriteter som flyr, till exempel yazidier, assyrier, syrianer och andra minoriteter, om det inte är krig, förföljelser och diktatur.

Vad gör vi i Sverige och i EU? Jo, man har mer och mer inlett affärer med dessa regimer. Med Iran har man redan gjort det, och där är det snart val. Där finns det stark oro för mänskliga rättigheter, det vet vi. Det förekommer summariska avrättningar av kurder, socialister och liberaler. En grupp artister som har sjungit en sång som är kritisk till regimen har fått livstids fängelse.

Så här pågår det under Asadregimen. Han förföljer sitt eget folk och mördar människor. Det är väldigt oroväckande. Detta pågår i hela regionen. Och vem är det som betalar priset? Jo, det är faktiskt oskyldiga, främst kvinnor och barn.

Under kriget i Turkiet har man mördat över 105 kvinnor och flera minderåriga barn. Anhöriga får inte ens ut deras kroppar, trots att döda kroppar enligt den turkiska konstitutionen ska tas om hand. Det förekommer till och med orättvisor när man vill begrava sina barn eller andra som har mördats. Därför är det väldigt viktigt att vi här i dag uppmärksammar de orättvisor mot kvinnor och barn som sker i kriget i Turkiet och i andra länder.

Anf. 120 KRISTER ÖRNFJÄDER (S):

Herr talman! Jag vill i det här viktiga forumet, den utrikespolitiska debatten, lyfta fram det arbete som IPU gör.

Interparlamentariska unionen, IPU, är en global organisation för självständiga staters parlament. Den grundades för mer än hundra år sedan i syfte att arbeta för fred och mellanfolkligt samarbete. Organisationen har för närvarande 167 nationella parlament som medlemmar. IPU bildades 1889 och de senaste 30 åren har medlemsantalet mer än fördubblats, något som tydligt visar organisationens vitalitet och relevans för parlamentariker runt om i världen i dag.

Bland organisationens uppgifter ingår att främja personliga kontakter mellan parlamentsledamöter i alla länder och verka för de parlamentariska institutionernas utveckling. Att hjälpa till med att bygga upp demokratiska funktioner, arbetssätt och fungerande parlament är en ständigt växande del av IPU:s verksamhet. Svenska Sida är en stor bidragsgivare till IPU, och ger stöd åt en rad demokratifrämjande projekt och kapacitetsuppbyggnad av parlament runt om i världen.

Herr talman! I Sveriges riksdag har vi en aktiv delegation som arbetar för att föra Sveriges talan inom en rad viktiga utvecklingsfrågor. Vi sitter med i ett flertal kommittéer och arbetsgrupper inom IPU. Den första svenska IPU-gruppen bildades i riksdagen 1892. Det innebär att Sverige 2017 har varit medlem i IPU under 125 år. Det planerar den svenska IPU-delegationen att uppmärksamma genom olika arrangemang i riksdagen.

IPU har också genom åren närmat sig FN och har sedan 2002 observatörsstatus i FN:s generalförsamling och permanent närvaro i både Genève och New York.

Jag vill därför passa på att nämna att den svenska IPU-delegationen nyligen deltog, för två veckor sedan, i FN:s årliga parlamentariska hearing i New York, som är en stående verksamhet för delegationen. Huvudtemat var den globala narkotikaspridningen och hur världens parlament kan samarbeta för att bekämpa de globala problemen rörande narkotika, och om hur arbetet mot korruption och hälsofrämjande arbete kan understödjas.

Det var en mycket viktig hearing där Sverige varit drivande. Idén till FN-hearingen lades fram av IPU-delegationens förste vice ordförande Anti Avsan, Moderaterna, som i höstas valdes till ordförande i IPU:s fjärde permanenta kommitté för FN-frågor. Avsan har också utsetts att ingå i regeringsdelegationen som i april deltar i Ungass 2016, United Nations General Assembly Special Session, som kommer att utvärdera den rådande globala narkotikapolitiken och lägga upp riktlinjer för framtiden.

Herr talman! Flera IPU-seminarier har anordnats under 2015 i riksdagen med IPU-delegationen som arrangör. Ett seminarium handlade om den globala narkotikaproblematiken och ägde rum i maj. I panelen deltog olika representanter inom området, och det var väldigt framgångsrikt.

Herr talman! Jag vill också nämna att jag i våras sände ut ett brev till alla riksdagsledamöter angående den då aktuella kampanjen för United Nations Parliamentary Assembly, Unpa. Kampanjen handlade om upprättandet av en rådgivande parlamentarisk församling inom Förenta nationerna. Förslaget gick ut på att skapa en ny institution i form av en parlamentarisk församling inom FN som initialt kunde vara sammansatt av nationella parlamentariker, men som stegvis skulle kunna få utvidgade befogenheter och väljas direkt. I mitt brev påminde jag om att det redan finns en global parlamentarisk församling i vilken riksdagens ledamöter ingår, nämligen IPU. Jag anser det viktigt att påminna om detta även i detta forum.

Herr talman! Det här var en liten redovisning av vad som har hänt. Vi inom IPU-delegationen kommer att jobba vidare under 2016. Vi ser fram emot det arbetet och lovar att hålla en hög profil för Sveriges räkning.

Anf. 121 GÖRAN PETTERSSON (M):

Herr talman! Jag tänker använda min talartid till en uppmaning till mina riksdagskollegor. Europa står inför ett antal var för sig mycket stora utmaningar. Vi har fortfarande restföljder av finanskrisen, vi har flyktingströmmar från sönderfallande stater och vi har ett aggressivt och expansivt Ryssland. Samtidigt som vi står inför dessa utmaningar ser vi ett USA som står inför ett mycket oförutsägbart presidentval.

I detta läge är det viktigare än på mycket länge att EU:s stater håller ihop. Jag uppmanar därför alla riksdagsledamöter att vid sina möten med europeiska parlamentskollegor lägga vikt vid att ge stöd för den europeiska sammanhållningen.

Det var min korta uppmaning. Och ganska snart kommer jag att lämna kammaren för att åka till OSSE:s vintermöte och där leva efter min egen uppmaning.

Anf. 122 MARKUS WIECHEL (SD):

Herr talman! Flera av företrädarna för såväl regeringspartierna som flera oppositionspartier har i flera år pratat om Sverige som en humanitär stormakt. Man har talat om vårt land som ett föredöme för övriga världen, då vi under lång tid har haft Europas mest liberala migrationspolitik. Man kallar oss humanitär stormakt, då vi formellt sett lägger 1 procent av bni på bistånd, vilket gör oss till en av världens mest generösa givare.

Herr talman! Visst låter det här bra, men det gör oss inte per automatik till en humanitär stormakt. Jag tänkte ta några exempel.

Upp till 30 procent av biståndet stjäls man rakt av för att bekosta mottagandet av asylsökande. Enprocentsmålet har genast reducerats till ett 0,7-procentsmål, då pengarna har stulits från människor som svälter, fryser och törstar ihjäl i länder långt härifrån. Det är skamligt. Av de faktiska biståndspengarna går endast en liten del till humanitärt stöd eller till nödvändigheter som rent vatten och sanitet. Är detta att vara en humanitär stormakt, herr talman, när det finns över 60 miljoner människor på flykt runt om i världen och när tusentals barn dör varje dag som följd av att de inte har något så enkelt som rent vatten?

Jag tänkte lyfta fram ytterligare aspekter som minst sagt är aktuella här i dag. Jag talar nämligen om den fruktansvärda situationen i Syrien. Miljontals människor lider som följd av den tragedi vi ser där i dag, och Sverige bör i detta avseende agera för att främja vapenvila.

Utrikesministern talade i sitt huvudanförande om hur territoriell integritet står fast i folkrätten. Det är fina ord, men faktum är att regeringen i stor utsträckning gynnar de grupper som motarbetar just folkrätten.

I vår del av världen får man konflikten att låta så enkel. Asadregimen, Daish eller den så kallade Islamiska staten samt al-Qaida-gruppen al-Nusra ses som de onda, samtidigt som man ser den så kallade Fria syriska armén som de goda demokraterna. Vad skönt om det vore så enkelt! Och vad skönt om de Natostödda rebellerna var så demokratiälskande och sekulära som man önskade!

Men, herr talman, det är inte så enkelt. Faktum är att hundratals grupper slåss mot varandra och att allianserna i Syrien förändras hela tiden. Vi kan ta Fria syriska armén som exempel. Efter att den fått stöd med bland annat vapen från flera av västländerna vet vi i dag att det lösa nätverk som kallas Fria syriska armén i själva verket också består av brutala salafistgrupper med stöd från Turkiet och Saudiarabien. Ledaren för rebellernas förhandlare i FN råkar dessutom komma från den Saudistödda och av vissa stater terrorklassade salafistgruppen Jaysh al-Islam, som har haft som mål att ersätta Asadregimen med en islamistisk stat. Dess förre ledare har önskat livet ur samtliga shiiter och alawiter i Damaskus.

På sina håll har delar av gamla Fria syriska armén anslutit sig till Jaysh al-Islam, al-Nusra och Ahrar ash-Sham, som står långt ifrån de mänskliga

rättigheter som vi här ser som självklara. De respekterar inte minoriteter som inte passar in i deras världsbild. Är det verkligen dessa människor man ska stötta? För att vilja få bort en regim, oavsett hur brutal den är, måste det finnas ett legitimt alternativ.

Herr talman! Vi har nåtts av de glädjande nyheterna om en framtida vapenvila. Regimen är positiv till detta, och flertalet grupper har anslutit sig. Frågan är dock hur detta kommer att gå. Som jag nämnde tidigare består många av rebellgrupperna av islamister som samarbetar med syriska al-Qaida, som ju inte ingår i vapenvilan. Frågan är hur bra det kommer att gå med vapenstilleståndet.

Det mest anmärkningsvärda i detta sammanhang är att den kurdiska sekulära milisen YPG och dess allians Syrian Democratic Forces helt utestängts från fredssamtalen i FN efter påtryckningar från islamisterna i Turkiet. Denna grupp kan ses som den mest effektiva gruppen i kampen mot Daish och har för länge sedan lyckats få till en vapenvila med Asadregimen. I gruppen ingår inte bara kurder utan även araber, shiiter, alawiter, kristna och sunnimuslimar. Att inte heller Sverige stöder denna grupp mer kan i sammanhanget ses som ett enormt svek. I kombination med att Sverige av många redan ses som en fristad för jihadister och som en av världens största exportörer av jihadister är det minsta vi kan göra att stötta sekulära grupper som kämpar för demokrati och mot extremism.

I stället väljer regeringen att skicka bistånd till organisationer som Islamic Relief och Syria Recovery Trust Fund. Dessa organisationer har sedan slussat vidare pengar till brutala salafistgrupper, som de jag tidigare nämnt. Detta vet utrikesministern. Hon deltog för inte så länge sedan i en interpellationsdebatt mot mig och vägrade då svara på om det är okej att regeringen skickar svenska skattemedel till grupper som dessa. Hon får gärna svara på det i dag i stället om hon befinner sig här.

Herr talman! Regeringens agerande är inte värdigt ett land som kallar sig humanitär stormakt och säger sig förtjäna en plats i FN:s säkerhetsråd. Vi kan så mycket bättre än så.

I detta anförande instämde Mikael Jansson och Roger Richtoff (båda SD).

Anf. 123 OLLE THORELL (S) replik:

Herr talman! Jag begärde replik apropå detta med Sverige som en humanitär stormakt.

Om man tittar i Sverigedemokraternas budget, som är något annat än det ordflöde man hör från partiet, ser man att det skärs ned. Det är sju partier i Sveriges riksdag som står upp för enprocentsmålet inom biståndet och ett parti som inte gör det.

Ni vill under de närmaste fyra åren skära ned på budgeten och avsätta 47 miljarder kronor mindre. Ni vill gå ned till 0,7 eller 0,75 procent av bni. Hur kan det vara mer humanitärt och storsint än 1,1 procent av bni?

Det är hyckleri och spelad omtanke. Ni har alltid tyckt att det kommit för många invandrare hit. Nu har ni hittat en strategi där ni säger: Vi ska hjälpa dem i närområdet. Men det är bara ett annat sätt att säga: Vi vill inte ha hit dem.

Anf. 124 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Det är lite fullt det där. Om man läser vår budget ser man tydligt att Sverigedemokraterna lägger ungefär 9 miljarder på stöd till UN-HCR. Grundläggande för att människor ska kunna få en framtid värd att leva i är att de får tillgång till exempelvis skola och de grundläggande förnödenheter som behövs i bland annat FN:s flyktingläger.

Sverigedemokraterna lägger betydligt mer pengar än regeringen eller för den delen något annat parti i Sveriges riksdag på just humanitärt stöd. Vi avsätter 9 miljarder till FN:s flyktingläger. Det är enorma belopp som kommer att göra en stor skillnad. Det är därför vi kan vara stolta med att säga att vi har Sveriges mest humana flyktingpolitik. Det finns inget annat parti i Sveriges riksdag som kan hjälpa så många som vi.

De nedskärningar som Olle Thorell nämnde tidigare handlar inte om humanitärt stöd. Det vet nog Olle.

Anf. 125 OLLE THORELL (S) replik:

Herr talman! Jag vet, och jag kan också räkna, läsa tabeller och förstå dem. Jag försöker inte dölja sanningen bakom en ordmatta om låtsasidéer.

Detta är fakta. Ni avsätter 47 miljarder mindre till utlandet under fyra år. Ni gör höjningar till närområdeshjälpen men drar ned biståndet med 16 miljarder. Det är summa 31 miljarder under fyra år.

Sedan kan man lägga till 12 miljarder mindre till Migrationsverket, 30 miljarder mindre till migrationspolitiken och 90 miljarder som man ska spara på välfärdsområdet när man låtsas att det inte finns några flyktingar.

Det är pajaskonster i politiken som inte är värdigt Sveriges riksdag eller ett parti som säger sig vilja ha makt.

Anf. 126 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Detta är väldigt märkligt. Vi som alla andra partier fokuserar vår budget på vår politik. Är det så att färre människor kommer till Sverige, vilket färre gör med vår politik, behöver vi inte lägga lika mycket som regeringen på vissa saker. Vi har plus minus noll när det kommer till det som Olle Thorell pratade om. Det blir mer till de befintliga invånare vi har här just för att färre kommer till Sverige.

När det kommer till de människor som faktiskt flyr är det rent hyckleri av regeringen. Man når inte upp till enprocentsmålet. Man gör nedskärningar med upp till 30 procent av biståndsbudgeten. Vad ska man säga till alla dem som flyr från al-Asads regim, Islamiska staten eller vad det nu må vara?

Ska man säga att det är viktigare att bekosta de människor som har kommit ända till Sverige och kunnat betala flyktingsmugglare för att ta sig hit? Är det verkligen rimligt att man tar pengar från hårt utsatta människor till dem som tar sig från Danmark till Sverige? Det tycker inte jag.

Anf. 127 HÅKAN SVENNELING (V):

Herr talman! Israels ockupation av Palestina har skapat en av världens mest segdragna konflikter. Jag hade möjligheten att tillsammans med en grupp riksdagsledamöter i början på januari åka på en studieresa till Israel och Palestina i syfte att lära mig mer om människors förhållanden i konflikten, framför allt i de delar som inte så ofta uppmärksammas i den politiska debatten här i Sverige.

I Israel finns det i dag 45 byar med över 100 000 invånare som Israel inte erkänner. De som bor där saknar bostadsadress men framför allt offentlig service såsom elnät, skolor och fungerande vägar. Att behandla den arabiska minoriteten på detta sätt är inte annat än en rasistisk politik, och det måste upphöra från Israels sida.

Israel måste också släppa de politiska fångar som finns. Vi träffade sonen och hustrun till den palestinske politikern Marwan Barghouti. De berättade om förhållandena för de palestinska fångarna. I dag sitter 6 200 palestinier i fängelse. Av dem är 16 medlemmar av parlamentet. Det är inte värdigt en demokratisk stat. För att skapa försoning och respektera de mänskliga rättigheterna är det dags att Israel släpper sina politiska fångar.

Vi hade också möjlighet att besöka flyktinglägret Kalandia som funnits sedan 1948 och dess närliggande checkpoint. Vi träffade pappan till en av de pojkar som attackerat den israeliska militären vid checkpointen. Han beskrev hur den israeliska militären i princip varje natt sökte igenom flyktinglägret och hur man regelbundet attackerade människor och demolerade hus. För många i flyktinglägret har hoppet försvunnit. Situationen är farlig och spänd, och framför allt många palestinier har därför valt knivattacker som utväg.

Vår resa var en unik upplevelse. Det är tyvärr vardagen för många palestinier som lever i Israel. De lever under omänskliga förhållanden. Jag hoppas att Sverige kan ta ytterligare ett kliv för att gynna fredsförhandlingarna mellan Israel och Palestina. Vänsterpartiets utgångspunkt är folk-rätten och respekten för mänskliga rättigheter. Vi tvekar därför inte att ta avstånd från brott mot folk-rätten och mot mänskliga rättigheter som också har begåtts av palestinska grupper.

Men knivattacker mot civila och raketbeskjutningar ursäktar inte Israels ockupation och folkrättsbrott. Att Israel portar Sveriges utrikesminister och signalerar att det ska bli svårare för politiska delegationer att resa till Israel och Palestina är mycket allvarligt. Vi befinner oss i ett läge där svenska politiker mer än någonsin behöver resa till Palestina för att se de verkliga förhållandena som råder på plats.

Att utrikesminister Margot Wallström vill tillsätta oberoende utredningar om de tänkbara utomrättsliga avrättningarna är högst rimligt. Israels ambassadör i Sverige jämförde attackerna med Anton Lundin Pettersons attack på en skola i Trollhättan. Den principiella skillnaden är att i Sverige utreds händelserna. I Palestina straffas de attackerandes familjer genom att inte beviljas tillstånd att resa till sitt arbete, och deras hem genomsöks nattetid för att slutligen demoleras. Det är inte värdigt en demokratisk stat.

Sedan 1975 ockuperas den tidigare spanska kolonin Västsahara av Marocko. Ockupationen har av Internationella domstolen i Haag bedömts som rättsvidrig. FN vill att det västsahariska folket självt ska få avgöra sin framtid i en folkomröstning. Det är en folkomröstning som systematiskt har förhalats av ockupationsmakten Marocko.

Regeringen beslutade nyligen att inte erkänna Västsahara som stat trots att båda regeringspartierna Socialdemokraterna och Miljöpartiet vid sina kongresser har beslutat om ett erkännande och trots att riksdagen har fattat beslut om att Västsahara ska erkännas.

EU förhandlar just nu med Marocko om ett djupgående och omfattande frihandelsområde kallat DCFTA. EU-domstolen dömde nyligen att EU:s

avtal med Marocko om gynnsamma exportmöjligheter i fråga om jordbruks- och fiskeprodukter stred mot folkrätten då det omfattade ockuperade områden i Västsahara. Trots detta överklagade regeringen och de andra medlemsstaterna beslutet.

Jag och Vänsterpartiet anser att Sverige bör agera för att alla förhandlingar om handelslättnader och fördjupat samarbete med Marocko bör villkoras med att Marocko respekterar folkrätten och genomför en folkomröstning i Västsahara i enlighet med FN:s beslut.

Näringsutskottet hade nyligen möjlighet att träffa Marockos talman med en liten delegation. Det var uppenbart att talmannen inte delade FN:s beskrivning av ockupationen, utan han kallade konsekvent Västsahara för södra Marocko.

Samtidigt var det uppenbart att det svensk-marockanska handelsutbytet är väldigt litet och lär så förbli. Trots det har regeringen närmast sig den marockanska ockupationsmakten med all tydlighet under de senaste officiella besöken.

Att gömma sig bakom en FN-process, som regeringen gör, duger inte. Processen står i princip still. Regeringen behöver öka pressen på Marocko i stället för att understödja handel och därigenom understödja ockupationen.

I förra veckan besökte jag Etiopien och Rwanda tillsammans med finansutskottet. Finansutskottet valde att resa dit för att studera Afrikas framväxande ekonomier. Flera av ekonomierna har de senaste decennierna haft tvåsiffrig årlig tillväxt. Det märks att utvecklingen har gått fort.

Många människor har lyfts ur fattigdom även om alldeles för många söder om Sahara fortfarande behöver vårt stöd till ett bättre liv. Samtidigt är de framväxande demokratierna väldigt sköra. Varken Etiopien eller Rwanda lever upp till de krav som jag ställer på fungerande demokratier.

Etiopien är en enpartistat som har fördrivit många ur oppositionen ur landet. Rwanda har ett flerpartisystem, men den offentliga debatten och politiska alternativ trycks tillbaka av tidigare splittring och folkmord. Trots det får Rwanda ett litet plus för stor transparens och vilja hos politikererna att få bort den lilla korruption som fortfarande finns. Tyvärr duger inte det när man gör om konstitutionen för att sittande president Kagame ska kunna sitta kvar.

Vi i Sverige behöver fortsätta med våra stora biståndsinsatser och samtidigt utveckla handel och företagande i Afrika. Samtidigt får vi inte glömma bort att demokratiska rättigheter inte kommer per automatik med välstånd.

Anf. 128 ANDERS ÖSTERBERG (S):

Herr talman! Ledamöter! Åhörare! Jag tänker tala om Syrien.

Det finns ett skämt som just nu vandrar runt i Mellanöstern. Det kunde ha varit roligt om det inte varit sant. Jag tänkte dra skämtet här så att ni får en bakgrund till det jag tänker tala om:

Bashar al-Asad kommer till en skola strax utanför Damaskus. Han håller ett långt tal för barnen. Efter att ha pratat oavbrutet i 45 minuter frågar han barnen: Är det nu någon som har några frågor? Ni kan fråga vad som helst.

Prot. 2015/16:69

24 februari

Utrikespolitisk debatt

Då räcker Tamer upp handen och säger: Jag har tre frågor: Varför är din familj så rik? Varför ärver ni makten inom familjen? Varför har så många inom armén namnet Asad?

President al-Asad blir självklart ställd av de så öppna frågorna. Detta är han inte van vid. Plötsligt ringer klockan, och det blir rast varpå han säger: Jag svarar dig efter rasten.

Efter rasten kommer barnen in igen och sätter sig ned. al-Asad säger: Var det nu någon som hade några frågor? Mohanad räcker upp handen och säger: Jag har en fråga. Var är Tamer någonstans?

Det här skämtet visar och ringar in den brutalitet som regimen står för. Yttrandefriheten respekteras inte det minsta.

I Syrien finns det ett regimvänligt slagord som på svenska lyder ungefär så här: Du, o store president al-Asad, för dig är alla problem små. Anas Shala som bodde i Damaskus skrev förra året på Facebook: Du, o lille president Asad, för dig är alla problem stora.

Den Facebookuppdateringen gjorde att Anas Shala blev angiven och försvann. Troligen kommer han aldrig mer att komma tillbaka. Hans släktingar vet inte var han är. Så talar den brutala verkligheten i Syrien i dag.

Herr talman! Den brutala verklighetens ansikte visar sig inte minst just nu i staden Aleppo. Staden grundades för minst 5 000 år sedan, är dubbelt så stor som Stockholm och har ungefär 2 miljoner invånare. Aleppo är Syriens folkrikaste stad och sitt lands kultur- och handelscentrum. Det är inte ovanligt att handelsmännen där talar sex språk flytande.

Det är vedervärdigt, det som sker i Aleppo. Bomber som sägs vara riktade mot Daish träffar i stället civila. Sjukhus bombas. Flyktingar jagas i döden. I omringade byar svälter människor till döds. Skolor läggs i grus. Krigsförbrytelseerna kommer slag i slag. Så ser det ut inför vapenvilan.

Herr talman! Daish är en av de värsta terrorsektorer som någonsin funnits. Brutaliteten med vilken de drar fram är enorm. Vi har sett bilderna på folk som korsfästs och lemlästas, och senast nu i måndags kunde vi läsa om Mohamed al-Hassan, tio år, som fick se sina småsyskon halshuggas.

Sverige var ett av de första EU-länderna som svarade på Frankrikes begäran i kampen mot Daish. Frankrike har tackat Sverige för den hjälpen. Sveriges insats gör att Frankrike kan frigöra resurser från Nordafrika och i stället använda dem mot Daish. Sveriges bidrag lättar också på Frankrikes ekonomiska börda. Tack vare Sveriges bidrag visar EU också en enighet i kampen mot Daish och terrorismen.

Det svenska bidraget är på en rimlig nivå. Vi bidrar konkret och praktiskt i kampen mot terrorismen, och för det är jag stolt.

Utöver att kämpa mot terrorism handlar det om att ge människor ett drägligt liv när de lever som flyktingar. Jag vill med det här anförandet lyfta fram Sverige som ett litet land som spelar en stor roll för människor och stater.

Sverige har bidragit med 1,9 miljarder kronor i humanitärt bistånd till Syrienkrisen sedan 2011 och i utvecklingsbistånd sammanlagt 345 miljoner kronor, inklusive de nya bidragen till Syria Recovery Trust Fund och Madadfonden. Det är bra, och det visar också att Sverige bidrar till både förståelse och fred.

Avslutningsvis vill jag säga att Sveriges bidrag till en säkrare värld framför allt sker genom politisk dialog och diplomati, handel och interna-

tionellt utvecklingssamarbete. Så byggs verklig säkerhet i begreppets breda bemärkelse. Det handlar om insikten att säkerhet bara existerar om den är gemensam och inte står i motsats till någon annans.

(Applåder)

Prot. 2015/16:69

24 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 129 SOTIRIS DELIS (M):

Herr talman! Ledamöter! På sex minuter är det min ambition att prioritera och konstruktivt framföra mina synpunkter på och kritik mot regeringens utrikespolitik.

Sverige behöver världen, och världen behöver Sverige. Det är en lämplig rubrik på min ansats.

Vi lever i en värld som präglas av osäkerhet, oro och ängslan inför framtiden. I vår närhet visar Vladimir Putin musklerna och provocerar genom Rysslands ingrepp i Ukraina, ockupationen av Krim samt inblandning i Syrienkrisen. Frågan är därför motiverad om Sverige är rätt rustat att hantera situationen såväl diplomatiskt som, om så behövs, försvarsmässigt.

Lite längre ned i geografien rasar sedan ett antal år tillbaka Syrienkriget, där oskyldiga dör i tusentals medan hundratusentals flyr för livet till omkringliggande länder som Jordanien, Libanon och Turkiet. Efter en tid flyr dessa till Europa via Turkiet och Grekland.

Vi lever i en brutal värld, herr talman, där ett människoliv inte är mycket värt.

Ljuspunkter finns med bland annat nya hållbarhetsmål och klimatavtal, men dessa är få. Vi ser nu hur murar inom Europeiska unionen reses på initiativ av Visegradländerna – Polen, Slovakien, Tjeckien och Ungern. Deras bidrag till att lösa flyktingkrisen begränsas till just murar och negativa kampanjer mot flyktingar. Jag antar att de enda som välkomnar denna politik här hemma är Sverigedemokraterna.

Vi ser också att murpolitiken leder till att Grekland i dag och fler andra sydeuropeiska länder i morgon riskerar att förvandlas till mänskliga varulager. Detta är en stor utmaning för Europeiska unionen, inte för de enskilda länderna.

Herr talman! På andra ställen i världen pågår försök att stabilisera demokratier, förstärka de demokratiska institutionerna och genom bistånd och frihandel bana väg ur fattigdom, en väg som går via ekonomisk tillväxt och handel.

Frihandel, näringsfrihet och öppenhet mot omvärlden är för oss moderater grunden för ökad tillväxt och välstånd. Höga krav bör dock ställas på våra samarbetspartner i biståndet om effektiv medelsanvändning och transparenta system för redovisning. Det är vi skyldiga Sveriges skattebetalare.

Herr talman! Sverige bör även fortsättningsvis föra en aktiv utrikespolitik som väcker respekt i omvärlden. På många sätt råder samsyn mellan regeringen och oppositionen, men det finns också olikheter. Vi moderater vill se ett reformerat FN med förmåga att skydda medborgarna i världen. Vi vill även se ett resurseffektivt FN.

Vi vill se EU som plattformen för vår utrikes- och säkerhetspolitik. EU-medlemskapet innebär att Sveriges förmåga att påverka den internationella politiken stärks.

Herr talman! Utvecklingen av grannskapspolitiken ska syfta till att stärka dessa värden. Vårt närområde, Norden och Baltikum, är en viktig

bas för Sveriges internationella agerande. Att vi har levt i fred och frihet under de senaste 200 åren ska ej tas som garanti för att så kommer att ske även framöver. Sverige är ett litet land med stark position på världsarenan. Den positionen måste vi bejaka genom att klokt hantera utrikespolitikens alla verktyg för att förstärka våra relationer med vår omvärld.

Herr talman! Efter denna korta utrikespolitiska exposé vill jag komma till ett antal kritiska reflektioner över regeringens rådande utrikespolitik.

Dessvärre har vi under regeringens tid vid makten sett oroande tecken på att ovanstående ansatser och ambitioner till att stärka Sveriges ställning i världen på vissa områden har försvagats. Handling och prioriteringar har ersatts av momentum och andra klatschiga uttryck. Regeringens utrikespolitik präglas av en längtan till Palmenostalgi och tal om neutralitetspolitikens 80-tal. Världen förändras mycket snabbt, och här krävs av ett litet land som Sverige skicklig manöverförmåga och lyhördhet för utvecklingen.

Regeringen har visat en ambition att genom offentliga tillrättavisningar markera gentemot andra om vad rätt och korrekt är. Må vara så att kritiken som framförts och framförs mot andra länder har grunder och motiv. Sättet att framföra kritiken har dock skapat problem för Sverige. I de sammanhangen är det viktigt att inte bara ha rätt, herr talman, det gäller också att få rätt.

Herr talman! En annan punkt som jag vill stanna upp vid i regeringens förda politik är att prioriteringsagendan har flyttats från EU-arenan till förman för en övertro på FN som den centrala plattformen för vår utrikes- och säkerhetspolitik. Denna obalans i prioriteringarna och vår noterade frånvaro från den europeiska arenan skapar frågor och väcker förvåning hos våra europeiska vänner. Vi får inte glömma att Sverige är medlem i EU och är en naturlig och viktig spelare i dess utrikespolitik.

Ytterligare ett område som regeringen har satt locket på är Nato. Nato är en säkerhetsorganisation. Till skillnad mot anti-Natokrafterna i Sverige som till och med använder lögn i sina kampanjer är min erfarenhet att Nato också är en fredsorganisation. De mångåriga motsättningarna mellan till exempel Natoländerna Turkiet och Grekland skulle med hög sannolikhet ha lett till krigshandlingar. Tack vare bland annat Nato har dessa tråkigheter undvikits.

Herr talman! Vi kan i dag konstatera att utrikespolitiken direkt påverkar Sveriges inrikespolitik och dess samhälle på olika fronter. Sverige kan göra mer på det utrikespolitiska området. Regeringen har hittills inte fullt ut kunnat utnyttja Sveriges politiska räckvidd.

Anf. 130 ROGER RICHTOFF (SD):

Herr talman! Det har pratats mycket om flyktingpolitiken. Jag kommer kanske att få tid att kommentera detta. Partiföreträdare från Moderaterna försöker tävla om att stänga alla gränser till Sverige. Socialdemokraterna gör det likaså. Har man glömt bort det? Moderaterna kämpar, herr talman, för att stänga gränserna.

Med detta sagt vill jag kommentera utrikesministerns tal i dag. En av hennes och regeringens största meriter är att göra Sverige till ovän med många länder. Jag ska nämna några exempel. Jag tycker att hon saknar den fingertoppskänsla man bör ha som utrikesminister.

Först har vi Israel. Jag hade hoppats att utrikesministern skulle be Israel om ursäkt. Jag gör det! Uttalandet efter Parisdåden när utrikesministern kopplade ihop terroristernas terrorhandlingar med Israel och att man måste förstå att dåden är ett uttryck för förtrycket i Israel är helt otroligt. Det har också fått Israel att reagera kraftigt. Lite mer fingertoppskänsla måste man ha.

Israel har inte nöjt sig med förklaringarna utan har gjort en diplomatisk markering genom att kalla upp den svenska representanten. Det är en skarp markering. Skärpning i detta stycke!

Som om det inte räckte med utrikesministern, herr talman, försökte miljöpartisten Maria Ferm haka på. I en debatt i SVT, som ni kanske såg, anklagade hon Ungern för att sätta asylsökande i fängelse. Vad är sanning? Detta har Lilla Mackay svarat på. På ungerska ambassadens officiella Facebooksida kan ni läsa hennes svar. Bland annat framgår det att det är fråga om åtta asylanter som olagligen tog sig in – och hanterades precis enligt det regelverk som Sverige också ska följa – och ytterligare 24 för våldsamt upplopp. Det är fråga om en yttre gräns. Statsministern stod i kammaren i går och talade om att det är viktigt att upprätthålla de yttre gränserna. Tack, Ungern, ni gör det!

Det finns synpunkter på att man inte tillåter utländska medborgare att ta sig genom landet för att söka asyl i andra länder. Ungern hindrar ingen från att söka asyl, men däremot från att resa igenom landet utan att söka asyl. Det är precis så det ska vara. Enligt EU-domstolen följer Ungern sedan flera år de gemensamma asylreglerna. Vi borde tacka dem för detta. Statsministern sa så i går. Det är viktigt att upprätthålla de yttre gränserna.

Socialdemokraterna pratar ofta om att alla länder ska ta sitt ansvar. Det gör Ungern. Man har i första hand ansvar för sin egna befolkning. Du kan söka asyl i Ungern, men du kan inte resa igenom Ungern utan att söka asyl. Så är det.

Enligt Schengenavtalet är det en skyldighet för varje medlemsstat vid en yttre gräns att bevaka den gränsen och inte släppa igenom personer som saknar Schengenvisum, utom i fall då dessa personer lämnar in en asylansökan i det första EU-landet. Det har även Sverige skrivit under på. Vad är problemet? Varför angriper man Ungern för att landet gör så? Det är helt otroligt. Skärpning på det stycket också!

Nu är inte utrikesministern här, men om hon hör debatten kanske hon kan återkomma vid tillfälle. Kan hon ge några konkreta exempel på hur regeringens utrikespolitik ska minska flyktingtrycket? Det skulle jag vilja veta.

Natofrågan har debatterats. Jag har några frågor kvar som Mikael Jansson inte hann med. Om Nato upprättar en militärbas i Sverige enligt värdlandsavtalet, har då Nato rätt att utan Sveriges tillstånd föra fram och använda kärnvapen från basen? Man kan ju aldrig veta, men om Nato anser att det ligger i organisationens intresse finns det en osäkerhet om man tänker göra så eller inte.

Vår önskan är att alla partier gör en ordentligt kritisk granskning. Vi väntar på den slutliga skrivningen i avtalet för att kunna ta slutlig ställning. Vi ska alla vara kritiska.

Herr talman! Det pratas om att ge stöd till Baltikum. Ja, det ska vi göra. Men vi måste försöka tänka lite bredare än så. Vad är det för stöd vi ska ge? Är det soldater? Okej; Baltikum angrips. Vi skickar soldater. Om

Ryssland är angriparen finns de nästa dag i Sverige. Vi förklarar dem krig. Är det vad vi ska ha? Nej, det ska vi inte ha.

I detta anförande instämde Mikael Jansson och Heidi Karlsson (båda SD).

Anf. 131 ARON EMILSSON (SD):

Herr talman! Världen har kommit närmare i tid och rum. Vi reser med lätthet. Men våra länder står fortfarande, liksom varje familj, i sitt kvarter med var sin grund i tanke och kulturell kompass. På vårt norra halvklot, i det nordligaste av Europa, bildar de nordiska länderna en familj med djupa relationer baserade på den unika berättelsen om Norden.

Den nordiska familjen är världens tionde största ekonomi. Våra grannländer är några av våra viktigaste handelspartner. Norden är den nordiska modellen, de gemensamma kulturyrtringarna, det gränsöverskridande samarbetet. Norden är den skandinaviska språkförståelsen, gemensamma värderingar om välfärdsstaten och sociala skyddsnet, ljusa sommarnätter och vemodigt vintermörker, historisk samvaro samt pulserande och gränsöverskridande arbetsmarknadsregioner.

Norden är på tapeten. Norden står inför prövningar och inför oändliga möjligheter. Norden nalkas en nyrenässans, om vi vill och vågar.

Vad är då målet? Jag skulle säga ett Norden med öppen planlösning och många mötesplatser. I vilket syfte då? Jo, vi har byggt en solid samhällsmodell. Tillsammans kan vi reformera den för att bevara någonting i grunden gott och ömsesidigt. Hur då? Genom samförstånd, samverkan och samvaro och genom att bygga vidare på tilliten. Det handlar om vår tillit mellan människor och till myndigheter.

I Norden kan vi se tillbaka på 200 år av inbördes frihet och fred och drygt 60 år av formaliserad politisk samverkan genom Nordiska rådet. Redan på 50-talet uppnådde vi en vardaglig integration mellan våra länder som EU än i dag inte har lyckats närma sig.

Herr talman! Norden står inför prövningar men också inför möjligheter. Danmark har aviserat långsiktiga gränskontroller gentemot Tyskland. Här har vi en möjlighet att arbeta för en gemensam nordisk strategi för gemensam nordisk gränsbevakning.

Med en gemensam nordisk yttre gräns utifrån gemensamma resurser skulle vi ta ansvar för Norden i ett läge då EU:s yttre gräns i många avseenden har kollapsat. Med en gemensam nordisk yttre gränskontroll kan vi också se följande fördelar:

- ordning och reda i en orolig tid
- avlastning för polisen i våra respektive länder
- fördjupad samverkan på riktigt och en konkretion av orden ”tillsammans är vi starkare”
- möjlighet att slopa våra nationella gränskontroller internt för god mobilitet inom Norden, såväl för gränspendlare som för företag och handelsutbyte.

Den nordiska samarbetsministern Kristina Persson och hennes kollegor har aviserat att de är intresserade av den danska idén och har börjat samtala

om den. Persson bekräftade vid frågestunden här den 11 februari att man har tagit initiativ till diskussioner om hur man kan gå vidare med den här idén.

Inrikesminister Ygeman har uttalat att mobiliteten i Öresund måste underlättas för att samverkan ska kunna stärkas. Det är inte bara nödvändigt utan också möjligt. Vi ser en ökad gränspolissamverkan i till exempel Norrbotten. Vi ser att vi kan samverka över nationsgränserna och anpassa vår lagstiftning efter gemensamma syften och mål.

Men det är viktigt att regeringen är en drivande kraft för att samla de nordiska länderna till en lösning alla kan känna sig bekväma med. Finland har meddelat att man initialt säger nej till den typ av gemensam nordisk gräns som har diskuterats. Den svenska regeringen behöver i samråd med Danmark visa att det rör sig om gemensamma krafter med gemensamma resurser och ekonomiska medel. Varken Danmark eller något annat nordiskt land ska stå ensamt i denna prövning.

Jag kan bara applådera att Moderaterna är med på tåget. Frågan är när Alliansens övriga partier tydligt ska stiga på.

Det här är en möjlighet till tätare utbildningsutbyte och ekonomisk tillväxt. Det är en möjlighet att återigen gå mot ett internt mer gränslöst Norden samtidigt som vi behåller kontrollen över Norden externt. Nordens sak är vår, och vår sak är Nordens. Tillsammans kan vi lägga kraft och konkretion bakom den vida spridda devisen ”tillsammans är vi starkare”.

Utrikesministern sa i sin utrikesdeklaration i morse att vi vill se ett starkare EU. Jag skulle säga att vi vill se ett starkare mellanstatligt Norden och ett svagare överstatligt EU. Det har framtiden för sig. Norden är Sveriges viktigaste och inrikes mest folkförankrade utrikespolitiska fråga. Vi kan knyta starka band på en stark grund.

I detta anförande instämde Mikael Jansson och Heidi Karlsson (båda SD).

Anf. 132 CARL SCHLYTER (MP):

Herr talman! Jag må vara sist i debatten, men jag ska ta upp den fråga som borde komma först i varje utrikespolitisk debatt: hur man bygger fred och goda relationer.

Jag kommer också att tala om behovet av innovation. För att räkna hur många gånger det ordet kommer upp i den här kammaren varje år bör man nog ha gått en högre årskurs i matematik.

Men var är innovationen och nytänkandet i fredspolitiken? Jo, vi hörde utrikesministern ta upp ämnen som har varit frånvarande här i många år – att vi ska bygga upp möjligheten att förebygga konflikter.

Med det menar jag civil krishantering. År 1999 fattade EU ett beslut om att bygga en civil insatsstyrka med medlare, diplomater, skattetekniker, livsmedelstekniker, ingenjörer, poliser och jurister för att hjälpa till att bygga upp länder innan första kulan är avlossad. Vi väntar fortfarande på att EU ska bygga upp den här styrkan. Här kan Sverige bli en föregångare.

Utrikesministern talade också om fri och rättvis handel. Det är grunden för att bygga upp goda relationer med andra länder – att se till att resurserna räcker och ha ett aktivt klimatarbete. Då bygger vi fred och undviker konflikt. Det är det som är den första försvarslinjen.

Vi kan aldrig bli en militär stormakt, och det tjänar föga till att bli en liten kugge i en annan militär stormakt. Vi ska bli en fredsstormakt.

Vad kan vara bättre i en debatt än att avsluta med lite nya idéer? Då talar jag om kommunal utrikespolitik. Det är förbjudet på många sätt i Sverige i dag, men det finns globala organisationer. Jag har till och med skrivit en liten folder om det. Alla som känner mig vet ju att jag alltid har med mig mina foldrar överallt. En heter just *Kommunal utrikespolitik*. Men jag är inte ensam om de här idéerna. Det finns United Cities and Local Governments, Förenta kommunerna, sedan drygt tio år tillbaka. Det finns International Council for Local Environmental Initiatives.

När kommuner samarbetar finns det ingen stormakt som kan invadera några andra som inte lyder eller tycker likadant. De måste samarbeta med konsensus. Ingen kommun har någon militär, utan det måste ske i samtal.

Chansen att satsa mer på kommunala samarbeten ger oss också möjligheten att gå in i länder som annars hade varit stängda för diplomatiskt inflytande. Det finns exempel på kanadensiska och svenska kommuner som har samarbetat med kinesiska. De upptäcker till exempel att mer demokrati i skolsystemet är en väldigt bra idé. ”Det kan vi ta upp!”

Att bygga upp demokrati underifrån är mindre känsligt när man gör det på kommunal nivå, så jag hoppas att vi någon gång kan ha en debatt här i kammaren om just kommunal utrikespolitik. Det är ett nytt sätt att bygga relationer på jämbördig grund.

En annan bra idé tycker jag är att ha ett fredsministerium. Costa Rica ligger före oss där. Vad skulle hända om Sverige hade ett helt ministerium som syftade till att bygga och skapa fred? Då kanske vi aldrig behöver vapnen som vi köper för dyra pengar. Vi kanske kan undvika behovet av dem. Det är den bästa investeringen, och den kostar väldigt lite.

I ekonomin brukar vi tala om marginalnytta. Här finns det en gigantisk marginalnytta. Det finns en global brist på folk som arbetar för att bygga upp freden. Sverige skulle kunna spela en unik roll – gärna i samarbete med Irland, Finland och Österrike, som också är neutrala länder. Tillsammans skulle vi kunna bygga upp en global resurs som innerligt väl behövs. Jag hoppas att vi en dag här i kammaren debatterar dessa frågor.

Den utrikespolitiska debatten var härmed avslutad.

§ 2 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2015/16:357

Till riksdagen

Interpellation 2015/16:357 Särskild löneskatt för äldre
av Christian Holm Barenfeld (M)

Interpellationen kommer att besvaras den 1 mars.

Skälet till dröjsmålet är inbokade resor och engagemang som inte kan ändras.

Stockholm den 22 februari 2016
Arbetsmarknadsdepartementet
Ylva Johansson (S)
Enligt uppdrag
Catharina Nordlander
Tf. expeditions- och rättschef

Prot. 2015/16:69
24 februari

Interpellation 2015/16:410

Till riksdagen

Interpellation 2015/16:410 Medicinska åldersbedömningar
av Johan Forssell (M)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 18 mars 2016.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade arrangemang.

Stockholm den 16 februari 2016
Justitiedepartementet
Morgan Johansson

Interpellation 2015/16:411

Till riksdagen

Interpellation 2015/16:411 Regeringens hållning vad gäller asylpolitiken

av Johan Forssell (M)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 18 mars 2016.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade arrangemang.

Stockholm den 16 februari 2016
Justitiedepartementet
Morgan Johansson

Interpellation 2015/16:416

Till riksdagen

Interpellation 2015/16:416 Mehmet Kaplans uttalande om arbetet på
Finansdepartementet

av Niklas Wykman (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 15 mars 2016.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 22 februari 2016
Finansdepartementet
Magdalena Andersson (S)
Enligt uppdrag
Rikard Jermsten
Expeditions- och rättschef

§ 3 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Propositioner

2015/16:93 till trafikutskottet

2015/16:94 till försvarsutskottet

2015/16:111 till justitieutskottet

Skrivelse

2015/16:88 till försvarsutskottet

Redogörelser

2015/16:NL1 till konstitutionsutskottet

2015/16:RR1 till finansutskottet

2015/16:RS4, SN1, VPN1 och ÖN1 till konstitutionsutskottet

Motioner

2015/16:3324 till socialutskottet

2015/16:3323 till arbetsmarknadsutskottet

2015/16:3321 och 3322 till miljö- och jordbruksutskottet

EU-dokument

KOM(2016) 7 till justitieutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 12 april.*

KOM(2016) 56 och KOM(2016) 57 till finansutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 12 april.*

§ 4 Ärenden för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Näringsutskottets betänkande

2015/16:NU10 Energipolitik

Försvarsutskottets betänkande

2015/16:FöU8 Vissa frågor om Försvarsmaktens personal

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande

2015/16:MJU8 Utvidgad miljöbrottsbestämmelse m.m.

Utrikesutskottets betänkande

2015/16:UU11 Riksrevisionens rapport Arktiska rådet – vad Sverige kan göra för att möta rådets utmaningar

Civilutskottets betänkande

2015/16:CU12 Genomförande av hissdirektivet

Justitiekommitténs betänkanden
2015/16:JuU3 Ökad endomarbehörighet i tvistemål
2015/16:JuU12 Redovisning av användningen av hemliga tvångsmedel
under 2014

Prot. 2015/16:69
24 februari

Utbildningskommitténs betänkande
2015/16:UbU9 Kvalitetssäkring av högre utbildning

§ 5 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Skrivelse
2015/16:109 Riksrevisionens rapport om rehabiliteringsgarantin

Redogörelser
2015/16:RAN1 Verksamhetsredogörelse för Riksdagens ansvarsnämnd
2015
2015/16:RAR1 Verksamhetsredogörelse för Riksdagens arvodesnämnd
2015
2015/16:RR2 Riksrevisionens redogörelse om revisionsberättelsen över
Sveriges riksbanks årsredovisning 2015
2015/16:RS1 Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret
2015

§ 6 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 23 februari

2015/16:426 Regeringens och riksdagens roll som lagstiftare

av *Rolf Åbjörnsson* (KD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2015/16:427 Akuta åtgärder för att rädda mjölkproduktionen

av *Magnus Oscarsson* (KD)

till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2015/16:428 Skatter som stimulerar jobb och tillväxt

av *Fredrik Schulte* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

§ 7 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 23 februari

2015/16:841 Krav enligt kollektivavtal vid offentlig upphandling

av *Maria Malmer Stenergard* (M)
till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2015/16:842 Förskollärare i fristående förskolor

av *Maria Stockhaus* (M)
till utbildningsminister Gustav Fridolin (MP)

2015/16:843 Sveriges verkliga befolkning

mängd
av *Maria Malmer Stenergard* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2015/16:844 Spritlangning till ungdomar

av *Thomas Finnborg* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2015/16:845 Fusk med parkeringstillstånd

av *Anders Åkesson* (C)
till statsrådet Anna Johansson (S)

2015/16:846 Åtgärder vid ifrågasättande av examenstillstånd

av *Roger Haddad* (L)
till statsrådet Helene Hellmark Knutsson (S)

2015/16:847 Utredning av resursfördelningssystemet

av *Betty Malmberg* (M)
till statsrådet Helene Hellmark Knutsson (S)

2015/16:848 Energimyndigheten och forskning

av *Betty Malmberg* (M)
till statsrådet Ibrahim Baylan (S)

2015/16:849 Kvinnor i psykiatrisk vård

av *Betty Malmberg* (M)
till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2015/16:850 Finansieringen av Kvarkenfärjan

av *Edward Riedl* (M)
till statsrådet Anna Johansson (S)

2015/16:851 Viltvård

av *Sten Bergheden* (M)
till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2015/16:852 Vindkraftspark i Hanöbukten

av *Jens Holm* (V)
till klimat- och miljöminister Åsa Romson (MP)

2015/16:853 Kontrollprogram och djurskyddet

av *Jens Holm* (V)
till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2015/16:854 Beredskapsmuseet i Helsingborg

av *Jonas Jacobsson Gjörtler* (M)
till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 23 februari

2015/16:753 Behovet av robusta vägtransporter för det halländska arbets- och näringslivet

av *Jörgen Warborn* (M)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2015/16:752 Intäkter från trängselskatt i Göteborg

av *Rickard Nordin* (C)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2015/16:767 Finansieringen av Projekt Malmporten

av *Edward Riedl* (M)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2015/16:765 Sjöfarten och övriga trafikslag

av *Edward Riedl* (M)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2015/16:764 Transportinfrastrukturen i norra Sverige

av *Edward Riedl* (M)

till statsrådet Anna Johansson (S)

den 24 februari

2015/16:790 Byggandet av Kvarkenfärjan

av *Edward Riedl* (M)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2015/16:793 Fortkörning vid vägarbeten och trafikolyckor

av *Edward Riedl* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2015/16:794 Användningen av det statliga flyktingstödet

av *Lars-Arne Staxäng* (M)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2015/16:795 Positiv eller negativ listning i TISA-avtalet

av *Håkan Svenneling* (V)

till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2015/16:796 Europaparlamentets resolution inför de fortsatta TISA-förhandlingarna

av *Amineh Kakabaveh* (V)

till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2015/16:799 Reserverade medel för järnvägsunderhåll

av *Per Klarberg* (SD)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2015/16:800 Höjning av banavgifterna

av *Per Klarberg* (SD)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2015/16:801 Västsvenska paketet

av *Rickard Nordin* (C)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2015/16:804 Kvalitetsregistrens framtid

av *Barbro Westerholm* (L)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

Prot. 2015/16:69
24 februari

2015/16:821 Regeringens akuta flyktingmiljarder
av *Markus Wiechel* (SD)
till statsrådet *Ardalan Shekarabi* (S)

§ 9 Kammaren åtskildes kl. 14.18.

Förhandlingarna leddes
av förste vice talmannen från sammanträdets början till och med § 1
anf. 61 (delvis),
av tredje vice talmannen därefter till och med § 1 anf. 115 (delvis) och
av förste vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

ANN LARSSON

/Eva-Lena Ekman

Välkomsthälsning	1
Anf. 1 FÖRSTE VICE TALMANNEN.....	1
§ 1 Utrikespolitisk debatt	1
Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	1
Anf. 3 KARIN ENSTRÖM (M) replik.....	6
Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	7
Anf. 5 KARIN ENSTRÖM (M) replik.....	7
Anf. 6 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	7
Anf. 7 JULIA KRONLID (SD) replik.....	8
Anf. 8 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	8
Anf. 9 JULIA KRONLID (SD) replik.....	8
Anf. 10 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	9
Anf. 11 KERSTIN LUNDGREN (C) replik.....	9
Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	9
Anf. 13 KERSTIN LUNDGREN (C) replik.....	10
Anf. 14 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	10
Anf. 15 HANS LINDE (V) replik	10
Anf. 16 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	11
Anf. 17 HANS LINDE (V) replik	11
Anf. 18 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	12
Anf. 19 BIRGITTA OHLSSON (L) replik.....	12
Anf. 20 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	13
Anf. 21 BIRGITTA OHLSSON (L) replik.....	13
Anf. 22 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	13
Anf. 23 SOFIA DAMM (KD) replik.....	14
Anf. 24 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	14
Anf. 25 SOFIA DAMM (KD) replik.....	15
Anf. 26 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	15
Anf. 27 KARIN ENSTRÖM (M).....	15
Anf. 28 JULIA KRONLID (SD) replik.....	18
Anf. 29 KARIN ENSTRÖM (M) replik.....	18
Anf. 30 JULIA KRONLID (SD) replik.....	18
Anf. 31 KARIN ENSTRÖM (M) replik.....	19
Anf. 32 VALTER MUTT (MP) replik	19
Anf. 33 KARIN ENSTRÖM (M) replik.....	20

Anf. 34	VALTER MUTT (MP) replik	20
Anf. 35	KARIN ENSTRÖM (M) replik	20
Anf. 36	HANS LINDE (V) replik	21
Anf. 37	KARIN ENSTRÖM (M) replik	21
Anf. 38	HANS LINDE (V) replik	22
Anf. 39	KARIN ENSTRÖM (M) replik	22
Anf. 40	JULIA KRONLID (SD).....	22
Anf. 41	VALTER MUTT (MP)	25
Anf. 42	KARIN ENSTRÖM (M) replik	26
Anf. 43	VALTER MUTT (MP) replik	27
Anf. 44	KARIN ENSTRÖM (M) replik	28
Anf. 45	VALTER MUTT (MP) replik	28
Anf. 46	JULIA KRONLID (SD) replik.....	28
Anf. 47	VALTER MUTT (MP) replik	28
Anf. 48	JULIA KRONLID (SD) replik.....	29
Anf. 49	VALTER MUTT (MP) replik	29
Anf. 50	KERSTIN LUNDGREN (C) replik	29
Anf. 51	VALTER MUTT (MP) replik	30
Anf. 52	KERSTIN LUNDGREN (C) replik	30
Anf. 53	VALTER MUTT (MP) replik	30
Anf. 54	HANS LINDE (V) replik	31
Anf. 55	VALTER MUTT (MP) replik	31
Anf. 56	HANS LINDE (V) replik	31
Anf. 57	VALTER MUTT (MP) replik	31
Anf. 58	BIRGITTA OHLSSON (L) replik	32
Anf. 59	VALTER MUTT (MP) replik	32
Anf. 60	BIRGITTA OHLSSON (L) replik	33
Anf. 61	VALTER MUTT (MP) replik	33
Anf. 62	SOFIA DAMM (KD) replik.....	33
Anf. 63	VALTER MUTT (MP) replik	34
Anf. 64	SOFIA DAMM (KD) replik.....	34
Anf. 65	VALTER MUTT (MP) replik	34
Anf. 66	KERSTIN LUNDGREN (C).....	34
Anf. 67	VALTER MUTT (MP) replik	36
Anf. 68	KERSTIN LUNDGREN (C) replik	37
Anf. 69	VALTER MUTT (MP) replik	37
Anf. 70	KERSTIN LUNDGREN (C) replik	38
Anf. 71	HANS LINDE (V)	38
Anf. 72	KERSTIN LUNDGREN (C) replik	40
Anf. 73	HANS LINDE (V) replik	40
Anf. 74	KERSTIN LUNDGREN (C) replik	41
Anf. 75	HANS LINDE (V) replik	41
Anf. 76	SOFIA DAMM (KD) replik.....	41
Anf. 77	HANS LINDE (V) replik	42
Anf. 78	SOFIA DAMM (KD) replik.....	42
Anf. 79	HANS LINDE (V) replik	43
Anf. 80	BIRGITTA OHLSSON (L).....	43
Anf. 81	VALTER MUTT (MP) replik	45
Anf. 82	BIRGITTA OHLSSON (L) replik	46
Anf. 83	VALTER MUTT (MP) replik	46
Anf. 84	BIRGITTA OHLSSON (L) replik	47

Anf. 85	HANS LINDE (V) replik	47
Anf. 86	BIRGITTA OHLSSON (L) replik.....	47
Anf. 87	HANS LINDE (V) replik	48
Anf. 88	BIRGITTA OHLSSON (L) replik.....	48
Anf. 89	SOFIA DAMM (KD)	49
Anf. 90	JULIA KRONLID (SD) replik	50
Anf. 91	SOFIA DAMM (KD) replik	51
Anf. 92	JULIA KRONLID (SD) replik	51
Anf. 93	SOFIA DAMM (KD) replik	52
Anf. 94	VALTER MUTT (MP) replik	52
Anf. 95	SOFIA DAMM (KD) replik	52
Anf. 96	VALTER MUTT (MP) replik	52
Anf. 97	SOFIA DAMM (KD) replik	53
Anf. 98	KENNETH G FORSLUND (S)	53
Anf. 99	FREDRIK MALM (L) replik	54
Anf. 100	KENNETH G FORSLUND (S) replik	54
Anf. 101	FREDRIK MALM (L) replik	54
Anf. 102	KENNETH G FORSLUND (S) replik	55
Anf. 103	MARGARETA CEDERFELT (M) replik.....	55
Anf. 104	KENNETH G FORSLUND (S) replik	55
Anf. 105	MARGARETA CEDERFELT (M) replik.....	56
Anf. 106	KENNETH G FORSLUND (S) replik	56
Anf. 107	SOFIA ARKELSTEN (M).....	56
Anf. 108	JOHAN NISSINEN (SD).....	58
Anf. 109	PERNILLA STÅLHAMMAR (MP)	59
Anf. 110	KERSTIN LUNDGREN (C) replik.....	60
Anf. 111	PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik.....	60
Anf. 112	KERSTIN LUNDGREN (C) replik.....	61
Anf. 113	PERNILLA STÅLHAMMAR (MP) replik.....	61
Anf. 114	LOTTA JOHNSON FORNARVE (V).....	61
Anf. 115	FREDRIK MALM (L)	63
Anf. 116	OLLE THORELL (S).....	64
Anf. 117	MARGARETA CEDERFELT (M).....	65
Anf. 118	MIKAEL JANSSON (SD)	67
Anf. 119	AMINEH KAKABAVEH (V)	68
Anf. 120	KRISTER ÖRNFJÄDER (S)	69
Anf. 121	GÖRAN PETTERSSON (M).....	70
Anf. 122	MARKUS WIECHEL (SD)	71
Anf. 123	OLLE THORELL (S) replik	72
Anf. 124	MARKUS WIECHEL (SD) replik	73
Anf. 125	OLLE THORELL (S) replik	73
Anf. 126	MARKUS WIECHEL (SD) replik	73
Anf. 127	HÅKAN SVENNELING (V).....	73
Anf. 128	ANDERS ÖSTERBERG (S).....	75
Anf. 129	SOTIRIS DELIS (M)	77
Anf. 130	ROGER RICHTOFF (SD)	78
Anf. 131	ARON EMILSSON (SD).....	80
Anf. 132	CARL SCHLYTER (MP)	81
§ 2	Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	82
§ 3	Ärenden för hänvisning till utskott	84

Prot. 2015/16:69
24 februari

§ 4 Ärenden för bordläggning	84
§ 5 Bordläggning.....	85
§ 6 Anmälan om interpellationer	85
§ 7 Anmälan om frågor för skriftliga svar	86
§ 8 Anmälan om skriftliga svar på frågor	87
§ 9 Kammaren åtskildes kl. 14.18.	88